

NOKIAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2018

Kannen kuva: Nokia-kuosi, Outi Virtanen

Sisällys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
TOIMINTAKERTOMUS.....	5
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
Ympäristötekijät	18
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	19
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	22
Toiminnan rahoitus	25
Kokonaistulot ja -menot	29
Kaupunkikonsernin talous ja toiminta.....	30
Tilikauden tuloksen käsittely	36
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	37
Tuloslaskelman toteutuminen.....	38
Investointien toteutuminen	40
Rahoitusosan toteutuminen.....	45
Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen	47
TOTEUTUMAT PALVELUALUEITTAIN	48
DEMOKRATIA.....	48
KONSERNIPALVELUT.....	53
KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT	62
PERUSTURVAPALVELUT	83
SIVISTYSPALVELUT	101
TYTÄRYHTIÖT	114
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisista.....	122
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	123
Tuloslaskelma	123
Rahoituslaskelma.....	124
Tase.....	125
Konsernilaskelmat	127
Liitetiedot	131
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	147

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Suomen bruttokansantuote kasvoi 2,2 % vuonna 2018 ja vienti 1,5 % edellisvuodesta. Talouskasvu on merkinnyt entistä korkeampaa työllistymisasetta ja alhaisempaa työttömyyttä. Koko maan työllistymisaste parani joulukuussa 2018 edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 2,5 %-yksikköä ollen 72,1 %. Nokialla joulukuussa 2018 työttömyysaste oli 7,7 % eli 2 %-yksikköä edellistä vuotta alhaisempi.

Uudet työpaikat pääasiassa syntyvät avoimelle sektorille. Nokian kaupunki pyrkii kaavoituksen ja maankäytön keinoin aktiivisesti myötävaikuttamaan yritysten kasvun mahdollistumiseen ja sijoittumiseen Nokialle. Kolmenkulman alueen kaavoitus sekä keskustan ja asemanseudun kaavoitus-hankkeet olivatkin keskeisiä maankäytön suunnittelukohteita. Asemanseudun merkitys tulee korostumaan mahdollisen ja toivotun lähijunaliikenteen lisääntymisen kautta. Lähijunapilotista saataneen päätöksiä alkuvuodesta 2019.

Monien keskeistenkin kaavahankkeiden valmistuminen kuitenkin siirtyi vuoden 2019 puolelle. Kuntien toimintaympäristö on hyvin haasteellinen. Kuntien kannalta erityisen huolestuttavaa on, että hyvästä taloussuhdanteesta huolimatta kuntien verotulojen ja muun tulorahoituksen kehitys on ollut huonoa. Koko valtakunnan tasolla kunnallisveron tilitykset pienenivät - 0,8 %, ja kaksi kuntaa kolmesta kunnasta teki kertomusvuonna alijäämäisen tuloksen. Tätä kirjoitettaessa on jo tiedossa, että maan hallituksen SOTE -uudistus kaatuu. Sekä uudistuksen toteutumisen epävarmuus, että toteutuksen vaikutukset jäljellä jäävään kunnan toimintaan ovat myös lisänneet kuntien epävarmuutta.

Toimintakulut kasvoivat lähes viisi (5) milj. euroa edellisvuodesta, ja kulujen kasvu 2,6 % oli korkein sitten vuoden 2013. Vuonna 2013 toimintakulut kasvoivat 6,4 %, ja vuosina 2014 - 2017 välillä 0,5 - 1,6 %. Toimintakulujen kasvu selittyy henkilöstökustannusten noin kahden (2) ja palvelun ostojen

noin kolmen (3) milj. euron kasvulla. Perusturva- palveluiden palvelunostot kasvoivat peräti neljä (4) milj. euroa edellisvuodesta (+7 %).

Vuosikate, 12,3 milj. euroa, toteutui edellistä vuotta ja talousarviota parempana. Tilikauden alijäämä on 1,5 milj. euroa, mikä on myös selkeästi edellisvuotta ja talousarviota parempi. Tilikauden tulosta erityisesti rasittavat perusturvapalveluiden menojen kasvu sekä jo aiemminkin raportoidut toimitilakustannukset.

Vuosina 2010 - 2015 poistot ovat olleet vaihteluvälillä 10,4 - 11,1 milj. euroa. Vuodesta 2016 alkaen on käytöstä poistuvien rakennusten tasearvoja jouduttu alas kirjaamaan tulosvaikutteisesti. Kertomusvuonna poistojen määrä on 13,9 milj. euroa. Vielä ennen vuotta 2015 kiinteistöhallinnon käyttökustannukset olivat alle 10 milj. euroa. Kertomusvuonna ne ovat 13,7 milj. euroa. Kiinteistöhallinnon kustannusten nousu selittyy pääasiassa väistökustannuksilla ja akuuteilla korjauskustannuksilla. Edellä olevan johdosta kertomusvuoden tulosta voidaan arvioida rasittavan yhteensä noin kuuden (6) miljoonan euron toimitiloihin kohdistuvat epäsäännölliset rasitukset vuosien 2015/2016 tasosta. Tämä vastaa yhtä tuloveroprosenttiyksikköä.

Kaupungin tilinpäätöksen pelasti siedettävään tulokseen verotulojen kasvu. Verotulot toteutuivat 5,8 milj. euroa edellisvuotta parempana (+ 4,5 %). Kunnallisveron tilitykset kasvoivat Nokialla 3,9 milj. euroa (+ 3,4 %), yhteisöveron tilitykset 1,6 milj. euroa (+ 22,1 %) ja kiinteistöveron tilitykset 0,3 milj. euroa (+ 3,8 %). Ilman kunnallisveron nostoakin sen tuotto olisi kuitenkin kasvanut vajaalla yhdellä prosentilla. Jatkossa vuosikatetta on saatava nostettua huomattavasti korkeammaksi, jotta tulevien vuosien alijäämiltä vältytään, ja jotta tulorahoituksella pystytään edes osa korvausinvestoinneista rahoittamaan.

Kaupungin asukasmäärän kasvu jäi ennakkotiedon mukaan alle yhden prosentin tavoitteemme. Nokialaisia oli vuoden päättyessä 33 538 henkilöä (+ 218 hlöä eli 0,65 %). Merkittävin selittävä tekijä asukasluvun kasvun hidastumiseen on syntyvyyden lasku. Viimeisen 30 vuoden aikana alhaisin syntyneiden lasten määrä Nokialla on 269 lasta. Korkeimmillaan syntyvyys on ollut noin 450 lasta. Kertomusvuonna syntyneitä oli vain 276 lasta eli lähes alhaisin määrä 30 vuoteen. Mikäli syntyvyys jatkuu pitkään näin alhaisena, on sillä merkittäviä heijastusvaikutuksia erityisesti kasvatus- ja sivistyspalveluihin.

Kiitän kaupungin luottamushenkilöitä ja henkilöstöä vuoden 2018 palvelusta ja sitoutumisesta nokialaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kiitän myös kaupungin asukkaita ja kaikkia sidosryhmiä yhteisömme rakentamisesta. Toivon kaikille voimia jatkaa yhteisestä kehittämistyötä kaupunkilaisten palvelemiseksi.

Eero Väätäinen
kaupunginjohtaja

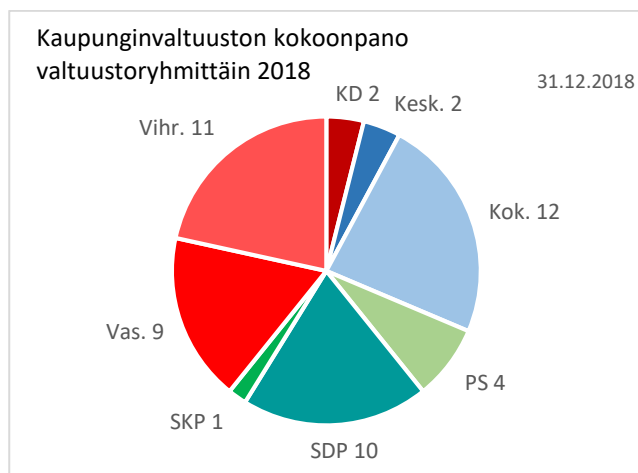
TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Valtuusto on aloittanut toimikautensa 1.6.2017. Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 51 jäsentä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Piila Paalanen (Vihr.), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Jari Kinnunen (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Roope Lehto (SDP). Kokoomus oli kaupunginvaltuuston suurin puolue. Valtuusto kokoontui 7 kertaa.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitukseen kuului 9 jäsentä ja sen puheenjohtajana toimi Jari Haapaniemi (Kok.). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimi Arja Laitinen (SDP) ja toisena varapuheenjohtajana Kirsi Pelvola (Vihr.). Kirsi Pelvolan erotessa hallituksen jäsenyydestä valtuusto valitsi 21.5.2018 § 30 hänen tilalleen hallituksen jäseneksi ja toiseksi varapuheenjohtajaksi Johanna Peuralan (Vihr.)

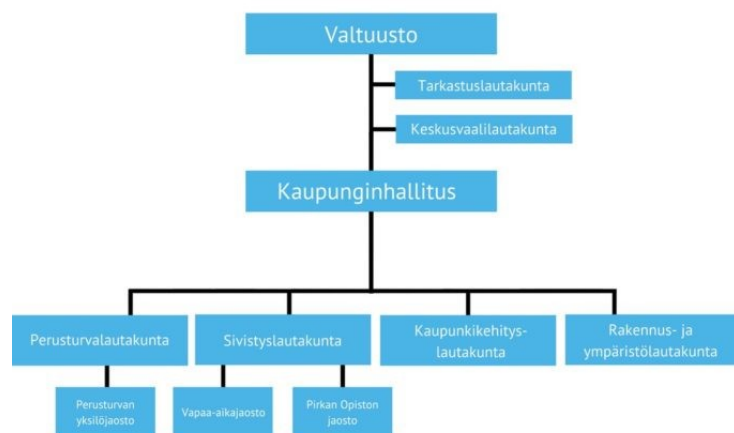
Kaupunginhallitus kokoontui 30 kertaa.

Kaupunginhallituksen kokoonpano:

Alanne Esa (SDP)
Haapaniemi Jari (Kok.)
Laitinen Arja (SDP)
Lehmussaari Nea (Kok.)
Lehtonen Anneli (Vas.)
Nyman Anne (Vas.)
Johanna Peurala (Vihr.)
Siuvo Janne (Kesk.)
Tomminen Antti (Vihr.)

Lautakunnat

Nokian kaupungissa toimii neljä lautakuntaa, sivistyslautakunta, perusturvalautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja kaupunkikehityslautakunta. Niiden tehtävänä on huolehtia oman toimialansa toiminnan ja talouden johtamisesta ja valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisesta. Lisäksi kaupungissa toimii lakisääteiset lautakunnat: tarkastuslautakunta ja keskusvaalilautakunta.

Kaupunginvaltuutetut vuonna 2018

Alanne Esa	suunnittelija	SDP
Andersin-Salenius Jutta	yrittäjä	Kok.
Asell Marko	liikunnanohjaaja	SDP
Forssen Anitta	työkyvyttömyyseläkeläinen	Vihr.
Haapala Matti	Työnjohtaja	Vas.
Haapaniemi Jari	toimitusjohtaja, yrittäjä	Kok.
Harju Hannu	merkonomi	Vihr.
Hiltunen Raisa	työterveyshoitaja	SDP
Isokangas Tuomo	sairaanhoitaja	PS
Jaakkola Jouko	filosofian lisensiaatti	SDP
Kallio Seppo	kunnallisneuvos	Vas.
Kinnunen Jari	rikosylikomisario	Kok.
Kork Jarmo	MOT, maajohtaja	Kok.
Kotiranta Ilkka	eläkeläinen	Vas.
Kuittinen Toni	ensihoitaja	PS
Kuusento Iinu	toimistopäällikkö, FM	Kok.
Kvick Teresa	tarkastaja	Vas.
Laitinen Arja	sairaanhoitaja, palvelujohtaja	SDP
Laminsivu Kimmo	testiasentaja	Vas.
Lappalainen Pirkka	asianajaja	Kok.
Lehmussaari Nea	opiskelija, yrittäjä	Kok.
Lehto Roope	yhteisöpedagogi	SDP
Lehtonen Anneli	lehtori, FM	Vas.
Lehtonen Timo	yrittäjä	Vihr.
Luukko Tarja	opettaja	KD
Matikka Johanna	toimitusjohtaja	Kok.
Melkko Niina	psykologi	Vihr.
Mustalahti Kari	ylikonstaapeli	Kok.
Nenonen Tuomo	sosiaalineuvos	SDP
Nurminen Raija	terveydenhoitaja	SDP
Nyman Anne	myyjä	Vas.

Ojala Reino	kaupunkineuvos, eläkk.	SDP
Ovaskainen Mika	pääluottamusmies	Vas.
Paalanen Piila	opettaja, FM	Vihr.
Paloheimo Kaisu	uravalmentaja	KD
Pelvola Kirsi	reviisori	Vihr.
Peurala Johanna	lastentarhanopettaja, varajohtaja	Vihr.
Pulakka Esko	insinööri, maanviljelijä eläkk.	Kesk.
Pulakka Jukka		PS
Pulakka Miika	tuotantovastaava	Vihr.
Rautalin Tommi	yrittäjä	Kok.
Räsänen Kaisa	erityisluokanopettaja	Vihr.
Schadrin Pauli	asentaja	SKP
Selinummi Anne-Maarit	tietohallintopäällikkö, DI	Vihr.
Siuvo Janne	insinööri, agrologi	Kesk.
Techtolin Merja	mylläri	Vas.
Toivainen Juha	ICT-asiantuntija	PS
Tomminen Antti	opettaja, insinööri	Vihr.
Vellonen Kari	tuotantopäällikkö	SDP
Välimäki Olli	yrittäjä, KTT	Kok.
Väre Mikko	kihlakunnanulosottomies, HTM	Kok.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous kasvoi edelleen vuonna 2018, vaikkakin edellisvuotta hitaammin. Valtionvarainministeriön joulukuun taloudellisen katsauksen mukaan bruttokansantuotteen kasvu oli noin 2,2%. Kansantalouden kokonaistuotanto kasvoi laaja-alaisesti, nopeimmin kasvoi teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäys. Näyttää siltä, että vuodesta 2017 muodostui suhdannenousun nopein kasvuvuosi. Vuonna 2018 teollisuusyritysten tuotantoodotukset ovat maltillistuneet ja mm. myönnettyjen rakennuslupien määrä on kääntynyt laskuun. Lisääntyneistä kasvun hidasteista huolimatta tuotannon ennustetaan jatkavan vaimeaa kehitystä vuoteen 2021 saakka.

Kansantalouden kysyntä supistui vuonna 2018 vaikka kotitalouksien käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu kiihtyi yli kahteen prosenttiin. Lyhytikäisten tavaroiden kuten ruoan ja polttoaineiden kulutus on supistunut viimeisen kahden vuoden aikana. Kestokulutustavaroiden kysyntä taas kasvoi vuoden 2018 alkupuolella. Kotitalouksien kulutus kasvoi 1,1 %:a.

Julkisen kulutuksen suurimmat erät koostuvat henkilöstökuluista sekä ostetuista tavaroista ja palveluista. Nykyisen hallituksen sopeutustoimet ja kilpailukyky sopimus ovat viime vuosina hillinneet näiden kasvua. Vuonna 2018 julkiset kulutusmenot kääntyivät kasvuun ja niiden ennustetaan kasvavan tulevina vuosina mm. palkankorotusten ja kiky-sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Julkinen kulutus kasvoi 1,4 %:a.

Rakentamisen arvonlisäys on kasvanut yhtäjaksoisesti yli kolmen vuoden ajan. Kasvua (n. 3,5%) tuki myös vuonna 2018 uudistalonrakennustoiminta, maa- ja vesirakentaminen taas supistui. Talonrakentaminen oli vahvaa erityisesti asuin- sekä liike- ja toimistorakennuskohteissa. Tähän vaikuttivat lisääntynyt asuntokysyntä kasvukeskuksissa sekä yritysten kapasiteetin laajennus- ja korvaushankkeet. Korjausrakentamisen tarve on edelleen suuri

erityisesti asuin- ja toimistorakennuksissa. Rakennusallalla ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa vuonna 2018. Rakentamisen kasvun ennakoidaan hidastuvan.

Myös palvelutuotanto on kasvanut kansantaloudessa yhtäjaksoisesti yli kolme vuotta. Palvelualan kasvu (n. 2 %) vuonna 2018 tapahtui lähinnä yksityisellä puolella. Yksityisten palvelujen suhdannetilanteen arvioidaan olevan vahva. Myynti oli loppuvuonna 2018 kasvussa ja sen ennustetaan kasvavan alkuvuoden 2019. Ammattitaitoisen työvoiman saanti koetaan suurimpana kasvun esteenä palvelutoiminnassa, erityisesti tieto- ja viestintä- sekä kiinteistöpalveluyrityksissä. Palvelutuotantoa tukee muiden toimialojen kysyntä ja kotitalouksien myönteinen tulokehitys.

Yksityisten investointien kasvutahdin arvioidaan hiipuvan. Erityisesti asuntoinvestointien kasvun ennustetaan laskevan. Metsäteollisuudessa on valmistelussa useita suuria investointihankkeita, joiden odotetaan ainakin osittain toteutuvan lähivuosina. Yksityisten investointien kasvun arvioidaan olevan reilut kaksi prosenttia vuonna 2018.

Julkisista investoinneista runsas puolet koostuu paikallishallinnon ja vajaa puolet valtion investoinneista. Sosiaaliturvarahastojen osuus investoinneista on hyvin pieni. Valtion investointimenoja kasvatti vuonna 2018 erityisesti hallituksen kärkihankkeet. Näiden päättymisen arvioidaan pienentävän julkisia investointimenoja vuonna 2019. Paikallishallinnon investointien veturina toimii edelleen vilkas sairaalarakentaminen.

Maailmantalouden nopein kasvuvaihe on ohi tältä erää ja kasvu hidastuu lähivuosina osana tavanomaista suhdannekiertoa. Euroalueen näkymät huononivat vuoden aikana ja erityisesti teollisuuden luottamus talouskehitykseen laski. Saksan näkymiä kuvaavat indikaattorit viittaavat kasvun hidastumiseen ja myös Ranskan osalta kasvun odotetaan hidastuvan lähivuosina. Maailman kaupan kasvu hidastuu osin kaupanesteiden kuten Yhdysvaltojen ja Kiinan välisten kauppatoimien vuoksi.

Tämä onkin keskeinen riski maailmantalouden kehitykselle. Euroopan osalta keskeiset riskit liittyvät Italian talouspolitiikan suunta ja Brexitiin liittyvä epävarmuus.

Suomen työllisyyden kasvu oli vuoden 2018 aikana jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisten määrä nousi työvoimatutkimuksen mukaan tammi-lokuussa 2,7 % vuodentakaiseen. Tehdyt työtunnit kasvoivat lähes yhtä paljon kuin työllisten määrä. Niin sanotun aktiivimallin mahdollinen pätkätöitä lisäävä vaikutus näyttäisi jäävän pieneksi, sillä osa-aikaisten työsuhteiden osuus kaikista työsuhteista ei työvoimatutkimuksen mukaan juuri lisääntynyt edellisvuodesta.

Työvoiman kysyntä on edelleen parantunut. Avoimia työpaikkoja oli tilastokeskuksen mukaan vuonna 2018 selvästi enemmän kuin vuotta aiemmin. Suomalaisten yritysten työllisyysodotukset olivat lokakuussa Euroopan komission luottamusindikaattorien mukaan edelleen huippulukemissa. Vakanssiasteella, eli avoimien työpaikkojen osuudella kaikista työpaikoista, mitattuna työvoiman kysyntä on Suomessa kuitenkin vain EU:n keskitasolla. Työllisten määrän arvioitiin nousevan vuonna 2018 2,5 % edellisvuotta korkeammaksi, samalla kuin työttömien määrä on laskenut kaikilla alueilla ja kaikissa ikäryhmissä. Valtionvarainministeriön ennusteluku koko vuoden 2018 työttömyysasteeksi oli 7,5 %. Työllisten määrän ennustetaan kasvavan 0,8 % v. 2019 ja 0,6 % v. 2020. Työllisyysasteen ennustetaan nousevan 72,4 prosenttiin v. 2019 ja edelleen 73 prosenttiin v. 2020. Talouskasvun hidastuessa ja työvoimakustannusten nousun jatkuessa työllisyyden kasvu käytännössä pysähtyy v. 2021.

Paikallishallinnon taloudellinen tilanne on kokenut merkittävästi viime vuosina, mutta vuonna 2018 rahoitusasema heikkeni. Kuntien verotulot laskivat vuodesta 2017 noin 0,5 %, mikä johtuu mm. poikkeuksellisen suurista ennakonpalautuksista, kuntien jako-osuuden tarkistuksesta alaspäin ja yhteisöveroon v. 2017 kohdistuneesta suuresta kertaerästä. Kulutusmenot sen sijaan kasvoi-

vat muutamaa edeltänyttä vuotta selvästi reippaammin. Menojen kasvu oli voimakasta erityisesti kuntayhtymissä. Niitä lisäsivät mm. väestön ikääntymisestä johtuva hoito- ja hoivamenojen kasvu, päivähoitomaksujen alentaminen, maa-kunta- ja sote-uudistuksen valmistelu sekä ansiotason nousu kunta-alalla.

Kuntaliiton mukaan kuntatalous ajautui kokonaisuutena kriisiin. Tilinpäätösten ennakotietojen perusteella tulos oli negatiivinen 196 kunnassa, kun vuotta aiemmin miinusmerkkiä tuloksia oli vain 55 kunnassa. Verotulot ja valtionosuudet tippuivat vuonna 2018, kun samaan aikaan menokasvu oli noin 3 prosenttia.

Valtionvarainministeriö ennustaa paikallishallinnon alijäämän pienenevän hiljalleen vuosina 2019 – 2021. Vuonna 2019 menoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysojimuksen lomarahaleikkauksen päätyminen, jonka vaikutus näkyy suurimmaksi osaksi jo v. 2019. Myös investointimenot pysyvät korkealla tasolla vilkkaana jatkuvan sairaalarakentamisen vuoksi.

Valtionvarainministeriö ennustaa, että paikallishallinnon tulot kasvaisivat vuonna 2019 kuitenkin menoja nopeammin, kun verotulojen kasvu piristyy. Kuntien saamien verotulojen kasvua kiihdyttävät mm. jäännösverojen maksun aikaistumisesta johtuva kertaluonteinen verotulojen lisäys v. 2019 ja keskimääräisen kunnallisveroprosentin nousu. Valtio leikkaa edelleen valtionosuuksia kunnille.

Väestön ikääntyminen ja palvelutarpeen kasvu ovat lisänneet hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita jo pitkään. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan nuorten määrä on laskussa, joten varhaiskasvatuksen ja koulutuksen kulutusmenojen määrän arvioidaan pienentyvän. Tämä edellyttää, että niissä kunnissa, joissa palvelutarve laskee, mitoitetaan päiväkotien ja koulujen määrää nopeassa tahdissa pienenevään kysyntään.

Kuntien ja kuntayhtymien velka kasvoi vuonna 2018 Kuntaliiton mukaan miljardilla eurolla. Paikallishallinnon velkaantumisen arvioidaan jatkuvan kasvuaan.

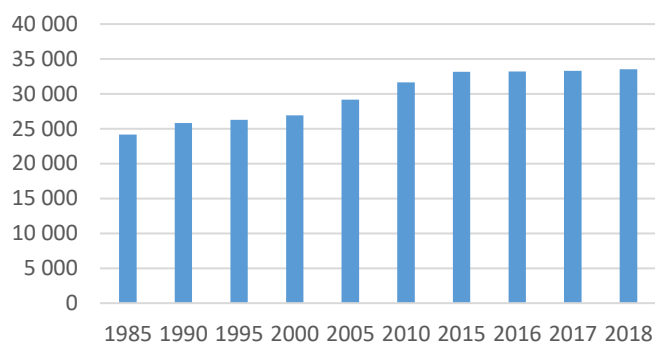
Vuoden 2018 aikana inflaatio kiihtyi selvästi edellisvuoteen nähden. Lokakuussa kansallisen kuluttajahintaindeksin vuosimuutos oli jo 1,5 %, kun vuotta aiemmin vastaava luku oli 0,5 %. Kuluttajahintoja ovat nostaneet erityisesti muutokset energiahinnoissa. Vuonna 2018 öljyn hinta on ollut edellisvuotta korkeammalla tasolla, mutta myös sähkön hinta lähti selvään nousuun vuoden puolivälistä lähtien. Hintojen nousu on ollut edellisvuotta laaja-alaisempaa ja siihen ovat vaikuttaneet myös muutokset välillisessä verotuksessa, jotka kiihdyttävät inflaatiota arviolta 0,4 prosenttiyksikköä. Valtionvarainministeriön joulukuun ennuste vuoden 2018 inflaatioksi on 1,2 % kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. EKP piti euroalueen ohjauskoron nollassa vuoden 2018.

Oman alueen kehitys

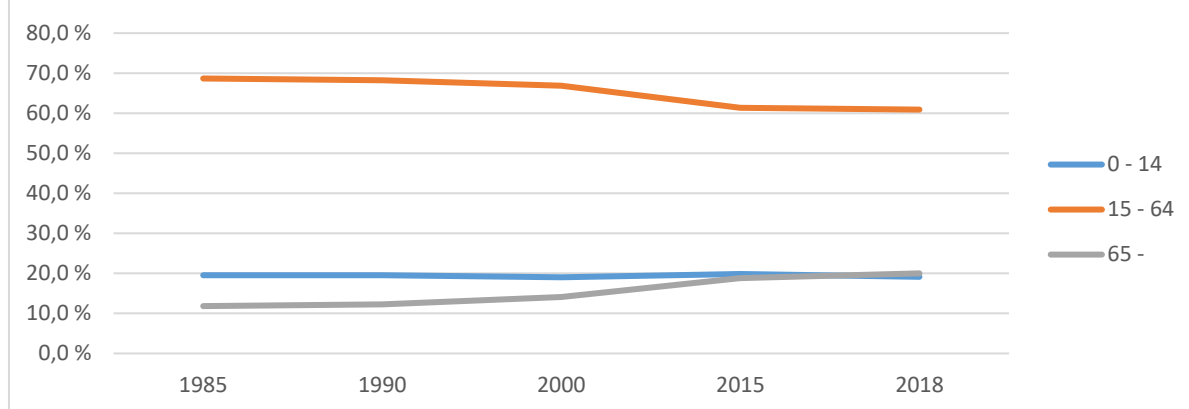
Väestö

Nokian kaupungissa oli 33 538 asukasta vuoden 2018 lopussa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 218 asukasta, 0,65 %. Asukkaista 0-14-vuotiaiden osuus on pysynyt lähes ennallaan noin 20 %:issa. 30 vuoden aikana yli 65-vuotiaiden määrä on kasvanut 12 %:sta 20 %:iin ja vastaavasti 15 - 64-vuotiaiden osuus laskenut 61 %:iin.

Nokian asukasluku v 1985-2018

Nokian väestön ikärakenne 1985-2018

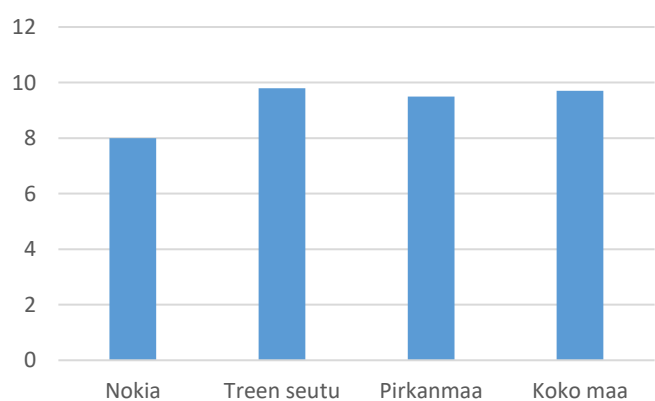

Työ

Vuoden 2018 aikana työllisyystilanteessa on ollut nähtävissä muutos parempaan: työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt kausivaihtelu huomioiden niin valtakunnallisesti kuin paikallisestikin. Pirkanmaan työttömyysaste oli joulukuussa 2018 alempi kuin koko maassa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta joulukuussa 2018 oli 7,7 %. Keskimääräinen työttömyysaste Nokialla vuonna 2018 oli 8,0 %.

Vuoden 2018 lopussa Nokialla oli 1 223 työtöntä työnhakijaa (TEM 12/2018), mikä oli 332 hakijaa vähemmän kuin joulukuussa 2017. Pitkäaikaisyöttömien määrä väheni vuonna 2018, ollen vuoden lopussa 255 henkilöä, mikä on 257 henkilöä vähemmän kuin vastaavan ajankohtana vuonna 2017. Nuorten alle 25 vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä oli vuoden 2018 lopussa 203, mikä on 3 henkilöä vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2017.

Työttömyysaste 2018 %

Vuoden 2018 lopussa Nokialla oli 181 avointa työpaikkaa, mikä on hieman enemmän (+19) kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2017.

Asuminen

Asuntojen yhteismäärä vuoden 2018 lopussa Nokialla oli 17 182 kappaletta. Vuoden 2018 aikana uusia asuntoja valmistui 291 kappaletta, joista pientaloihin 75, rivi- ja ketjutaloihin 27 kappaletta ja asuinkerrostaloihin 189.

Lisärakentamisen myötä asuntoja pientaloihin valmistui 5 kappaletta ja 1 asunto poistettiin.

Rakennuslupia vuoden aikana myönnettiin 321 asunnolle seuraavasti: uusiin rakennuksiin 314 asuntoa ja lisärakentamisella pientaloihin 7 asuntoa.

Tuloperusteiden muutokset

Toimintatuottoja kertyi vuonna 2018 yhteensä 27,2 miljoonaa euroa, mikä on 1,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2017. Kaupunkikehityspalveluiden ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 0,7 miljoonalla eurolla vuoteen 2017 verrattuna. Perusturvapalveluiden ulkoiset toimintatuotot nousivat 0,4 miljoonaa euroa. Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintatuotot laskivat 0,1 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi 135,9 miljoonaa euroa, mikä on 5,8 miljoonaa euroa ja 4,5 % edellistä vuotta enemmän. Vuonna 2018 tuloveroprosentti nostettiin 20,5 %:iin (2017: 20,0%) ja kiinteistöveroprosentteja ei muutettu. Kunnallisveroa kertyi 3,9 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2017 ja kiinteistöveroa kertyi 0,3 miljoonaa euroa. Osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 1,6 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksien määrä kasvoi edellisestä vuodesta 0,9 miljoonaa euroa ollen 39,9 miljoonaa euroa. Kaupungin peruspalveluiden valtionosuus laski 0,3 miljoonaa euroa. Samaan aikaan verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kasvoi 1,3 miljoonaa euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusvähennys pieneni 0,1.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Alkuperäisen talousarvion mukainen tilikauden tulostavoite oli 0,8 miljoonan euron ylijäämä. Vuoden aikana valtuusto myönsi lisämäärärahoja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin palveluiden ostoihin 2,2 miljoonaa euroa ja 1,5 miljoonaa euroa palkkauskustannuksiin. Palkkauskustannukset muodostuivat pääosin kunta-alan neuvottelutulokseen perustuvista palkankorotuksista 0,7 miljoonaa euroa ja tuloksellisuuteen perustuvasta kertaerästä 0,6 miljoonaa euroa. Yhteensä käyttötalouden nettomäärärahojen lisäys oli 3,3 miljoonaa euroa. Muutostalousarvioiden jälkeen tilikauden tulokseksi ennakoitiin -2,5 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot alittuivat 0,3 miljoonaa euroa tavoitteesta. Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset jäivät 2,8 miljoonaa euroa alle talousarvion, mutta samanaikaisesti talousarvion ylittivät pysyvien vastaavien myyntivoitot 1,1 miljoonalla eurolla ja kaupungin saamat tuet ja avustukset 0,5 miljoonalla eurolla.

Toimintakulut ylittivät 4,6 miljoonaa euroa alkuperäisen talousarvion ja 0,9 miljoonaa euroa lisämäärärahalla korotetun muutostalousarvion. Palveluiden ostot ylittivät 5,0 miljoonalla eurolla, mutta siitä 1,5 miljoonaa euroa oli työvoiman vuokrausta, jonka määrärahat sisältyivät henkilöstökuluihin. Kun työvoiman vuokraus jätetään huomioimatta, palveluiden ostot ylittyivät 1,2 miljoonalla eurolla muutostalousarvioon verrattuna. Lisäksi määräraha ylittyi aineissa ja tarvikkeissa 0,2 miljoonaa euroa sekä muissa toimintakuluissa 0,2 miljoonaa euroa. Määräraha puolestaan alittui kaupungin maksamissa avustuksissa 0,8 miljoonaa euroa.

Konsernipalveluiden talous toteutui toimintakateeltaan positiivisesti alle muutostalousarvion (277 302€) ja myös alle alkuperäisen talousarvion (55 813€). Poistot ylittyivät vuoden 2017 tilinpäätöksessä päätetyn mukaisesti 513 t€. Vaikka toimintakatetta saatiin vuoden aikana parannettua, lisääntyneiden poistojen vaikutuksesta konsernipalveluiden tulos oli 236 t€ talousarviota heikompi. Suhteessa vuoteen 2017 toimintatuotot paranivat 220 t€ ja toimintakulut pienenivät 844 t€. Valtuusto myönsi lisämäärärahaa henkilöstömenoihin tulopoliittisten ratkaisujen vuoksi sekä työhyvinvointikoordinaattorin ja hyvinvointikeskuksen projektipäällikön palkkaamiseen yhteensä 221 t€. Työhyvinvointikoordinaattori on aloittanut työnsä, ja sairauspoissaolopäivät koko kaupungin tasolla ovat laskeneet kalenteripäivinä yli 2000 päivää. Sairauspoissaolojen kehitys konsernipalveluissa on edelleen haastava. Tilapalveluita rasitti

loppuvuoteen asti henkilöstön rekrytointivaikeudet, minkä vuoksi hankkeiden aloitukset viivästyivät. Pääkirjaston rakentaminen alkoi kesäkuussa.

Kaupunkikehityspalveluiden talouden toteuman osalta toimintakate oli noin 1,2 miljoonaa euroa yli tavoitteen. Merkittävin tekijä tähän oli Tanhuankadun/Rounionkadun kaava-alueen budjetoidun mukaisen maankäyttökorvauksen jääminen toteutumatta vuodelta 2018. Tämän vaikutus budjetin toteumaan oli 2,5 miljoonaa euroa. Vastaavasti maanmyyntitulojen puolella tilanne oli erittäin hyvä ja tuloja kertyi vuonna 2018 noin 1 milj.€ yli budjetoidun.

Perusturvapalveluiden talousarviossa ulkoiset toimintatuotot ylittyivät (103,5%). Pääasiassa tuottoja tuli arvioitua enemmän myyntituotoissa (mm. kotikuntakorvaukset ja lääkäreiden koulutuskorvaukset). Lisäksi tulokertymää nosti erityisesti LAPE-hankkeen lopputuloutus STM:ltä. Myös ulkoiset toimintakulut ylittyivät (1 %), vaikka PSHP:n ostoihin myönnettiin talousarviovuoden aikana 2,2 miljoonan euron lisämääräraha. Pääasiallisesti ylitykseen vaikutti PSHP:n vielä arvioituakin suuremmat toimintakulut. Toimintakate perusturvapalveluissa oli 100,6%.

Sivistyspalveluiden talous toteutui ulkoisten toimintatuottojen ja toimintamenojen osalta kokonaisuudessaan 0,64 miljoonaa euroa ylijäämäisenä. Toimintatuotot ylittyivät 0,38 miljoonaa euroa ja toimintamenot alittuivat 0,26 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen osalta suurimmat ylitykset olivat kotikuntakorvauksissa 118 000 euroa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa 151 000 euroa. Toimintakuluissa talousarvionsa ylitti ainoastaan opetuksen tulosalue. Säästöä toimintakuluissa tuli ennen kaikkea lasten kotihoidon tukeen varatuista määrärahoista 175 000 euroa sekä vapaa-ajan ostopalveluista 137 000 euroa.

Muutokset kaupungin toiminnassa

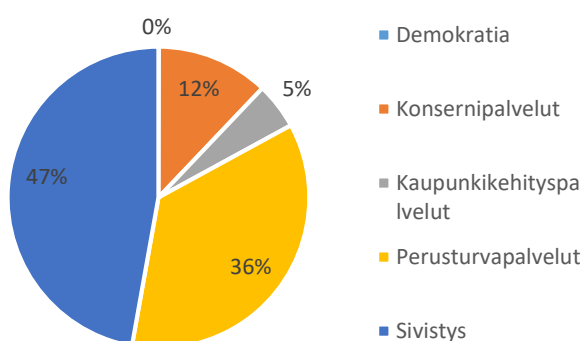
Kaupungin organisaatiossa ja toiminnassa ei ollut merkittäviä muutoksia vuoden 2018 aikana. Lokakuussa 2017 hyväksyttyä strategiaa jalkautettiin ja siitä johdettuja tavoitteita toteutettiin talousarviossa päätetyn mukaisesti.

Henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2018 oli 2 058 henkilöä (31.12.2017 lukumäärä 2 020 henkilöä). Vakinaisen henkilöstön osuus oli 80,6 % (vuonna 2017 osuus 82,3 %). Vuodesta 2016 vuoteen 2018 henkilöstön kokonaismäärässä tapahtui lievää kasvua, mikä on selitettävissä lähinnä määräaikaisen työvoiman kasvulla perusturva- ja sivistyspalveluissa. Kaupunkikehitys- ja konsernipalveluiden henkilöstömäärä pysyi lähes ennallaan. Kokonaishenkilöstömäärä nousi vuodesta 2017 vuoteen 2018 yhteensä 38 henkilöllä.

Henkilötyövuosia seurattaessa vähennystä vuodesta 2017 vuoteen 2018 oli noin 4 henkilötyövuotta HTV 1:n mukaan laskettuna, mutta HTV 2:n osalta lisäystä oli vuodessa noin 6 henkilötyövuotta (vuoden 2018 HTV2 on 1880, ilman työvoiman vuokrausta).

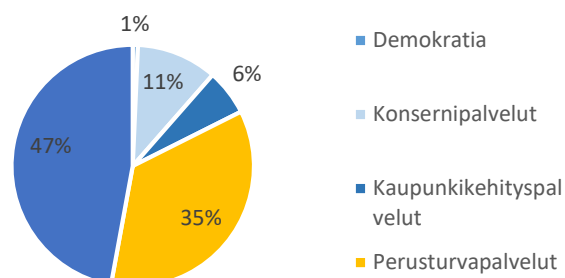
Henkilöstö 31.12.2018

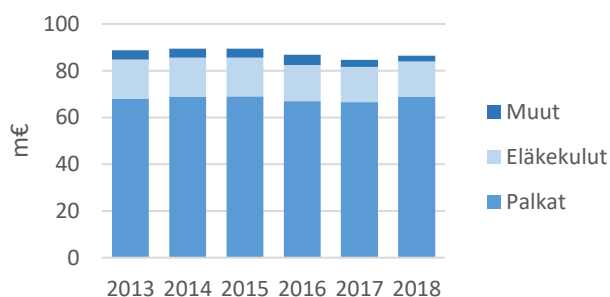
Henkilöstön palkkakulut olivat 68,7 miljoonaa euroa, mikä on noin 2,1 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Henkilösivukulujen osuus oli 17,7 miljoonaa euroa, mikä on noin 0,3 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän.

Henkilöstöraportissa 2018 käsitellään tarkemmin henkilöstöasioita vuoden 2018 ajalta.

Henkilöstökulut 86,4 m€

Henkilöstökulut

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Nokian kaupungin strategia 'Elinvoimainen ja ekologinen Nokia 2027' hyväksyttiin valtuustossa lokakuussa 2017.

Strategia korostaa pitkän ajan kasvun ja elinvoiman merkitystä Nokian ja nokialaisten hyvinvoinnille. Strategia jalkautuu vuosittain talousarviossa toiminnallisiksi tavoitteiksi.

Verotulot kehittyivät vuoden 2018 aikana positiivisesti erityisesti yhteisöveron osalta, mutta verotulokehitykseen liittyy kuntakentän tasolla epävarmuutta. Kuntien verotulot eivät kehittyneet vuoden 2018 aikana. Kuntien valtionosuuksia leikattiin edelleen vuodelle 2019.

Merkittävimpänä riskinä voidaan mainita kaupungin talouden haastavuus. Taloutta ovat kuormittaneet investointipaineet, sisäilmaongelmista aiheutuneet väistötilojen tarpeet ja korjauskustannukset. Myös käyttötalousmenot kasvoivat. Kau-

pungin velat ja vastuut ovat kasvamassa merkittävästi. Yleinen kustannustason ja palkkauskustannusten nousu sekä verotulokertymän kehittymisen epävarmuus taantumaan kääntyvässä taloussuhdanteessa yhtäaikaaisesti mittavien välttämättömien investointitarpeiden kanssa haastavat edelleen löytämään uusia tapoja toimia ja hillitä kustannuskehitystä.

Uusien koulujen ja hyvinvointikeskuksen rakennusten suunnittelussa, mitoituksessa ja rakentamisessa pyritään tehokkaisiin mutta turvallisiin ratkaisuihin. Ydintoiminnalle merkittävien rakennusten suunnittelu haastaa myös tilojen käyttäjäkuntia pohtimaan oman toiminnan kehittämistä ja tehostamista.

Erikoissairaanhoidon kustannuskehitys on ollut kehyskuntien tilaajarenkaalle hyvin raskas, eikä näköpiirissä ole erikoissairaanhoidon osalta helpotusta vuodelle 2019. Talousarviossa 2019 on asetettu tavoite terveyspalveluille pohtia erikoissairaanhoidon vaihtoehtoisia toimintamalleja ja tarvittaessa kohdentaa resurssit tehokkaammin.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taloussuhdanteen nousuvaihe on taittunut, vaikkakin talous kasvaa edelleen. Kuntien taloutta rasittaa ikärakenteen muutoksen myötä palvelutarpeen kasvu etenkin hoito- ja hoivapalveluissa. Syntyvyys on alhaista myös Nokialla.

Nokian kaupungin talous on suuren haasteen edessä tulevina vuosina. Poikkeuksellisen suuret korvausinvestoinnit kiinteistöihin tulevat rasittamaan taloutta merkittävästi. Tulosta ovat rasittaneet lisäksi lisäpoistot, joita on jouduttu tekemään merkittävistä ydintoiminnan käytössä olevista kiinteistöistä.

Tilinpäätöksessä 2017 taseen ylijäämää oli jäljellä enää 7,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 negatiivinen tulos on viides peräkkäinen negatiivisen tuloksen vuosi ja syö edelleen kertynyttä ylijäämää. Tämä tarkoittaa, että taseeseen jää enää noin 5,6 miljoonaa euroa ylijäämää.

Taseessa ollut ylijäämä on 2010-luvulla pienentynyt 11,2 miljoonaa euroa. Viimeisten viiden vuoden aikana (2014 -2018) taseen ylijäämä on pienentynyt 20,9 miljoonaa euroa mm. Häpesuon puhdistamisen, toimitiloihin liittyvien väistö- ja korjauskustannusten sekä taseen alaskirjausten johdosta.

Kaupungin kokonaistulojen kasvu on jäänyt vaatimattomaksi viime vuosina samalla kun käyttötalousmenot ovat kasvaneet, vaikkakin hyvin maltillisesti.

Nokian kaupungilla on toteutettavana tulevan viiden vuoden aikana merkittävät korvausinvestoinnit. Taloussuunnitelmassa 2019 - 2021 kokonaisinvestointimenot ovat noin 92 miljoonaa euroa, joihin rahoitusosuutta odotetaan noin kolme miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa pyöreästi noin 30 miljoonan euron vuosittaista investointitahtia. Merkittävät investointitarpeet jatkuvat suunnitelmakauden jälkeenkin.

Vuosikatteen on arvioitu taloussuunnitelmassa vuonna 2019 olevan noin 15 miljoonaa euroa, vuonna 2020 noin 13 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 noin 16 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelmassa tuloksen on arvioitu yltävän vain niukasti positiiviseksi jokaisena suunnitelmavuotena: noin 1 miljoonaa euroa vuonna 2019, 0,3 miljoonaa vuonna 2020 ja 1,5 miljoonaa vuonna 2021.

Talouden liikkumavaran vähyys tarkoittaa, että kaupungin tulokertymää (mm. myyntituotot, maksumuutokset, verotulot) tulee edelleen pyrkiä parantamaan ja toimintamenojen (henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet tavarat, tarvikkeet, avustukset jne.) kasvua tulee hillitä, jotta vuosikatetta saadaan parannettua talouden tasapainon varmistamiseksi.

Merkittävien investointien seurauksena kaupungin ennustetaan lisävelkaantuvan vuosina 2019 - 2021 yhteensä noin 29 miljoonaa euroa. Uutta lainaa em. ajanjaksolla arvioidaan otettavan 67,5 miljoonaa kun lyhennyksiä tehdään 38,5 miljoonalla.

Vuosikatetta tulee parantaa merkittävästi edellisten vuosien tasosta kaupungin velkaantumisen hillitsemiseksi ja tuleviin suuriin investointeihin varautumiseksi. Koko organisaation tulee yhdessä pyrkiä parantamaan toimintakatetta etsimällä uusia tapoja toimia tehokkaammin.

Huomioiden kaupungin mittavat investointitarpeet seuraavina vuosina, on selvää, että talouden hallinnan keinovalikoimassa ei riitä vain yksi keino. Lisävelanotolta ei voida välttyä. Talouden tasapainottamiseksi tarvittavia toimenpiteitä ovat toimintakatteen parantaminen (toimintakulujen vähentäminen ja toimintatuottojen lisääminen) sekä mahdollinen kunnallisveron korottaminen.

Ympäristötekijät

Tampereen kaupunkiseutu päivitti vuonna 2018 seudun ilmastotavoitteet, joiden mukaisesti päästöjä vähennetään 80 % vuoteen 2030 ja loput 20 % sidotaan hiilinieluihin ja kompensoidaan. Hyväksyessään uudet ilmastotavoitteet seutuhallitus suositti samalla seudun kunnille liittymistä HINKU-foorumin jäseniksi. Liittymisen myötä kaupunkiseudun päästövähennyksiä seurataan kuntien lisäksi koko kaupunkiseudun näkökulmasta ja HINKU-kriteerien toteuttamisessa voidaan käyttää yhteisiä resursseja ja toimintamalleja.

Vuoden 2018 aikana on Tampereen kaupunkiseudulle laadittu viherrakenteen yleissuunnitelma, joka toteuttaa seudun kuntien ja valtion välistä MAL-sopimusta. Yleissuunnitelman tarkoituksena on selkeyttää luonnonsuojelulain poikkeamispäätösten käsittelyä alueilla, missä poikkeamilla on merkitystä yhdyskuntarakenteen eheyttämisen, täydennysrakentamisen tai toimivan liikennejärjestelmän näkökulmasta. Luonnonsuojelulain mukaisten poikkeamisedellytysten täyttyessä tullaan pilotoimaan kompensatiomenettelyjä, joilla voidaan turvata priorisoituja luonnonarvoja muuttuvassa ympäristössä. Nokialla on vuosien 2017 ja 2018 aikana osana viherverkkotyötä selvitetty liito-oravien todettuja ja potentiaalisia elinalueita sekä kulkureittejä kaavoituksen ja ympäristönsuojelun toimesta.”

Nokian kaupunki on aktiivisesti edistänyt Kolmenkulman yritysalueen kehittymistä huomattavaksi bio- ja kiertotalouden yritys ympäristöksi. ECO3 -yritysalue kokoa bio- ja kiertotalouden yrityksiä tavoitteena uusien liiketoimintojen ja innovaatioiden kehittäminen sekä uusien tuotteiden ja palveluiden luominen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Erilaisten perinteisten ja uusien liiketoimintojen muodostama monipuolinen koko-

naisuus liittää hankkeeseen myös Tampereen teknillisen yliopiston, VTT:n ja Luke:n (Luonnonvarakeskus) sekä muita julkisen sektorin toimijoita.

Alueen kehittämisessä kansainvälisellä yhteistyöllä on myös merkittävä osa. Erityisenä tavoitteena on luoda alueesta vientiin tähtäävien teknologiayritysten demonstraatioalue sekä saada ulkomaisia bio- ja kiertotalouden yritys investointeja ECO3-alueelle.

ECO3-alueen rakentuminen toteutuu vaiheittain. 2018 päätetyt bio- ja kiertotalouden ankkuriyritys investoinnit alueelle ovat n. 70 M€.

Alueelle sijoittuvien yritysten työllistävän vaikutuksen lisäksi toiminnalla on myös merkittävä välillinen työllistävä vaikutus Pirkanmaalla. Pirkanmaan liitto on asettanut ECO3-alueen Pirkanmaan bio- ja kiertotalouden kärkihankkeeksi.

Suomen valtio myönsi 2016 ECO3 alueen kehittämisen erillisrahoituksen. Samoin alueen yrityksille on myönnetty valtion kärkihankerahoitusta.

Myös Nokian Vesi Oy on aktiivisesti mukana ECO3 -yritysalueen kehittämisessä. Alueelle sijoittuva uusi jätevedenpuhdistamo merkitsee investointia uuteen ympäristöystävälliseen teknologiaan. Maatilan vedenottamon raakaveden laadun iso-tooppitutkimus aloitettiin 2018 ja sitä jatketaan myös vuonna 2019. Geologian tutkimuskeskus teki Maatilanharjun pohjavesialueen rakenteesta selvityksen, jonka avulla pohjavesien virtauksia pyritään paremmin hahmottamaan. Nokian Vesi Oy:n toiminnan varautumisessa on myös pyritty ottamaan ympäristötekijät huomioon muun muassa varavoimakapasiteettia lisäämällä.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus vuonna

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Nokian kaupunkikonsernissa - ohje vahvistettiin kaupunginvaltuustossa 07.12.2015. Ohjeessa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet, tehtävät ja vastuut sekä kaupunkiorganisaatiossa että tytäryhtiöissä.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kaupungin toiminta on taloudellista, tuloksellista ja tarkoituksenmukaista
- päätösten perusteena oleva tieto ja talousraportointi ovat riittäviä ja luotettavia
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja resurssit turvataan

Sisäinen valvonta on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta

Kaikki kolmetoista tulosalue-esimiestä ovat täyttäneet vuoden 2018 osalta valvontapäiväkirjan ja palauttaneet sen erityisasiantuntijalle tilinpäätösyhteenvettoa varten.

Tulosalueittain valvotaan ja raportoidaan vuosittain mm. seuraavia asioita

- Hankinnat on tehty hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti ja toimivaltasäännöksiä noudattaen
- Päätöksenteko ja asioiden valmistelu on tapahtunut kuntalain sekä johto-, hallinto- ja toimintasääntöjen mukaisesti ja toimivallan puitteissa
- Henkilöstön työhönotto ja palkkaus on tapahtunut toimivallan puitteissa, ja palkanmaksu on tapahtunut virheettömästi ja oikeille henkilöille

- Raha- ja maksuliikenne sekä kirjanpito tapahtuvat ohjeistuksen ja muiden säännösten mukaisesti
- Virka- ja työtehtäviin liittyvä matkustaminen, puhelimenkäyttö ja edustaminen noudattavat sopimuksia, normeja ja ohjeita
- Sopimukset ja avustukset on tehty ohjeistuksien mukaan
- Projektitoimintaa toteutetaan ohjeistuksen mukaisesti ja projektien tuloksellisuutta valvotaan
- Henkilöstöön kohdennetut kurinpidolliset toimet

Sisäisen valvonnan näkökulmasta vuosi 2018 on ollut tasainen ja edellä mainittuihin valvottujen asioiden osalta ei ole noussut esiin merkittäviä poikkeamia. Sopimusasioiden seurantaa on hankaloittanut sähköisen sopimusjärjestelmän hidas käyttöönotto koko kaupungin osalta.

Henkilöstöön kohdistuneet kurinpidolliset toimet ovat säilyneet entisellä tasolla.

Kuulemiset ovat johtaneet ohjeiden tarkentamiseen ja kirjallisiin huomautuksiin/varoituksiin.

Tytäryhtiöiden osalta valvonta toteutettiin konsernitarkastuksen yhteydessä.

Riskienhallinta

Vuoden 2018 talousarviossa nimettiin seurattavat strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskit. Tulosaluejohtajat ja tytäryhtiöiden toimitusjohtajat ovat raportoineet riskikehityksen osalta kolme kertaa vuodessa.

Seurattavat riskit kuvassa

Vuoden 2018 aikana sote- ja maakuntahallinnon uudistukseen ei saatu ratkaisua ja niinpä valmistelutyötä jatkettiin päätöstä odottaen. Tämä on näkynyt monella työalueella erilaisten selvitysten lisääntymisenä ja ennakoina töinä. Toimintaympäristön taantuma ei heijastunut vielä vuoden 2018 aikana kaupungin toimintaan, päinvastoin, työllisyydenhoito, työpaikkakehitys ja väestönkehitys sujuivat myönteisesti. Taloudellisesti vuosi 2018 on ollut organisaatiolle haastava. Taloutta ovat kuormittaneet investointipaineet, sisäilmaongelmista aiheutuneet väistötilojen tarpeet ja korjauskustannukset. Myös käyttötalousmenot kasvoivat.

Vuoden 2018 aikana tietojärjestelmäkatkot ovat olleet vähäisempiä kuin vuonna 2017, mutta oman haasteensa palveluiden toteuttamiselle aiheutti terveyspalveluiden siirtyminen Efficasta Lifecare-järjestelmään.

Koko organisaation tasolla johtamiseen on panostettu vuosien 2017 ja 2018 aikana, ja siltä osin on havaittavissa lisääntyntä työtyytyväisyyttä Kunta-10 tutkimuksen valossa.

Vahinkotapahtumat omaisuuden osalta ovat jääneet vähäiseksi vuoden 2018 aikana ja työtapaturmakehitys negatiiviseen suuntaan on saatu pysäytettyä. Kokonaistapaturmien määrä on pysynyt 190 tasolla siten, että työpaikalla sattuneet vahingot ovat vähentyneet, mutta työpaikan ulkopuolella ja erityisesti työmatkaliikenteessä on ollut vahinkotapahtumia enemmän kuin aiemmin.

Sairauslomien määrät ovat kääntyneet laskuun. Vuoden 2018 lopussa rekrytoitu työhyvinvointikoordinaattori on päässyt hyvin verkostoihin mukaan ja tätä kautta odotetaan sairauslomapäivien vähentymistä mm. kuntoutujien ja pitkiltä sairauslomilta töihin palaajien osalta.

Euroopan Unionin tietosuojasetus astui voimaan toukokuussa 2018 ja organisaatio saatiin asetuksen edellyttämälle tasolle ohjeistuksin ja sisäisin koulutuksin. Marraskuussa 2018 järjestetyssä TAISTO-harjoituksessa mitattiin organisaation kyvykkyyttä vastata tietosuojatietoturvariskeihin.

Nokian kaupunki menestyi hyvin sijoittuen yli kahdesta sadasta organisaatiosta viidenkymmenen parhaimman joukkoon.

Tytäryhtiöiden osalta haasteita on ilmennyt erityisesti Nokian Vuokrakoti Oy:ssä henkilöstön sairauspoissaolokehityksessä ja Nokian Jäähalli Oy:ssä talouskehityksen osalta.

Sisäinen tarkastus

Nokialla on toiminut kaupunginhallituksen asettama sisäisen tarkastuksen toimikunta, jonka kokoonpano on ollut seuraava: puheenjohtajana ja koollekutsujana toimii kaupunginjohtaja, jäsenenä kaupunginhallituksen puheenjohtaja, tarkastuslautakunnan puheenjohtaja, ostopalvelun kautta sisäinen tarkastaja ja sihteerinä erityisasiantuntija. Toimikunta asetettiin uudestaan kaupunginhallituksen toimikaudeksi 21.8.2017 edellä kuvatulla kokoonpanolla.

06.11.2017 (§ 440) Kaupunginhallitus vahvisti sisäisen tarkastuksen toimintasäännön. Toimintasäännössä määritellään sisäisen tarkastuksen tar-

koitus, toimivalta ja vastuut. Lisäksi toimintasäännössä määritellään mm. sisäisen tarkastuksen asema organisaatiossa, ja annetaan tehtävien toteuttamisen edellyttämä valtuutus tarkastajalle saada tarpeellisia tietoja tarkastusten toteuttamiseksi.

Sisäistä tarkastusta toteuttaa BDO:n tarkastajatiimi vuosina 2018-2019 ja optiolla vuodet 2020-

2021. Vuoden 2018 aikana sisäinen tarkastuksen toimikunta kokoontui maaliskuussa, kesäkuussa ja lokakuussa. Tarkastuksen painopisteenä olivat myyntilaskutus eri tulosalueilla sekä konserniohjaus. Myös maanvuokrasopimuksia tarkistettiin. Vuoden 2018 aikana tehtyjen tarkastusten myötä ohjeistuksia on tarkennettu ja prosessien toimivuutta on parannettu uusilla toimintatavoilla. Myös konserniohjeen uudistaminen aloitettiin.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	27 234	25 957
Valmistus omaan käyttöön	2 076	1 923
Toimintakulut	-193 363	-188 406
TOIMINTAKATE	-164 052	-160 527
Verotulot	135 888	130 076
Valtionosuudet	39 829	38 939
Korkotuotot	170	202
Muut rahoitustulot	1 597	1 764
Korkokulut	-945	-942
Muut rahoituskulut	-168	-11
VUOSIKATE	12 318	9 501
Poistot ja arvonalentumiset	-13 881	-13 993
Satunnaiset kulut	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 563	-4 492
Tilinpäätössiirrot	67	67
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 495	-4 425

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,2	13,9
Vuosikate/Poistot, %	89	68
Vuosikate euroa/asukas	367	285
Asukasmäärä	33 538	33 320

Nokian kaupungin vuoden 2018 tilinpäätös osoittaa alijäämää 1,5 miljoonaa euroa. Vaikka toimintamenot kasvoivat lähes 5 milj. euroa verrattuna vuoteen 2017, vuoden 2018 tulos parani verrattuna vuoden 2017 tulokseen. Positiiviseen kehitykseen vaikutti verorahoituksen 6,7 milj. euron kasvu. Kasvusta verotulojen osuus oli 5,8 milj. euroa ja valtionosuuksien 1,1 milj. euroa.

Tuotot

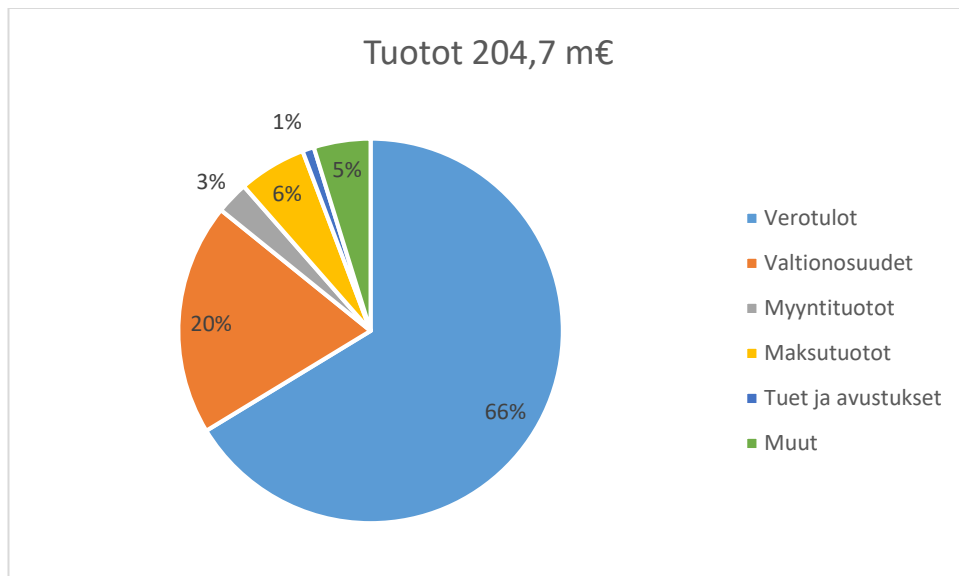
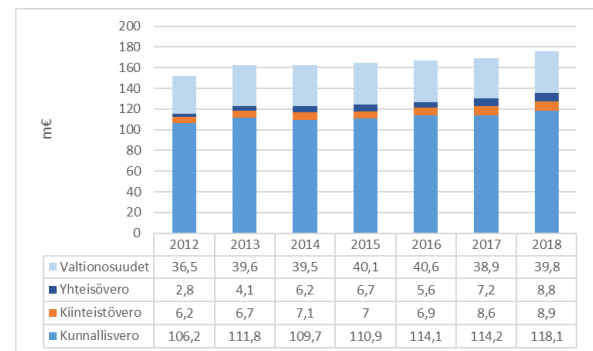
Kaikki tuotot vuonna 2018 olivat 204,7 miljoonaa euroa ja ne nousivat edellisestä vuodesta 4,1 %.

Toimintatuotot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,9 %. Maanmyyntitulot ja maankäyttömaksut kasvoivat 0,8 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta. Myös perusturvapalveluissa terveystalvelujen ja perhepalvelujen tulot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa vuodesta 2017 sekä ikäihmisten palvelujen 0,3 miljoonaa euroa. Samaan aikaa varhaiskasvatuksen tulot vähenivät 0,4 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta.

Rahoitustuotot pysyivät korkeana, koska Pirkanmaan sairaanhoitopiirin maksoi edelleen 0,9 miljoonaa euroa pääomapalautusta.

Vuosikate/Poistot suhdeluku oli 89 %, mikä parani edellisestä vuodesta. Kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, jos tunnusluvun arvo on 100 %. Tämä toteutuu vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä investointitasoa.

Verotulot nousivat 4,6 % ja valtionosuudet nousivat 2,6 %. PSHP:ltä saatiin pääomanpalautusta 0,9 milj. euroa.

Kulut

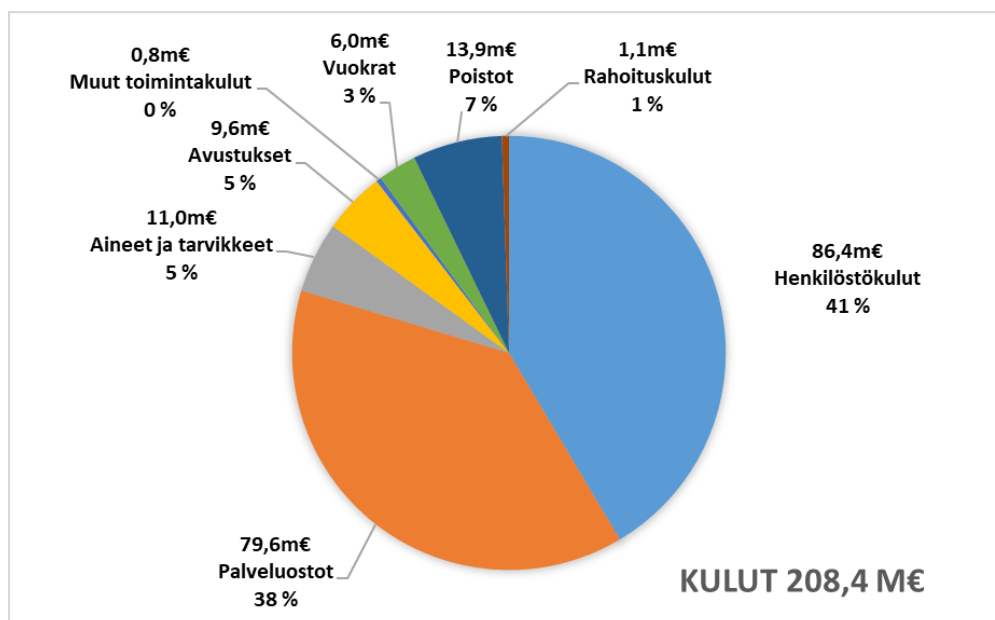
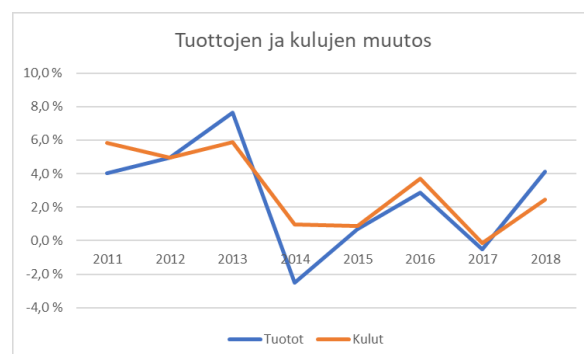
Kaikki kulut vuonna 2018 olivat 208,4 miljoonaa euroa, 2,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Avustukset ja muut toimintakulut sekä poistot laskivat ja toisaalta palvelujen ostot, vuokrat, sekä rahoituskulut nousivat edellisen vuoden tasosta.

Henkilöstökulut olivat 2 % korkeammat kuin vuonna 2017. Sen lisäksi työvoiman vuokrauskustannukset kasvoivat 22 % vuodesta 2017 vuoteen 2018 ollen vuonna 2018 1,5 miljoonaa euroa. Henkilöstökuluja nosti vuonna 2018 tulleet palkankorotukset ja tammikuussa 2019 maksettava tuloksellisuuteen perustuva kertakorvaus.

Palveluostoista merkittävin erä oli erikoissairaanhoidon ostot Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä 32,3 miljoonaa euroa, jotka kasvoivat vuodesta 2017 1,9 miljoonaa euroa. Kaiken kaikkiaan palvelujen ostot kasvoivat 2,9 miljoonaa euroa.

Muita toimintakuluja ja vuokria maksettiin vuotta 2017 enemmän. Rakennusten ja kiinteistöjen vuokrat sekä leasingvuokrat nousivat eniten vuoteen 2017 verrattuna, 1,0 miljoonaa euro. Myös poistot kasvoivat vuodesta 2017.

Rahoituskulut nousivat 0,2 miljoonaa euroa. Korokulut pysyivät samassa edelliseen vuoteen verrattuna. Lainasalkun keskikorko oli 1,09 % (vuonna 2017 1,13 %). Pääomapalautusta PSHP:ltä saatiin 0,7 milj. euroa.

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

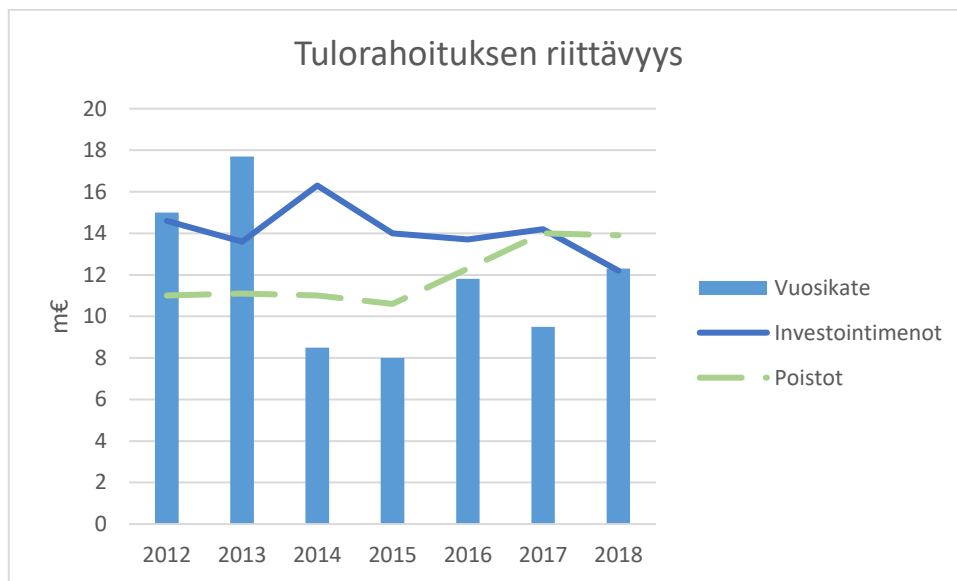
	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 318	9 501
Tulorahoituksen korjauserät	-3 108	-2 098
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 175	-14 156
Rahoitusosuudet investointeihin	1 693	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 644	2 854
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 372	-3 899
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3	0
Antolainasaamisten vähennykset	847	812
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 800	17 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 860	-10 825
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 091	-2 897
Rahoituksen rahavirta	7 876	4 090
Rahavarojen muutos	10 248	191
Rahavarojen muutos	10 248	191
Rahavarat 31.12	34 370	24 122
Rahavarat 1.1.	24 122	23 931
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-24187	-22515
Investointien tulorahoitus, %	117,5	67,1
Lainanhoitokate	1,1	0,9
Kassan riittävyys, pv	59	42

Vuonna 2015 alkanut pitkäaikaisten lainojen määrän lisääntyminen jatkui vuonna 2018. Vuosikate oli 12,3 miljoonaa euroa ja investointimenot 12,2 miljoonaa euroa. Tunnusluku investointien tulorahoitus 117,5 % kertoo, että investointien omahankintameno rahoitettiin kokonaan tulorahoituksella.

Vuoden aikana lainoja otettiin lisää 14,8 miljoonaa euroa ja niitä lyhennettiin 10,9 miljoonaa euroa.

Lainanhoitokate 1,1 kertoo, että tulorahoitus riittää juuri ja juuri lainojen hoitoon. Kun tunnusluku on välillä 1 - 2, on lainanhoitokyky tyydyttävä. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on pitkällä aikavälillä tarkastellen yli 2.

Tunnusluku kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivänä rahavaroilla.

VASTAAVAA

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	37	71
Muut pitkävaikuttavat menot	37	71
Aineelliset hyödykkeet	122 592	126 223
Maa- ja vesialueet	22 106	21 160
Rakennukset	62 894	69 831
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 672	31 684
Koneet ja kalusto	461	1 126
Muut aineelliset hyödykkeet	51	51
Ennakkomaksut ja keskenkäiset han-	6 408	2 372
Sijoitukset	49 932	51 046
Osakkeet ja Osuudet	37 080	37 349
Muut lainasaamiset	12 613	13 460
Muut saamiset	239	237
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	172 561	177 340
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0	4
Lahjoitusrahastot	6	6
Muut toimeksiantojen pääomat	242	236
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	248	247
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 055	1 209
Aineet ja tarvikkeet	1 055	1 209
Saamiset	8 667	7 818
Pitkäaikaiset saamiset	321	353
Lainasaamiset	321	353
Lyhytaikaiset saamiset	8 347	7 464
Myyntisaamiset	2 957	3 110
Muut saamiset	2 770	2 163
Siirtosaamiset	2 619	2 191
Rahoitusarvopaperit	7 364	7 272
Osakkeet ja Osuudet	29	29
Muut arvopaperit	7 335	7 243
Rahat ja pankkisaamiset	27 006	16 850
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 093	33 149
VASTAAVAA YHTEENSÄ	216 902	210 736

VASTATTAVAA

	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Edellisten tilikausien ylijäämä	7 122	11 546
Tilikauden alijäämä	-1 495	-4 425
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	89 480	90 975
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	937	1 004
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	937	1 004
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	42	78
Lahjoitusrahastojen pääomat	6	6
Muut toimeksiantojen pääomat	495	479
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	542	563
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	81 600	77 535
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	81 570	77 250
Lainat julkisyhteisöiltä	30	285
Lyhytaikainen	44 343	40 658
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 480	9 955
Lainat julkisyhteisöiltä	255	906
Saadut ennakot	594	353
Ostovelat	6 427	7 221
Muut velat	10 793	9 384
Siirtovelat	15 793	12 839
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	125 943	118 193
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	216 902	210 736

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	41,8	43,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,8	60,4
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	93,6	73,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	5 626	71 222
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	168	214
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	92 335	88 395
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	2 753	2 653
Lainasaamiset, 1000 euroa	12 613	13 460
Asukasmäärä	33 538	33 320

Nokian kaupungin taseen loppusumma 31.12.2018 oli 216,9 miljoonaa euroa, mikä on 6,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin.

Vastaavaa

Pysyvien vastaavien määrä vähentyi tilikaudella 4,8 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 10,5 miljoonaa euroa ja poistot 13,9 miljoonaa euroa.

Saamiset kasvoivat kokonaisuudessaan 0,8 miljoonaa euroa, johtuen pääkirjaston rakentamiseen saadusta valtionosuudesta, Sastamalan koulutus-kuntayhtymän peruspääoman kirjauksesta saamiin ja verotulojen joulukuun negatiivisesta tilityksestä johtuen saamatta jääneestä yhteisöverosta.

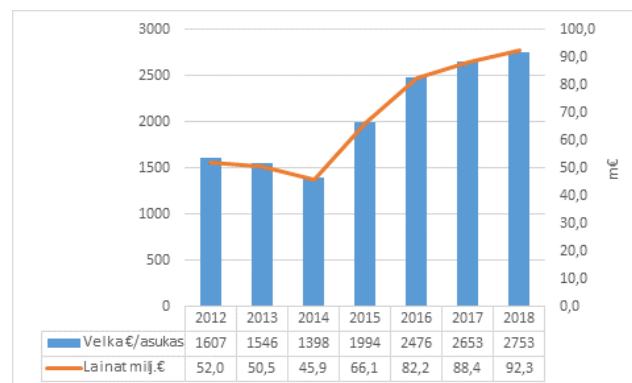
Vastattavaa

Omavaraisuusaste heikentyi edelleen ollen 41,8 % vuoden lopussa. Omavaraisuusaste kertoo oman pääoman osuuden koko taseesta. Ylijäämien määrä omassa pääomassa pieneni neljättä vuotta peräkkäin tilikauden tappion vuoksi.

31.12.2018 ylijäämiä on jäljellä 5,6 miljoonaa euroa. Muita muutoksia ei omassa pääomassa tapahtunut.

Vieras pääoma kasvoi tilikauden aikana 7,8 miljoonaa euroa 125,9 miljoonaan euroon. Pitkäaikaisia lainoja otettiin lisää 14,8 miljoonaa euroa, lyhennettiin 10,9 miljoonaa euroa ja niiden kokonaismäärä vuoden lopussa oli 92,3 miljoonaa euroa.

Lainojen määrä asukasta kohden kasvoi edellisen vuoden lopun 2 653 eurosta 2 753 euroon.

Taseen ulkopuoliset vastuut

Nokian kaupungin taseen ulkopuoliset vastuusitoumukset kasvoivat 43,3 miljoonaa euroa. Osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta on 190,2 miljoonaa euroa, joka kasvoi 4,3 milj. €. Kaupungin antamien takausvastuiden jäljellä olevat pääomat olivat tytäryhteisöjen puolesta 27,7 miljoonaa euroa (2017: 28,7 m€) ja muiden puolesta 2,1 miljoonaa euroa (2017: 2,3 m€). Kaupungin vuokra- ja leasingvastuut kasvoivat tilikauden aikana 40 miljoonaa euroa ollen vuoden 2018 lopussa 64,6 miljoonaa euroa. Vuokra- ja leasingvastuiden merkittävä kasvu johtui syksyllä 2018 valmistuneen Hoivakoti B:n vuokrasopimuksesta, joka laadittiin Vihnusrinnesäätiön kanssa 30 vuodeksi.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitusta-

pahtumat. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

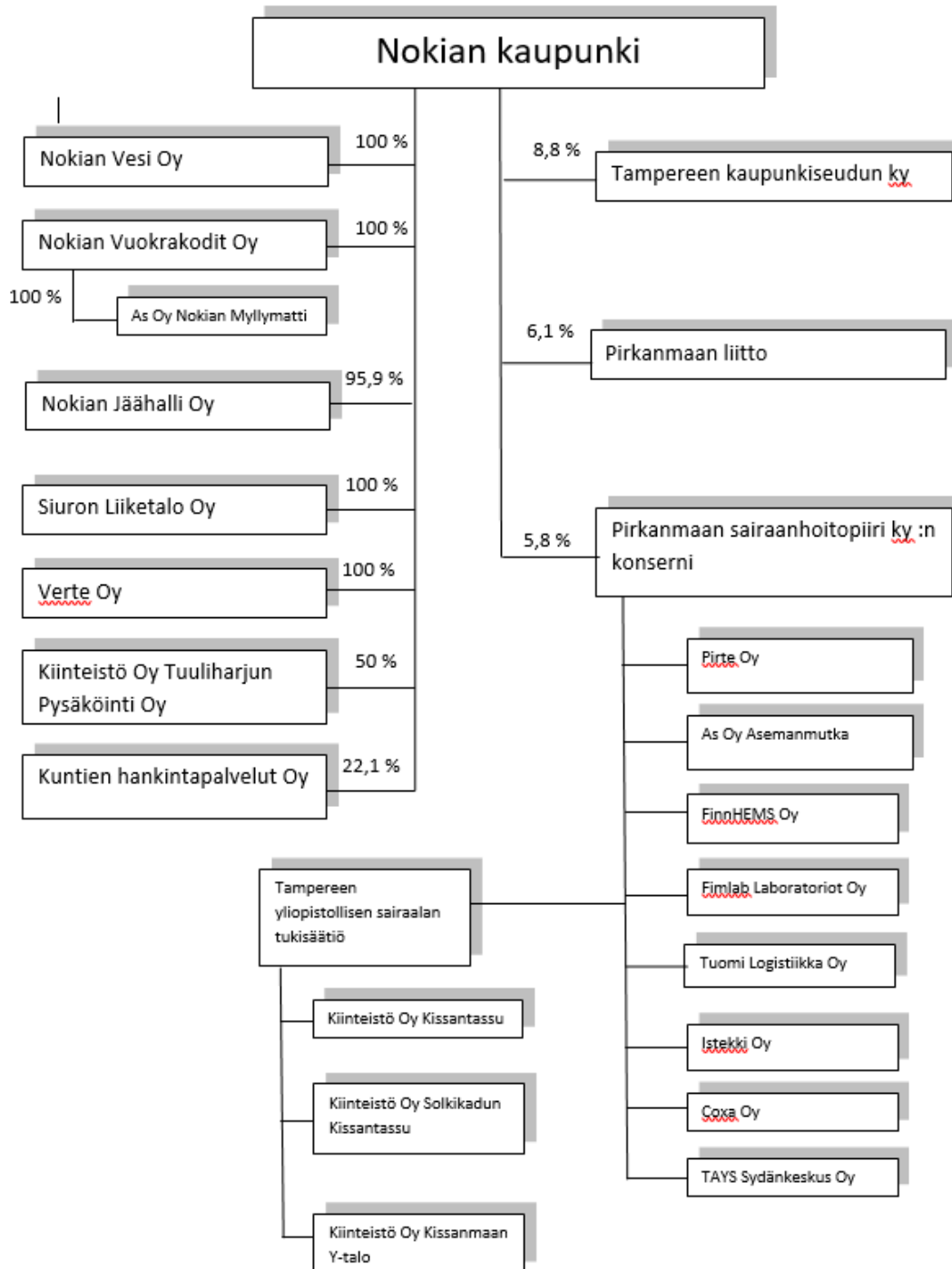
KOKONAISTULOT JA -MENOT 2018

TULOT		MENOT	
	1 000 €		1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	27 234	Toimintakulut	193 363
Verotulot	135 888	- Valmistus omaan käyttöön	-2 076
Valtionosuudet	39 829	Korkokulut	945
Korkotuotot	170	Muut rahoituskulut	168
Muut rahoitustuotot	1 597	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		- Pakollisten varausten muutos	0
- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutusvoitot	-3 108	- Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 693	Investoinnit	12 175
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	3 644	Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustappiot	0
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	847	Antolainasaamisten lisäykset	3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 800	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	10 860
Kokonaistulot yhteensä	222 595	Kokonaismenot yhteensä	215 438

Kaupunkikonsernin talous ja toiminta

Nokian kaupunkikonserniin kuuluu kuusi tytäryhtiötä (yli 50 % määräysvalta): Nokian Vesi Oy, Nokian Vuokratodit Oy, As Oy Nokian Myllymatti, Verte Oy, Nokian Jäähalli Oy ja Siuron Liiketalo Oy. Muut konserniin yhdisteltävät yksiköt ovat Kiinteistö Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy, Kuntien hankintapalvelut Oy, Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky:n konserni.

Nokian kaupungin konsernikaavio 31.12.2018

Talous

Konsernin tilinpäätös laaditaan siten, että konserniyhteisöjen tuloslaskelmat, taseet ja rahoituslaskelmat lasketaan yhteen. Tuloksesta vähennetään sisäiset erät ja katteet ja vähemmistöosakkaiden osuudet.

Konsernitulos

Nokian kaupunkikonsernin toimintatuotot kasvoivat 7,2 % vuonna 2018 edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintakulut puolestaan kasvoivat 4,1 %.

Verotulot ja valtionosuudet ovat emoyhteisön Nokian kaupungin tuloja. Verotuloista on vähennetty konserniyhteisöjen maksamat kiinteistöverot. Konsernin vuosikate parani noin 2 miljoonaa euroa 19,9 miljoonaan euroon. Poistojen määrään ei tullut oleellista muutosta. Kaupunkikonsernin tulos vuodelta 2018 oli 0,8 miljoonaa euroa tappiolinen. Tilinpäätöserien jälkeen kaupunkikonsernin alijäämä oli 1,4 miljoonaa euroa, kun se oli edellisenä vuonna 3,2 miljoonaa euroa.

Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin nettoinvestoinnit olivat 21,6 miljoonaa euroa ja siitä kaupungin osuus 10,5 miljoonaa euroa. Nokian Vuokratodit Oy:n investoinnit olivat 1,6 miljoonaa euroa ja Nokian Vesi Oy:n investoinnit 2,0 miljoonaa euroa. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin investoinneista Nokian kaupungin konsernin osuus oli 7,7 miljoonaa euroa.

Uutta lainaa konsernissa otettiin 23,0 miljoonaa euroa ja lainoja lyhennettiin 12,7 miljoonaa euroa.

Konsernitase

Konsernitaseen loppusumma 31.12.2018 on 282,6 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 13,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2018 lopussa on 32,9 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 35,4 %. Lainakanta kasvoi 10,2 miljoonaa euroa.

Konsernin lainat asukasta kohti olivat 4 301 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 024 euroa.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Konserniyhteisöjä ohjataan sekä erillispäätöksin että ohjeiden kautta. Valtuusto hyväksyi Konserniohjeet 13.6.2016. Talousarviossa 2018 on määritetty tytäryhtiöiden tehtävä ja toiminnalliset tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan tytäryhtiöiden tilinpäätöksissä.

Talousarvion sitovuudessa määritetään tytäryhtiöiden raportoinnista. Kaupungin määräysvallassa olevat palveluyhtiöt raportoivat osavuositarkastuksen neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Hallintosäännön mukaan valtuusto määrittelee Nokian konsernin tavoitteet ja omistajapolitiittiset keskeiset linjaukset. Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja, perusturvajohtaja, kaupunkikehitysjohdaja ja sivistysjohtaja.

Kaupunginhallitus johtaa konsernia ja vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä hallintosäännön mukaisesti. Kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluu mm. vastata omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan organisoimisesta.

Kaupunginjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta ja valvonnasta.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginhallituksen erikseen määrittämien viranhaltijoiden tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa heidän ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden tai yhteisöjen hallintoon ja toimintaan. Kaupunginhallitus ei ole erikseen

määrännyt muille viranhaltijoille ohjattavia yhtiöitä.

Konserniohjeen päivittäminen aloitettiin loppuvuodesta 2018 ja uusi konserniohje käsitellään valtuustossa 2019.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

KONSERNIN TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	96 109	89 655
Toimintakulut	-251 425	-241 547
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	16	147
Toimintakate	-155 299	-151 745
Verotulot	135 598	130 074
Valtionosuudet	39 829	39 435
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	0
Korkotuotot	72	59
Muut rahoitustuotot	1 422	1 622
Korkokulut	-1 229	-1 383
Muut rahoituskulut	-515	-221
Vuosikate	19 877	17 840
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-20 515	-20 450
Omistuksen eliminointierot	-182	-4
Arvonalentumiset	0	-2
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-821	-2 616
Tilinpäätössiirrot	1	2
Tilikauden verot	-352	-293
Laskennalliset verot	-73	-140
Vähemmistöosuudet	-179	-163
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 423	-3 210

Konsernituloslaskelman tunnusluvut:

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	38	37
Vuosikate / Poistot, %	97	87
Vuosikate, euroa / as	593	535
Asukasmäärä	33 538	33 320

Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2018	2017
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 877	17 840
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-352	-293
Tulorahoituksen korjauserä	-2 709	-1 963
Toiminnan rahavirta yhteensä	16 816	15 584
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 548	-27 802
Rahoitusosuudet investointi menoihin	1 693	585
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3 504	3 315
Investointien rahavirta yhteensä	-18 351	-23 902
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 535	-8 318
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-3	-8
Antolainojen vähennykset	7	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 009	18 643
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 699	-12 524
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-80	-11
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	-935	-966
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	32	92
Vaihtomaisuuden muutos	98	-59
Saamisten muutos	-3 288	2 127
Korottomien velkojen muutos	5 152	-6 582
Rahoituksen rahavirta yhteensä	11 294	721
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 759	-7 597
Rahavarat 31.12	40 926	31 167
Rahavarat 1.1.	31 167	38 763
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 759	-7 597

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	-51 558	-50 436
Investointien tulorahoitus, %	90,9	65,5
Lainahoitokate	1,51	1,38
Kassan riittävyys (pv)	53	41

Konsernitase

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2018	2017
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	157	106
Muut pitkävaikutteiset menot	1 340	780
Ennakkomaksut	16	2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 513	888
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	24 945	23 991
Rakennukset	108 283	112 706
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 818	58 270
Koneet ja kalusto	4 057	4 307
Muut aineelliset hyödykkeet	78	80
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	17 374	12 594
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	211 555	211 948
Sijoitukset:		
Osakusyhtiöosuudet	765	773
Muut osakkeet ja osuudet	7 902	7 758
Muut lainasaamiset	66	73
Muut saamiset	341	338
Sijoitukset yhteensä	9 074	8 942
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	599	4
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	6	7
Muut toimeksiantojen varat	242	596
Toimeksiantojen varat yhteensä	847	607
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	2 008	2 106
Keskeneräiset tuotteet	0	7
Muu vaihto-omaisuus	0	1
Vaihto-omaisuus yhteensä	2 008	2 114
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	321	353
Laskennalliset verosaamiset	24	12
Muut saamiset	22	20
Siirtosaamiset	89	60
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 505	7 829
Lainasaamiset	3	1
Muut saamiset	3 449	2 446
Siirtosaamiset	3 249	2 665
Saamiset yhteensä	16 663	13 386
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29	29
Joukkovelkakirjalainasaamiset	189	205
Muut arvopaperit	7 335	7 312
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 553	7 546
Rahat ja pankkisaamiset	33 372	23 620
VASTAAVAA YHTEENSÄ	282 587	269 053

VASTATTAVAA	2018	2017
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 854	83 854
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat	13	13
Arvonkorotusrahoisto	19	19
Muut omat rahastot	21	80
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	9 201	13 387
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 423	-3 210
Oma pääoma yhteensä	91 685	94 142
VÄHEMMISTÖOSUUDET	948	876
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 349	2 025
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	42	78
Lahjoitusrahastojen pääomat	286	233
Muut toimeksiantojen pääomat	1 094	841
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 422	1 152
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119 702	115 087
Lainat julkisyhteisöiltä	52	311
Lainat muilta luotonantajilta	11 432	5 876
Liittymismaksut ja muut velat	677	757
Laskennalliset verovelat	22	24
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	131 885	122 055
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 527	11 869
Lainat julkisyhteisöiltä	259	909
Lainat muilta luotonantajilta	281	37
Saadut ennakot	722	569
Ostovelat	10 980	11 498
Liittymismaksut ja muut velat	4 632	3 114
Siirtovelat	23 133	19 130
Laskennalliset verovelat	1 764	1 676
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	54 298	48 802
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	282 587	269 053

Konsernitaseen tunnusluvut:		
Omavaraisuusaste, %	32,9	35,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	68,3	65,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	94,1	73,7
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	7 778	10 177
Kertynyt ylijäämä, € / asukas	232	305
Konsernilainat, € / asukas	4 301	4 024
Konsernilainakanta 31.12., 1000 €	144 254	134 090
Konsernilainasaamiset 31.12., 1000 €	66	73
Kunnan asukasmäärä	33 538	33 320

Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää, että tilikauden tulokseen -1 562 663,92 euroa kirjataan poistoeron muutosta 67 207,96 euroa. Tämän jälkeen kertynyt alijäämä - 1 495 455,96 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämien vähennykseksi.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelman toteutuminen

Tulos

Vuonna 2018 kaupunki alitti alkuperäisen talousarvion tavoitteen vuosikatteen osalta 2,1 miljoonalla eurolla. Kokonaisuutenaan tappiota kertyi 1,5 miljoonaa euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa tavoite oli 0,9 miljoonaa euroa ylijäämää.

Vuoden aikana lisämäärärahoja myönnettiin palkkorotuksiin ja tuloksellisuuden kertaeraan yhteensä 1,4 miljoonaa euroa ja työhyvinvointikoordinaattorin ja hyvinvointikeskuksen projektipäällikön palkkaukseen yhteensä 70 tuhatta euroa sekä maankäytön tulosalueelle ulkopuolisten palvelujen ostoon 120 tuhatta euroa. Lisäksi myönnettiin PSHP:n palvelujen ostoon 2,2 miljoonaa euroa ja samalla lisättiin perusturvan palvelualueen toimintatuloja 450 tuhatta euroa. Lisämäärärahojen jälkeen talousarvion tavoitteeksi tuli 2,5 miljoonan euron alijäämän.

Tuotot

Toimintatuotot alittivat muutostalousarvion 0,4 miljoonaa euroa. Perusturvanpalveluiden toimintatuotot ylittivät muutostalousarvion 0,4 miljoonalla eurolla. Sivistyspalveluiden tuotot ylittyivät 0,4 miljoonalla eurolla vaikka varhaiskasvatuksen toimintatuotot jäivät 0,1 miljoonaa euroa budjetoidusta. Maanmyyntituloja saatiin 1,1 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän, mutta maankäyttömaksut eivät toteutuneet odotetusti jääden budjetoidusta tavoitteesta 2,8 miljoonaa euroa. Rakennusvalvonnan rakennuslupamaksut ylittivät budjetoidut tulot yhteensä 0,2 miljoonalla eurolla.

Verotulojen kertymä ylitti 1,8 miljoonaa euroa talousarvion tavoitteen ja valtionosuuksia kertyi 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu.

Rahoitustuotot toteutuivat 0,95 miljoonaa budjetoitua enemmän johtuen siitä, että Pirkanmaan sairaanhoitopiiri palautti jäsenkunnilleen 15 miljoonaa euroa kertyneitä ylijäämiä ja kaupunki sai arvioitua enemmän osinkotuottoja. Sairaanhoitopiirin ylijäämien palautuksesta Nokian osuus oli 875 400 euroa.

Kulut

Henkilöstökulut toteutuivat suunnitellusti muutostalousarvion mukaisena. Henkilöstökuluissa toteutui 1,5 miljoonan euron alitus budjetoituun, johtuen siitä, että talousarviossa henkilöstökuluihin oli arvioitu mukaan myös työvoimanvuokrauksen kustannukset, jotka kuitenkin kirjattiin palvelujen ostoihin. Työvoiman vuokrauksen kustannus oli vuonna 2018 1,5 miljoonaa euroa. Samalla palvelujen ostot ylittivät talousarvion 2,6 miljoonalla eurolla ja ilman työvoiman vuokrauksen kustannuksia ylitys oli 1,1 miljoonaa euroa. Suurimmat ylitykset olivat terveystalouden ja ikäihmisten palvelujen tulosalueilla, joissa molemmissa oli ylitystä 0,5 miljoonaa euroa. Muissa toimintakuluissa säästö oli 0,3 miljoonaa euroa talousarvioon verrattuna.

Korkotason alhaisuus sekä se, että talousarviolaina nostettiin vasta joulukuun lopussa, vaikutti lainasalkun korkokustannuksiin, jotka toteutuivat 50 tuhatta euroa alle budjetin.

Poistot toteutuivat 13,9 miljoonan euron suuruisina, mikä oli 1,1 miljoonaa tavoitetta enemmän.

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2018	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	30 020 087	300 000	30 320 087	18 822 156	-11 497 931
Maksutuotot	14 074 490	100 000	14 174 490	11 779 620	-2 394 870
Tuet ja avustukset	1 441 180	50 000	1 491 180	2 011 059	519 879
Muut toimintatuotot	11 606 931	0	11 606 931	24 553 022	12 946 091
Toimintatuotot yhteensä	57 142 688	450 000	57 592 688	57 165 857	-426 831
Valmistus omaan käyttöön					
Valmistus omaan käyttöön	1 782 500	0	1 782 500	2 076 300	293 800
Valmistus omaan käyttöön yhteensä	1 782 500	0	1 782 500	2 076 300	293 800
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-86 393 213	-1 461 518	-87 854 731	-86 401 336	1 453 395
Palkat ja palkkiot	-68 485 400	-1 214 122	-69 699 522	-68 702 570	996 952
Henkilösivukulut	-17 907 813	-247 396	-18 155 209	-17 698 766	456 443
Eläkekulut	-14 979 815	-203 341	-15 183 156	-15 295 114	-111 958
Muut henkilösivukulut	-2 927 998	-44 055	-2 972 053	-2 403 652	568 401
Palvelujen ostot	-87 961 133	-2 320 000	-90 281 133	-92 876 311	-2 595 178
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 322 731	0	-11 322 731	-11 399 682	-76 951
Avustukset	-10 440 863	0	-10 440 863	-9 636 687	804 176
Muut toimintakulut	-22 652 399	0	-22 652 399	-22 980 430	-328 031
Toimintakulut yhteensä	-218 770 339	-3 781 518	-222 551 857	-223 294 446	-742 589
Toimintakate	-159 845 151	-3 331 518	-163 176 669	-164 052 289	-875 620
Rahoitustuotot ja -kulut					
Verotulot	134 043 000	0	134 043 000	135 888 459	1 845 459
Valtionosuudet	39 560 459	0	39 560 459	39 828 678	268 219
Korkotuotot	195 000	0	195 000	169 940	-25 060
Muut rahoitustuotot	622 800	0	622 800	1 596 649	973 849
Korkokulut	-1 000 000	0	-1 000 000	-945 367	54 633
Muut rahoituskulut	-50 000	0	-50 000	-168 085	-118 085
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-232 200	0	-232 200	653 136	885 336
Vuosikate	13 526 108	-3 331 518	10 194 590	12 317 984	2 123 394
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 731 091	0	-12 731 091	-13 866 172	-1 135 081
Arvonalentumiset	0	0	0	-14 476	-14 476
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-12 731 091	0	-12 731 091	-13 880 648	-1 149 557
Tilikauden tulos	795 017	-3 331 518	-2 536 501	-1 562 664	973 837
Poistoeron muutos	67 200	0	67 200	67 208	8
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	862 217	-3 331 518	-2 469 301	-1 495 456	973 845

Investointien toteutuminen

Talousarvion 2018 mukaan Tilapalvelun nettointvestoinneille oli varattu 6,47 miljoonaa euroa. Vuoden aikana nettoinvestointeja toteutui 3,78 miljoonaa euroa.

Energiatehokkuusinvestointeina toteutettiin Menkalan päiväkodin ilmanvaihto- ja automaatiomuutoksia, Tervasuon koulun ja Koskenmäen koulun valaistusmuutoksia.

Sisätilaongelmiin varatuilla määrärahoilla uusittiin Alhoniityn päiväkodin käyttövesiputkisto.

Kiinteistöjen turvajärjestelmiä parannettiin Koskenmäen ja Siuron kouluilla.

Kaupungintalon toisen ja kolmannen kerroksen ikkunat uusittiin joulukuussa.

Alhoniityn koululla opettajienhuonetta laajennettiin ja koulun vesikatto uusittiin.

Tilapalvelun 2018 aloitetuista investointihankkeista merkittävin oli Pääkirjaston rakentamisen aloittaminen.

Lisäksi toteutettiin investointiohjelman mukaisesti urheilukentän varistorakennuksen laajennus, Purpuiston päiväkodin rullakkovarasto ja virastotalon elementtisaumojen uusiminen

Koulujen 10 vuoden suunnitelman määrärahoilla uusittiin Viholan koulun keittiön lattia ja Taivalkunnan koulun salaoja- ja sadevesijärjestelmät.

Koskenmäen koulun jättöaluemuutokset toteutettiin maanrakennustöiden osalta loppuvuodesta.

Lisäksi valmisteltiin Emäkosken koulun, Myllyhaan koulun ja Hyvinvointikeskuksen rakennushankkeiden kilpailutuksia.

Infrainvestointien osalta vuoden 2018 aikana menot olivat 6,7 miljoonaa euroa. Investointimäärärahat käytettiin varattujen määrärahojen puitteissa. Joidenkin investointikohteiden osalta varattu määräraha ylittyi kun taas toisaalta useamman hankkeen osalta määräraha varaus alittui. Investointihankkeiden osalta on huomioitavaa, että maanrakennuksen yleinen kustannustaso nousee tasaisesti. Tämä näkyi osan hankkeiden kustannusten nousuna.

Kaava-alueiden rakentamisen osalta Harjuniityn hanke ylitti määräraha varauksen. Tämä johtui alkuperäistä arviota suuremmasta katurakentamis tarpeesta. Alueen katurakentaminen on mahdollistanut kuitenkin hyvän tontti tarjonnan alueella. Teollisuusalueiden osalta rakentamista on kohdennettu Kolmenkulman alueen toteuttamiseen. Alueelle varattiin määrärahaa vuodelle 2018 maankäytön suunnittelutilanne huomioiden. Alueen kaavoitus ei kuitenkaan edennyt siten kuin infrainvestointiin määrärahaa varattaessa oli ajateltu. Alueella ei päästy toteuttamaan kunnallistekniikan rakentamista ja siten määrärahaa alueen toteutukseen jäi käyttämättä.

Suurin yksittäinen infrainvestointi Emäkosken sillan rakentaminen saatiin käyntiin vuoden 2018 aikana. Rakentamaan päästiin erinäisten selvitysten ja suunnittelujen jälkeen jonkin verran myöhemmin kuin investointimäärärahaa varattaessa oli varauduttu. Määrärahavarauksesta jäi käyttämättä vuoden 2018 osalta merkittävä osuus. Nämä muutokset on kuitenkin huomioitu tulevien vuosien investointisuunnitelmissa.

Talousarvion investointiosan toteutumisvertailu

Palvelukeskus Tulosalue	Konsernipalvelut Tilapalvelut				
INVESTOINNIT	ALKUPERÄINEN TA 2018	TA MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	POIKKEAMA
Tilatekniikka (kiinteistöt, kiinteistöjen laitteet)					
TILAPALVELU					
INVESTOINTIMENOT	320 000	0	320 000	359 143	39 143
Energiatehokkuustoimenpiteet	75 000	0	75 000	102 282	27 282
Sisäilman pienkorjaukset	75 000	0	75 000	102 145	27 145
Kiinteistöjen turvajärjestelmät	40 000	0	40 000	44 543	4 543
Kaupungintalon ikkunat (23k)	50 000	0	50 000	42 482	-7 518
Virastotalon elementtisaumojen uusiminen	40 000	0	40 000	34 400	-5 600
Talotekniikkapäivitykset	40 000	0	40 000	33 291	-6 709
PERUSTURVA					
INVESTOINTIMENOT	500 000	0	500 000	27 800	-472 200
Hyvinvointikeskus	500 000	0	500 000	27 800	-472 200
SIVISTYSPALVELU					
INVESTOINTIMENOT	7 160 000	0	7 160 000	3 783 452	-3 376 548
RAHOITUSOSUUEDET	-1 600 000	0	-1 600 000	-1 644 000	-44 000
Alhoniityn koulun vesikatto	400 000	0	400 000	410 775	10 775
Kirjaston / monitoimitalon uudisrakennus	6 580 000	0	6 580 000	2 854 439	-3 725 561
Kirjaston / monitoimitalon uudisrakennus, rahoitusosuus	-1 600 000	0	-1 600 000	-1 114 000	486 000
Koskenmäen koulun jättöalueuutokset	50 000	0	50 000	167 525	117 525
Alhoniityn koulu opettajanhuoneen laajennus	15 000	0	15 000	61 075	46 075
Puopuiston pk:n rullakkovaraston rakentaminen	15 000	0	15 000	12 422	-2 578
PTS:n mukaisia vuosikorjauksia	100 000	0	100 000	150 009	50 009
Emäkosken koulu, uudisrakennus	0	0	0	127 206	127 206
Harjuniityn liikuntahalli, rahoitusosuus	0	0	0	-530 000	-530 000
MUUT					
INVESTOINTIMENOT	94 500	0	94 500	141 786	47 286
Urheilukentän varistorakennus (n. 105 m2)	94 500	0	94 500	141 786	47 286
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	8 074 500	0	8 074 500	4 312 181	-3 762 319
RAHOITUSOSUUEDET YHTEENSÄ	-1 600 000	0	-1 600 000	-1 644 000	-44 000
NETTO YHTEENSÄ	6 474 500	0	6 474 500	2 668 181	-3 806 319
ULKOPUOLISEN RAHOITUKSEN ALAISET KOhteet					
INVESTOINTIMENOT	5 768 000	0	5 768 000	0	0
Hyvinvointikeskus	1 000 000	0	1 000 000	0	0
Emäkosken koulu, uudisrakennus	4 618 000	0	4 618 000	0	0
Myllyhaan koulu, uudisrakennus	150 000	0	150 000	0	0
YHTEENSÄ	5 768 000	0	5 768 000	0	0

Palvelukeskus		Kaupunkikehityspalvelut				
Tulosalue		Infrapalvelut				
INVESTOINNIT		ALKUPERÄI NEN TA 2018	TA MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	POIKKEAMA
Infrapalvelut						
KAAVA-ALUEET						
	INVESTOINTIMENOT	2 450 000	-45 000	2 405 000	1 576 481	-828 519
	Harjuniityn kaava-alue	800 000	-45 000	755 000	903 414	148 414
	Hallitien alueen katu	50 000	0	50 000	58 557	8 557
	Hautamoision kaava-alue	400 000	0	400 000	219 802	-180 198
	3KULMAN ALUE kunnallistekniikan rakentaminen	1 200 000	0	1 200 000	394 708	-805 292
KATUJEN SANEERAUS JA PÄÄLYSTÄMINEN						
	INVESTOINTIMENOT	1 590 000	0	1 590 000	1 841 378	251 378
	Katujen päällystäminen	500 000	0	500 000	560 055	60 055
	Viimeistelytyöt	90 000	0	90 000	38 474	-51 526
	Katujen saneeraukset. Työohjelma määritellään myöhemmin	1 000 000	0	1 000 000	1 242 848	242 848
KEVYENLIIKENTEEN KUNNOSTUSKOhteET						
	INVESTOINTIMENOT	50 000	0	50 000	0	-50 000
	Kewyenliikenteen väylien kunnostaminen	50 000	0	50 000	0	-50 000
KATUVALAISTUS						
	INVESTOINTIMENOT	150 000	0	150 000	158 426	8 426
	Katuvalojen saneeraukset	150 000	0	150 000	158 426	8 426
	Sisältää katuvalojen rakentamista ja valaisimien vaihtoa, kohteet määritellään					
RAKENTAMISKOhteET (ERILLISHANKKEET)						
	INVESTOINTIMENOT	3 880 000	0	3 880 000	2 683 260	-1 196 740
	Emäkosken silta	3 000 000	0	3 000 000	2 000 370	-999 630
	Liikenneturvallisuusjärjestelyt	80 000	0	80 000	37 081	-42 919
	Siltainvestoinnit	100 000	0	100 000	17 963	-82 037
	Joukkoliikenne edellytysten parantaminen	50 000	0	50 000	0	-50 000
	Viholan alikulun rakentaminen VT 12	450 000	0	450 000	420 402	-29 598
	Kewyenliikenteen laatuikätvät	200 000	0	200 000	197 575	-2 425
	Emäkosken koulu, uudisrakennus	0	0	0	9 868	9 868
PUISTORAKENTAMINEN						
	INVESTOINTIMENOT	250 000	0	250 000	142 319	-107 681
	Keskusleikkipaikkojen, lähileikkipaikkojen ja monitoimipuistojen rakentaminen	200 000	0	200 000	98 897	-101 103
	Puistojen ja viheralueiden rakentaminen	50 000	0	50 000	43 422	-6 578
ULKOLIIKUNTAPAIKAT						
	INVESTOINTIMENOT	300 000	0	300 000	277 081	-22 920
	RAHOITUSOSUUEt	0	0	0	-49 000	-49 000
	Ulkoliikunta-alueiden parantaminen /rakentaminen	120 000	0	120 000	121 905	1 905
	Lähiliikunta alueiden rakentaminen	180 000	0	180 000	155 175	-24 825
	Keskusurheilukenttä, rahoitusosuus	0	0	0	-49 000	-49 000
	INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	8 670 000	-45 000	8 625 000	6 678 943	-1 946 057
	RAHOITUSOSUUEt YHTEENSÄ	0	0	0	-49 000	-49 000
	NETTO YHTEENSÄ	8 670 000	-45 000	8 625 000	6 629 943	-1 995 057

Palvelualue		Kaupunkikehityspalvelut			
Tulosalue		Maankäyttö			
INVESTOINNIT	ALKUPERÄINEN TA 2018	TA MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	POIKKEAMA
Maankäyttö					
MAA- JA VESIALUEET					
INVESTOINTIMENOT	535 000	395 000	930 000	1 040 523	110 523
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNNIT ILMAN MYNTIVOITTOA/-TAPPIOTA	0	0	0	-136 872	-136 872
Pienet kiinteistöjärjestelyt	35 000	0	35 000	8 277	-26 723
Maa-alueiden hankinnat	500 000	395 000	895 000	1 032 246	137 246
Maa-alueiden myynnit	0	0	0	-136 872	-136 872
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	535 000	395 000	930 000	1 040 523	110 523
PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNNIT ILMAN MYNTIVOITTOA/-TAPPIOTA	0	0	0	-136 872	-136 872
NETTOMENOT YHTEENSÄ	535 000	395 000	930 000	903 651	-26 349

Palvelualue		Perusturvapalvelut			
Tulosalue		Ikäihmisten palvelut			
INVESTOINNIT	ALKUPERÄINEN TA 2018	TA MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	POIKKEAMA
Ikäihmisten palvelut					
INVESTOINTIMENOT	40 000	0	40 000	13 329	-26 671
Vihnuskodin ensikertainen kalustaminen	40 000	0	40 000	13 329	-26 671
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	40 000	0	40 000	13 329	-26 671
NETTOMENOT YHTEENSÄ	40 000	0	40 000	13 329	-26 671

Palvelualue		Demokratia				
Tulosalue		Demokratia				
INVESTOINNIT		ALKUPERÄIN EN TA 2018	TA MUUTOKSET	TA 2018 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TP 2018	POIKKEAMA
Demokratia						
INVESTOINTIMENOT		0	90 000	90 000	130 092	40 092
INVESTOINTITULOT		0	0	0	-399 281	-399 281
	Osakkeiden ostot	0	90 000	90 000	130 092	40 092
	Osakkeiden myynnit	0	0	0	-399 281	-399 281
NETTOMENOT YHTEENSÄ		0	90 000	90 000	-269 189	-359 189

LEASINGRAHOITTEISET KALUSTOHANKINNAT			
Laite	Loppukäyttäjä	TA 2018	Toteutetut hankinnat TP 2018
	INFRA / LIIKUNTA (kentänhoito)	28 500	25 200
	INFRA / KATUJEN KUNNOSSAPITO	296 000	42 042
	INFRA / PUISTO	45 000	0
	TILAPALVELUT	75 000	0
	KOTIHOITO	64 000	0
	TERVEYSPALVELUT	0	50 609
	TILAPALVELUT/VARIKKO	0	129 320
	YHTEISET: Kaasukäyttöisten henkilöautojen hankinta	0	317 854
	* Kaupunginhallituksen 9.4.2018 päätöksen mukaisesti on päätetty hankkia 26 kaasukäyttöistä henkilöautoa hankintahintaan 351 754 euroa. Vuoden 2018 loppuun mennessä kaasuautoja on hankittu 24 kappaletta, joiden hankintahintaiset kustannukset olivat 317 854 euroa.		
YHTEENSÄ		508 500	565 024

Rahoitusosan toteutuminen

Toiminnan rahavirta poikkesi alkuperäisestä ja muutos talousarviosta. Vuosikate heikkeni talousarviomuutosten vuoksi 3,3 miljoonaa euroa. Se jäi kuitenkin 2,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Maa-alueiden myyntituloja toteutui 3,6 miljoonaa euroa, kun tavoite oli 2 miljoonaa euroa. Toteutuneet myyntivoitot 3,1 miljoonaa euroa on siirretty investointien rahavirtaan luovutustuloihin.

Investointien rahavirta toteutui 7,3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Investoinnit toteutuivat

suunniteltua pienempinä ja lisäksi luovutustuloja saatiin budjetoitua enemmän.

Lainakannan muutokset toteutuivat lähes budjetoidusti. Lainat lisääntyivät 46 tuhatta euroa budjetoitua enemmän.

Toteutuneet rahavirratt jäivät 8,3 miljoonaa muutoksien jälkeistä talousarviota paremmaksi.

Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	13 526 108	-3 331 518	10 194 590	12 317 984,00	-2 123 394
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000 000	0	-2 000 000	-3 107 802,47	1 107 802
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-17 319 500	-440 000	-17 759 500	-12 175 068	-5 584 432
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 600 000	0	1 600 000	1 693 000	-93 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 000 000	0	2 000 000	3 643 956	-1 643 956
Toiminta ja investoinnit netto	-2 193 392	-3 771 518	-5 964 910	2 372 069	-8 336 979
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-2 840,00	2 840
Antolainasaamisten vähennykset	855 000	0	855 000	811 902,71	43 097
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	0	15 000 000	14 800 000,00	200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 106 000	0	-11 106 000	-10 859 836,85	-246 163
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 555 608	-3 771 518	-1 215 910	7 121 294,61	-8 337 205

Verotulot ja valtionosuudet

	Tuloveroprosentti	Verotettavat tulot milj. €	Muutos% ed.vuoteen
2018	20,50 %		
2017	20,00 %	744	1,9
2016	19,75 %	730	1,9
2015	19,75 %	717	1,6
2014	19,75 %	706	2,6
2013	19,75 %	689	2,1
2012	19,75 %	675	5,4
2011	19,75 %	641	6,3
2010	19,75 %	605	3,3
2009	19,00 %	584	-1,6

Verotulot (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	117 888	0	117 888	118 110	222
Osuus yhteisöveron tuotosta	7 518	0	7 518	8 837	1 319
Kiinteistövero	8 637	0	8 637	8 942	305
Yhteensä	134 043	0	134 043	135 888	1845

Valtionosuudet (1000 €)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan ja peruspalv.valt.osuus	38 213	0	38 213	38 816	603
Verotul perust valtionos.tasaus	3 547	0	3 547	3 358	-189
Opet.-ja kult.toimen muut valtionosuudet	-2 200	0	-2 200	-2 345	-146
Yhteensä	39 560	0	39 560	39 829	268

Kaupungin strategisten tavoitteiden toteutuminen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet			Palvelualueiden toiminnallisista tavoitteista johdettujen käytännön tekojen toteutuminen		
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Vastuullinen palvelualue	Käytännön teot TA 2018	Toteutuneet käytännön teot TP 2018	Toteuma %
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat	Konsernipalvelut	1	1	100 %
	Asiakaspalvelun kehittäminen		1	1	100 %
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Kaupunkikehityspalvelut	10	9	90 %
	Liikenneturvallisuuden parantaminen		2	2	100 %
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin		3	1	33 %
	Nuorten työllisyyden edistäminen		1	1	100 %
	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset, riittävät ja arjen pärjäämistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa	Perusturvapalvelut	5	4	80 %
	Kuntalaisten oman vastuun vahvistaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä		5	5	100 %
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat hyvinvointipalvelut yhteistyössä kuntalaisten kanssa	Sivistyspalvelut	9	8	89 %
	Kaupungin sivistyspalvelut ovat laadukkaita ja vetovoimaisia		3	3	100 %
	Alueiden suunnittelu ja rakentaminen, joka tukee kaupunkirakenteen kasvua	Kaupunkikehityspalvelut	3	1	33 %
	Liikenneverkon kehittäminen		1	1	100 %
Pirkanmaan paras yrityskunta	Keskustan kehittäminen		4	3	75 %
	Kaupungin kasvuun varautuminen		2	2	100 %
	Hankinnoissa huomioidaan paikallisten yritysten osallistumismahdollisuudet syrjimättömyysperiaatetta noudattaen	Konsernipalvelut	1	1	100 %
	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kaupunkikehityspalvelut	6	6	100 %
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi		4	2	50 %
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen		4	4	100 %
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Palvelutoimintaa hyödyntävien uusien ratkaisujen suunnittelu	Perusturvapalvelut	1	0	0 %
	Lapsia ja nuoria kannustetaan rohkeaan ja luovaan yrittäjyyteen	Sivistyspalvelut	1	1	100 %
	Päästöjen vähentäminen	Konsernipalvelut	1	1	100 %
	Sähköisen arkistoinnin laajentaminen		1	1	100 %
	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Kaupunkikehityspalvelut	6	5	83 %
Rohkeat uudet toimintamallit	Bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-toiminnan vahvistaminen		1	1	100 %
	Sähköisten palvelujen laajentaminen	Perusturvapalvelut	4	3	75 %
	Palvelutoiminta järjestetään terveissä ja toimivissa kiinteistöissä	Sivistyspalvelut	3	2	67 %
	Uusien teknologioiden hyödyntäminen	Konsernipalvelut	2	1	50 %
	Vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvittäminen		1	1	100 %
Yhteensä	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Kaupunkikehityspalvelut	2	2	100 %
	Uusien asiakaslähtöisten toimintamallien jalkauttaminen kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Perusturvapalvelut	4	3	75 %
	Palvelurakenteen avopalvelupainotteisuuden vahvistaminen		3	2	67 %
	Palvelutoiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti	Sivistyspalvelut	3	2	67 %
Yhteensä		Kaikki palvelualueet	98	80	82 %

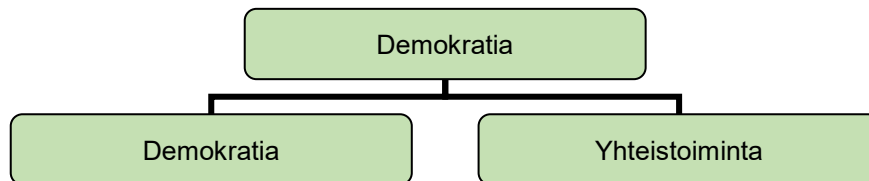
TOTEUTUMAT PALVELUALUEITTAIN

DEMOKRATIA

DEMOKRATIA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	155 000	0	155 000	56 955	-98 045	36,7 %
Toimintakulut ulkoiset	-4 870 853	-6 420	-4 877 273	-4 599 766	277 507	94,3 %
Henkilöstökulut	-612 313	-6 420	-618 733	-606 418	12 315	98,0 %
Palvelujen ostot	-3 972 716	0	-3 972 716	-3 692 192	280 524	92,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 300	0	-11 300	-6 369	4 931	56,4 %
Avustukset	-1 000	0	-1 000	-12 026	-11 026	1202,6 %
Muut toimintakulut	-273 524	0	-273 524	-282 761	-9 237	103,4 %
Toimintakulut sisäiset	-123 116	0	-123 116	-143 598	-20 482	116,6 %
Toimintakate yhteensä	-4 838 969	-6 420	-4 845 389	-4 686 409	158 980	96,7 %
Tulos	-4 838 969	-6 420	-4 845 389	-4 686 409	158 980	96,7 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

DEMOKRATIA

1000 Demokratia	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	155 000	0	155 000	56 955	-98 045	36,7 %
Toimintakulut ulkoiset	-1 081 953	-6 420	-1 088 373	-802 139	286 234	73,7 %
Toimintakulut sisäiset	-114 216	0	-114 216	-134 698	-20 482	117,9 %
Toimintakate yhteensä	-1 041 169	-6 420	-1 047 589	-879 882	167 707	84,0 %
Tulos	-1 041 169	-6 420	-1 047 589	-879 882	167 707	84,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Vastuualue sisältää luottamustoimihallinnon (kaupunginhallitus, valtuusto, lautakunnat, jaostot).

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Tulosalueelle ei ollut asetettuna Strategiasta 'Nokia 2027' johdettuja tulosalueen käytännön tekoja.					

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kaupunkistrategian jalkauttamista jatkettiin aktiivisesti mm. strategiapelin, asiantuntijavalmennuksen ja henkilöstölehden avulla.

Kaupunginvaltuusto päätti asettaa hallintosäännön mahdollistamalla tavalla kokeiluluontoisesti neljä tiimiä 31.5.2019 saakka. Lisäksi hyväksyttiin valtuustotiimien toimintasääntö. Kaksi tiimiä, kuntalaisten osallistaminen / vaikuttaminen -tiimin ja tulevaisuustiimin työskentely käynnistyi. Kahden tiimin toiminta ei käynnistynyt, koska tiimeihin ei ilmoittautunut toimintasäännön edellyttämää vähimmäismäärä jäseniä eli vähintään kuutta valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuustoryhmien toiminnan tukemisen kriteerit ja menettelytavat. Tukea voidaan antaa valtuustoryhmän sisäisen toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen kuten koulutustilaisuuksiin sekä kunnan asukkaisiin suuntautuvaan toimintaan kuten informaatio- ja keskustelutilaisuuksiin. Tuki oli ensimmäisen kerran haettavissa kaudelle 1.6.2018 - 31.5.2019. Tukea haki ja sitä myönnettiin viidelle valtuustoryhmälle.

Kaupungin päätöksenteon valmistelussa otettiin käyttöön toukokuussa 2018 vaikutusten ennakkoarviointi ja hyväksyttiin asiaa koskevat ohjeet.

Kaupunginhallitus toteutti omistajaohjausta aktiivisesti. Osavuositarkastusten lisäksi tytäryhtiöt antoivat laajemman katsauksen toiminnastaan puolivuositain konsernijohtolle. Konserniohjeen päivittäminen aloitettiin loppuvuodesta 2018.

Kaupunki selvitti ja neuvotteli Mänttä-Vilppulan ja Juupajoen kuntien kanssa Nokian kaupungin liittymisestä näiden kuntien muodostamaan sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueeseen, jossa vastuukuntana toimii Mänttä-Vilppulan kaupunki. Selvitystyö ja neuvottelut lopetettiin kesäkuussa 2018 valtuuston päätöksen mukaisesti.

Presidentinvaali toimitettiin tammikuussa 2018. Vaaleissa toimitettiin vain yksi kierros. Maakuntavaaleja ei toimitettu, koska valtakunnallinen sote- ja maakuntauudistus ei edennyt suunnitellusti.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Demokratian tulosalueelle kirjattiin investointituottoihin Sasky koulutuskuntayhtymän peruspääoman alas- kirjaus. Kaupungilla on vaatimus erokorvauksesta perussopimuksen mukaisesti nettovarallisuuden osuudesta ja asia on hallinto-oikeuden käsiteltävänä. Vuoden aikana tehtiin osakekaupat Siuron Liiketalo Oy:n osakeista ja ostettiin Tuomi Logistiikka Oy:n osake.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Toimielinten työn kehittäminen ja itsearviointi	kysely on otettu käyttöön	67 %	Arviointiin 100 % kattavuus	tavoite saavuttamatta vastausprosentti 89 %
Kokousten kesto alle 2 ½ tuntia - pois lukien talousarvion käsittelykokoukset	-	-	90 %	80 %
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	27	27	32	24

YHTEISTOIMINTAOSUUDET

1200 Yhteistoimintaosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintakulut ulkoiset	-3 788 900	0	-3 788 900	-3 797 627	-8 727	100,2 %
Toimintakulut sisäiset	-8 900	0	-8 900	-8 900	0	100,0 %
Toimintakate yhteensä	-3 797 800	0	-3 797 800	-3 806 527	-8 727	100,2 %
Tulos	-3 797 800	0	-3 797 800	-3 806 527	-8 727	100,2 %

Vastuhenkilö kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Kyseessä on yhteistoimintaosuudet palveluista, joita Nokian kaupunki järjestää joko lainsäädännön perusteella tai vapaaehtoisesti muiden kuntien tai yhteisöjen kanssa. Tästä poiketen seuraavat yhteistoimintaosuudet on kuitenkin budjetoitu suoraan ao. palvelualueelle:

- sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu peruspalveluihin
- kaupunkiseudun joukkoliikenteeseen liittyvät yhteistoimintaosuudet (818 000 € v. 2018) on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin
- elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Tulosalueelle ei ollut asetettuna Strategiasta 'Nokia 2027' käytännön tekoja.					

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Talousarvioon 2018 arvioitua suurimmat Nokian kaupungin maksuosuudet toteutuivat seuraavasti:

Maksuosuudet	TA 2018	TP 2018
Tampereen aluepelastuslaitos	2 287 000 €	2 287 384 €
Verotuskustannukset valtiolle (veronkanto)	717 000 €	690 314 €
Ympäristöterveydenhuolto (Pirteva)	260 000 €	251 985 €
Pirkanmaan Liitto (jäsenkunnan maksuosuus)	230 000 €	229 420 €
Kuntaliitto (jäsenmaksu)	105 000 €	105 214 €
Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä (Nokian osuus käyttömenoista)	100 000 €	89 900 €
Talous- ja velkaneuvonnan kustannukset	34 000 €	20 244 €

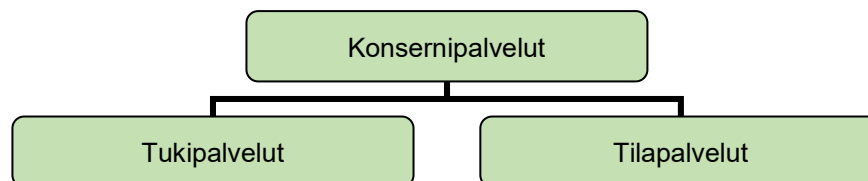
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot €/ as	114	117	112	113

KONSERNIPALVELUT

Konsernipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 172 296	0	2 172 296	2 542 431	370 135	117,0 %
Toimintatuotot sisäiset	27 684 381	0	27 684 381	27 352 145	-332 236	98,8 %
Valmistus omaan käyttöön	220 000	0	220 000	330 775	110 775	150,4 %
Toimintakulut ulkoiset	-26 745 839	-221 489	-26 967 328	-27 170 936	-203 608	100,8 %
Henkilöstökulut	-9 230 861	-221 489	-9 452 350	-9 282 043	170 307	98,2 %
Palvelujen ostot	-6 644 920	0	-6 644 920	-7 003 493	-358 573	105,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 982 669	0	-5 982 669	-5 967 401	15 268	99,7 %
Avustukset	-4 500	0	-4 500	-3 326	1 174	73,9 %
Muut toimintakulut	-4 882 889	0	-4 882 889	-4 914 672	-31 783	100,7 %
Toimintakulut sisäiset	-1 794 792	0	-1 794 792	-1 857 656	-62 864	103,5 %
Toimintakate yhteensä	1 536 046	-221 489	1 314 557	1 196 759	-117 798	91,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 454 928	0	-7 454 928	-7 968 015	-513 087	106,9 %
Tulos	-5 918 882	-221 489	-6 140 371	-6 771 256	-630 885	110,3 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: talousjohtaja Mikko Koskela

Tehtävä

Konsernipalvelut tarjoavat kaupunkiorganisaatiolle palveluja, jotka tukevat ja luovat toimintaedellytyksiä palvelujen tuottamiseksi nokialaisille. Palvelujen lisäksi palvelualue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja sen tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Keskittetyt konsernipalvelut kokoavat asiantuntemuksen ja kehittämisvoiman sekä mahdollistavat muiden palvelualueiden keskittymisen niiden ydintehtävään.

Tavoitteena on edistää toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja laatua. Tavoite toteutuu, kun asioiden käsittelyssä toteutuvat hyvän hallinnon periaatteet, palveluja ja organisaatiota kehitetään tavoitteellisesti, toiminta tapahtuu tarkoituksenmukaisissa tiloissa, toiminta on ennakoivaa ja kokonaistaloudellista. Kaupungin luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on käytössään ajantasainen ja yhtenäinen tieto.

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat Asiakaspalvelun kehittäminen	Tilapalvelut Tukipalvelut
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Hankinnoissa huomioidaan paikallisten yritysten osallistumismahdollisuudet syrjimättömyysperiaatetta noudattaen.	Tukipalvelut
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Päästöjen vähentäminen Sähköisen arkistoinnin laajentaminen	Tilapalvelut Tukipalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien teknologioiden hyödyntäminen Vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvittäminen	Tilapalvelut, tukipalvelut

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Konsernipalvelut toteutti vuoden aikana useita kehityshankkeita. Hankittiin kaasukäyttöisiä henkilöautoja ja kuorma-auto, varikon vaihtoehtoisia toimintamalleja ja kehityskohteita kartoitettiin, uusi asianhallintajärjestelmä ja hankintaohjeistus otettiin käyttöön. Kosteusvaurioiden kiinteistöjen korjauskustannukset olivat alkuvuonna ennakoitua suurempia, minkä vuoksi suunnitelman mukaisia kunnossapitotöitä osittain siirrettiin.

Talousarviossa 2018 konsernipalveluille asetettiin seitsemän palvelualueen toiminnallista tavoitetta, jotka konkretisoitiin 14:sta tuki- ja tilapalveluiden tulosalueiden sitoviksi käytännön teoiksi. Käytännön teoista valmistui vuoden aikana 13. Harjuniityn keskuskeittiöstä kuljetettavan ruoan pakkaamisen automatisointi siirtyi vuodelle 2019, koska sopivaa laitetta ei löytynyt vielä markkinoilta.

Vuoden 2018 aikana valmisteltiin useita merkittäviä rakennusinvestointeja. Uuden kirjaston rakentaminen aloitettiin kesäkuussa.

Vuoden aikana päivitettiin kiinteistöjen salkutus -asiakirja, jonka perusteella kaupunginhallitus päätti 15.11.2019 rakennusomaisuuden jakamisesta pidettäviin, kehitettäviin ja luovutettaviin. Tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta luovutaan ja kohteet asetetaan myyntiin vuoden 2019 alkupuolella. Myös kiinteistönvälityspalvelut kilpailutettiin.

Konsernipalvelujen vuosittain toteuttaman sisäisen asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella asiakastyytyväisyys on säilynyt edellisvuoden tasolla. Kunta10 -tulosten perusteella työhyvinvointi konsernipalveluissa on selkeästi parantunut vuodesta 2016 kaikilla mitatuilla osa-alueilla (työ, työyhteisö, johtaminen).

Palvelualueen talous toteutui toimintakatteeltaan positiivisesti alle muutostalousarvion (277 302€) ja myös alle alkuperäisen talousarvion (55 813€). Toimintatuotot toteutuivat 370 t€ talousarviota paremmin, toimintakulut taas ylittivät talousarvion 204 t€ (0,8%). Valmistusta omaan käyttöön kirjattiin 111 t€ talousarviossa ennakoitua enemmän. Henkilöstökulut alittivat talousarvion 170 t€. Palvelujen ostot ylittivät talousarviossa arvioidun 359t€. Vuokratyövoimaa ostettiin vuoden aikana 226 t€ arvosta. Huomioiden vuokratyövoiman ostopalvelun henkilöstökuluissa, henkilöstökulut ylittyivät 56t€ ja palvelujen ostot 133 t€. Poistot ylittivät

vuoden 2017 tilinpäätöksessä päätetyn mukaisesti 513 t€. Vaikka toimintakatetta saatiin vuoden aikana parannettua, lisääntyneiden poistojen vaikutuksesta konsernipalveluiden tulos oli 236 t€ talousarviota heikompi. Suhteessa vuoteen 2017 toimintatuotot paranivat 220 t€ ja toimintakulut pienenevät 844 t€.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2018

Valtuusto myönsi lisämäärärahaa henkilöstömenoihin tulopoliittisten ratkaisujen vuoksi sekä työhyvinvointikoordinaattorin ja hyvinvointikeskuksen projektipäällikön palkkaamiseen yhteensä 221 t€. Työhyvinvointikoordinaattori on aloittanut työnsä, ja sairauspoissaolopäivät koko kaupungin tasolla ovat laskeneet kalenteripäivinä yli 2000 päivää. Sairauspoissaolojen kehitys konsernipalveluissa on edelleen haastava. Tilapalveluita rasitti loppuvuoteen asti henkilöstön rekrytointivaikeudet, minkä vuoksi hankkeiden aloitukset viivästyivät. Pääkirjaston rakentaminen alkoi kesäkuussa.

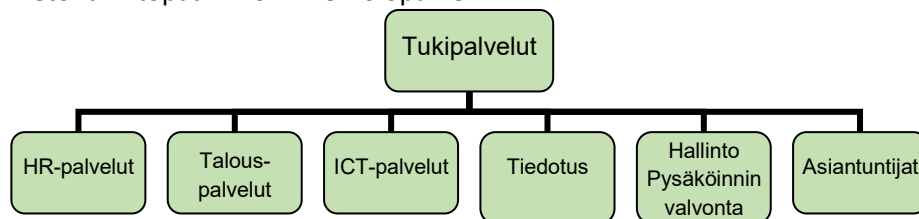
KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Asiakastyytyväisyys	2,7	3,52	3,85	3,49
Henkilötyövuodet HTV2	234	230	230	235
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	14,7	21,36	14,5	28
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	716 €	841 €	753 €	810 €

TUKIPALVELUT

1400 Tukipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	160 100	0	160 100	293 361	133 261	183,2 %
Toimintatuotot sisäiset	3 121 765	0	3 121 765	3 268 874	147 109	104,7 %
Toimintakulut ulkoiset	-4 055 028	-61 711	-4 116 739	-4 088 070	28 669	99,3 %
Toimintakulut sisäiset	-187 202	0	-187 202	-203 451	-16 249	108,7 %
Toimintakate yhteensä	-960 365	-61 711	-1 022 076	-729 286	292 790	71,4 %
Tulos	-960 365	-61 711	-1 022 076	-729 286	292 790	71,4 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö Tietohallintopäällikkö Anne Holopainen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaspalvelun kehittäminen	Asiakaskysely, asiakasraadin perustaminen	Kysely toteutettu, asiakasraadin toiminta käynnistyy	9/18	Valmis
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Hankinnoissa huomioidaan paikallisten yritysten osallistumismahdollisuudet syrjimättömyysperiaatetta noudattaen	Hankintaohjeen jalkauttaminen ja seuranta, kartoitetaan paikallisten toimijoiden julkisten hankintojen koulutustarpeet ja järjestetään koulutusta.	Yrityskysely ja koulutus järjestetty	12/18	Valmis
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Sähköisen arkistoinnin laajentaminen	Palkkahallinnon sähköinen arkisto	Arkisto käytössä	4/18	Valmis
Rohkeat uudet toimin-tamallit	Uusien teknologioiden hyödyntäminen	Hankintaan ja otetaan käyttöön nykyaikainen asianhallinta-ohjelmisto ja sopimusten hallintaohjelmisto	Uusi asianhallintaohjelmisto ja sopimusten hallintaohjelmisto käyttöönotettu	11/18	Valmis

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Vuonna 2018 tukipalveluissa keskityttiin erityisesti asiakaspalvelun laadun parantamiseen, työyhteisön tyytyväisyyden kehittämiseen sekä uusien toimintamallien käyttöönottoon. Tulosalueen tavoitteet täyttyivät suunnitelmien mukaisesti. Ulkoisia toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän johtuen muun muassa arvioitua suuremmista koulutuskorvauksista sekä sanktiohyvityksistä, joita saatiin ulkoisilta palvelutuottajilta palvelun laatutavoitteiden alitusten vuoksi.

Henkilöstöhallinnossa merkittäviä uudistuksia olivat työhyvinvointikoordinaattorin toimen täyttäminen, asiakasraadin perustaminen sekä henkilöstön perehdytysohjeiden päivittäminen. Asiakasraati koostui paikallisista, eri väestöryhmiä edustavista jäsenistä. Raati kokoontui neljä kertaa eri teemojen ympärille. Päätökset raadin toiminnan jatkamisesta tehdään kevään 2019 aikana. Henkilöstöhallinto aloitti myös Nokia 2027-strategian jalkauttamisen henkilöstölle, työ jatkuu edelleen. Jalkauttamisessa käytettiin uutta menetelmää, pelillistämistä. Tämä sai paljon hyvää palautetta. Henkilöstöhallinnon sähköisiä palveluita lisättiin käyttöönottamalla sähköinen arkisto sekä käyttöönottamalla työajanseurannan mobiilileimas.

Taloushallinto järjesti elinkeinotoiminnan kanssa yhteistyössä hankintakoulutuksen paikallisille yrityksille. Hankintaohjeet päivitettiin ja sähköistä kilpailutusjärjestelmää laajennettiin koskemaan myös pienhankintoja.

Hallintopalveluissa keskityttiin uuden tiedonohjaussuunnitelman laadintaan sekä uuden asianhallintaohjelmiston (Holvi) käyttöönottoon. Lisäksi käynnistettiin arkistoprosessi, kartoitettiin nykyiset arkistotilat ja nimettiin arkistotyöryhmä. EU tietosuoja-asetus käyttöönotettiin toukokuussa, hallintopalvelut vastasi ohjeistuksesta ja koulutuksesta sekä valvoi toimeenpanoa.

Viestintä osallistui aktiivisesti brändityöryhmän toimintaan ja laati sekä jalkautti uusia aiheeseen liittyviä ohjeita henkilöstölle. Työ jatkuu myös vuonna 2019. Alkuvuonna 2018 tietohallinto ja viestintä käyttöönottoivat yhteistyössä kaupungin uuden sisäisen tiedotuskanavan (=intranet).

Tietohallinnon hallitsemien ostopalveluiden laatu vakiintui hyvälle tasolle vuonna 2018 eikä merkittäviä tietoteknisiä häiriöitä ollut aiempien vuosien tapaan. Kaupungissa aloitettiin ajasta ja paikasta riippumattomien työvälineiden käyttöönotto (Office365). Samassa yhteydessä uudistettiin intranet sekä luottamustoimen työkalut. Office365-tuoteperheen työkalujen käyttöönotto jatkuu edelleen vuonna 2019. Kiinteistöjen tietoturvaa parannettiin, rakennutettiin lisää langattomia verkkoja toimitiloihin ja käyttöönotettiin Google-palvelut nykyisten palveluiden rinnalle opetuspalveluissa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Valtuuston lisätalousarvion päätöksen mukaisesti henkilöstöhallintoon perustettiin marraskuussa työhyvinvointikoordinaattorin toimi. Pysäköinninvalvonnan tuottotavoitteet jäivät budjetoidusta eli virhemaksuja ei kertynyt odotetusti.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,4	3,5	3,7	3,6
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	123	121	118	123

Palvelussuhteiden määrä	10400	8688	9900	10 300
Palkkalaskelmien määrä	32000	33318	31600	38868
Työasemien määrä	2000	2139	2000	2360
Ostolaskut määrä	37000	38769	36500	41318
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	31,04	32	34,23*	38**
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	6	9,6	6	12,3

* (HR) vuoden 2018 HTV:ssä talousarvioehdotuksen mukaiset kirjaamoon siirtyvät työntekijät (2) sekä asiakirjanhallinnan suunnittelija

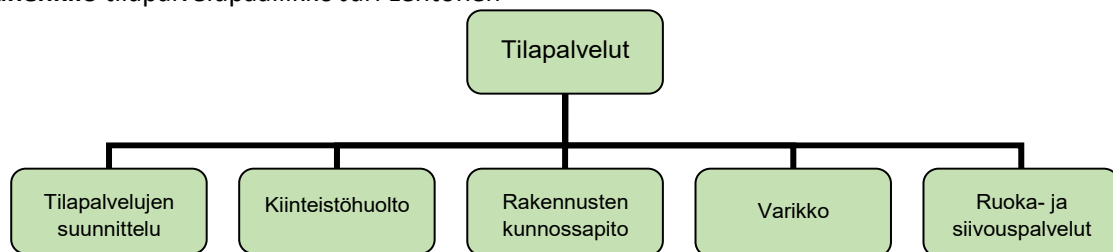
** (HR) TP2018 HTV luvussa mukana ensimmäistä kertaa uudelleensijoitettavat, työhyvinvointikoordinaattori ja vielä eläköityneen henkilön sijainen sekä määräaikainen tietohallinnon työntekijä syksyllä 2018.

TILAPALVELUT

6200 Tilapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 012 196	0	2 012 196	2 249 071	236 875	111,8 %
Toimintatuotot sisäiset	24 562 616	0	24 562 616	24 083 271	-479 345	98,0 %
Valmistus omaan käyttöön	220 000	0	220 000	330 775	110 775	150,4 %
Toimintakulut ulkoiset	-22 690 811	-159 778	-22 850 589	-23 082 866	-232 277	101,0 %
Toimintakulut sisäiset	-1 607 590	0	-1 607 590	-1 654 206	-46 616	102,9 %
Toimintakate yhteensä	2 496 411	-159 778	2 336 633	1 926 045	-410 588	82,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 454 928	0	-7 454 928	-7 968 015	-513 087	106,9 %
Tulos	-4 958 517	-159 778	-5 118 295	-6 041 970	-923 675	118,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö tilapalvelupäällikkö Jari Lehtonen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Mil-löin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Turvalliset, tehokkaat ja terveelliset toimitilat	Väistötilojen optimointi Peruskorjauksen ja uudisrakennusten tehokas suunnittelu Rakentamisenaikaiset kosteudenhallinnan riskiarviot ja valvonta	Kokonaistaloudellisuus Uudisrakennusten m2/käyttäjä Riskiarviot tehty sekä toteutus ja valvonta suoritettu ja dokumentoitu	12/18	Valmis
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Päästöjen vähentäminen	Ajoneuvojen vaihtaminen kaasukäyttöiseksi, aurinkovoimaloiden rakentaminen	30 ajoneuvoa 3 minivoimalaa	7/18	Valmis
Rohkeat uudet toimintamallit	Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöjen sisäilmaolosuhteiden jatkuva seuranta, aktiivivesikokeilun laajentaminen siivouk-	yksi kiinteistö / vuosi		Kesken

		sessä, älypuhelimella toimiva oma-valvonnan mobiilisovellus, Harjuniitystä kuljetettavan ruoan pakkaamisen automatisointi.			
	Vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvittäminen	Selvitetään erilaiset palveluiden toteuttamisen mallit variokalla huomioiden käyttäjien tarpeet.	Raportointi ja toimenpidesuositukset	12/18	Valmis

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Toimintatuotot ylittyivät arvioiduista 236 t€, johtuen mm. Kirkkosaaren kiinteistön ja kaluston myynnistä. Toimintamenot ylittyivät huolimatta alkusyksystä aloitetusta hankintojen ja palveluiden rajoittamisesta 232 t€. Suurimpia ylityksiä oli kone- ja laitevuokrissa sekä niiden hankintamenoissa, työvoiman vuokraus kuluissa, työterveyshuollon kuluissa sekä asiantuntijapalveluiden ostoissa.

Väistötiloiksi on ensisijaisesti pyritty hankkimaan/saneeraamaan omia vapaita tiloja. Tilojen suunnittelussa on kiinnitetty huomiota monikäyttöisyyteen ja todelliseen tilatarpeeseen.

Rakennushankkeissa on otettu käyttöön kuivaketju 10 periaatteet. Kuivaketju10 on rakennusprosessin kosteudenhallinnan toimintamalli, jolla vähennetään kosteusvaurioiden riskiä rakennuksen koko elinkaaren ajan. Kosteusriskien hallinta perustuu ketjuun, jossa riskit torjutaan rakennusprosessin kaikissa vaiheissa ja torjunnan onnistuminen todennetaan luotettavalla tavalla. Toimintamalli sisältää Kuivaketju10-riskilistan ja -todentamisohjeen, joissa on esitetty kymmenen keskeisintä kosteusriskiä. Näiden kosteusriskien hallinnalla vältetään yli 80 prosenttia kosteusvaurioiden seurannaiskustannuksista.

Kaasuautoiksi vaihdettiin 27 autoa.

Nokian kaupunki osallistui kuntien yhteishankintaprojektiin hankkimalla kolme aurinkovoimalaa. Voimalat asennettiin varikolle, keskuskeittiölle ja virastotalolle. Voimalat ovat yhteisteholtaan 71,5 MWh. Voimaloiden hankintaan saatiin tukea Innovaatiokeskus Tekesiltä (nykyisin Business Finland).

Aktiiviveden käyttöä laajennettiin. Aktiivivesi on puhdistettua hanavettä, jonka sisältämä happi muutetaan otsoniksi sähköä avulla. Omavalvonnan mobiilisovellus on otettu käyttöön suurimmassa osaa keittiöitä. Harjuniitystä kuljetettavan ruoan pakkaamisen automatisointi siirtyi vuodelle 2019 koekäytössä olleen siirtopumpun ongelmien ja soveltumattomuuden vuoksi.

Varikkoselvitys valmistui vuoden lopussa. Selvityksen pohjalta jatketaan varikkotoimintojen kehittämistä tulevina vuosina.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Koulujen kosteusvauriokorjaukset työllistivät edelleen ja vuosikorjauksiin tarkoitettua määrärahaa jouduttiin käyttämään niihin. Tilapalveluita rasitti loppuvuoteen asti henkilöstön rekrytointivaikeudet, minkä vuoksi hankkeiden aloitukset viivästyivät. Pääkirjaston rakentaminen alkoi kesäkuussa.

Keittiöverkosto muuttui siten, että Kartanon päiväkodin keittiö muuttui palvelukeittiöksi. Koskenmäen päiväkotia lopetti toimintansa vähentäen keittiöiden määrää ja siivottavaa pinta-alaa. Päiväkodeilla siirryttiin Jamix-tuotannon ohjausjärjestelmän ja Päikky ohjelmien kautta tehtäviin ateriatilauksiin, minkä vuoksi toimintatulot eivät toteutuneet.

Kuntouttavaan työtoimintaan ei saatu lisää ohjaavia henkilöitä.

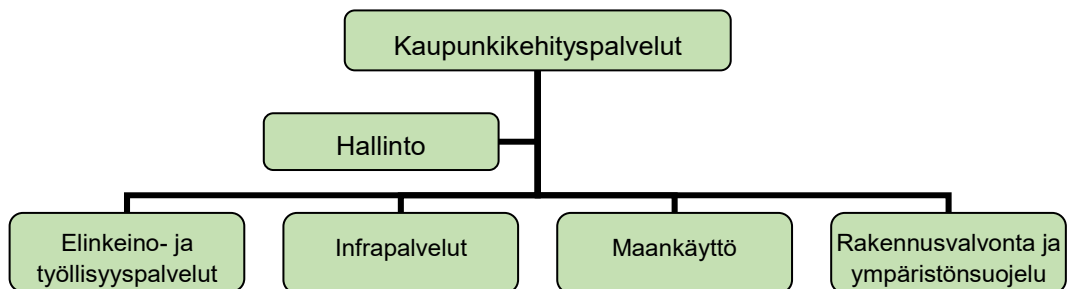
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,4	3,72	3,7	3,6
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	603	717	608	684
Kiinteistöjä/rakennuksia, omat	73/111	68/142	66/137	77/156
Kiinteistöjen laajuus, omat, m ²	165900	164750	162828	146917
Kiinteistönhoito, €/m ² /kk	0,63	0,77	0,73	0,77
Kunnossapito, €/m ² /kk	1,26	1,22	1,29	1,82
Siivottava pinta-ala, m ² / m ² / h	101307/191	101293/193	109000/190	98440/193
Ateriamäärä, milj. kpl / € / kpl	1,82/2,71	2,03/2,38	1,84/2,8	1,82/2,78
Työllisyys/valmennusyksikön asiakkaat, hlöä/vuosi	96	140	170	146
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	188,51	172,85	195	197
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	14,89	20	16	18

KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT

Kaupunkikehityspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	9 208 150	0	9 208 150	7 913 007	-1 295 143	85,9 %
Toimintatuotot sisäiset	507 850	0	507 850	639 873	132 023	126,0 %
Valmistus omaan käyttöön	1 562 500	0	1 562 500	1 745 524	183 024	111,7 %
Toimintakulut ulkoiset	-12 813 355	-201 769	-13 015 124	-13 301 871	-286 746	102,2 %
Henkilöstökulut	-5 518 757	-81 769	-5 600 526	-5 309 959	290 567	94,8 %
Palvelujen ostot	-4 034 939	-120 000	-4 154 939	-4 880 703	-725 764	117,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-954 398	0	-954 398	-1 006 214	-51 816	105,4 %
Avustukset	-2 111 300	0	-2 111 300	-1 833 116	278 184	86,8 %
Muut toimintakulut	-193 961	0	-193 961	-271 877	-77 916	140,2 %
Toimintakulut sisäiset	-1 858 242	0	-1 858 242	-1 803 560	54 682	97,1 %
Toimintakate yhteensä	-3 393 097	-201 769	-3 594 866	-4 807 026	-1 212 160	133,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 842 126	0	-4 842 126	-5 476 728	-634 602	113,1 %
Tulos	-8 235 223	-201 769	-8 436 992	-10 283 754	-1 846 762	121,9 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: kaupunkikehitysjohdaja Mikko Nieminen

Tehtävä

Kaupunkikehityspalveluiden keskeisenä tehtävänä on vahvistaa Nokian kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tavoitteena on saada Nokialle uusia yrityksiä sekä mahdollistaa nykyisille yrityksille hyvät toimintaedellytykset ja puitteet liiketoiminnan kehittymiselle. Tavoitteena on lisätä työpaikkojen tarjontaa ja parantaa kaupungin työllisyyttä pysyvästi.

Kaupunkikehityspalvelut koostuu neljästä tulosalueesta: elinkeino- ja työllisyyspalvelut, infrapalvelut, maankäyttö sekä rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu. Kaupunkikehityspalveluiden hallinnon kautta koordinoidaan, kehitetään ja toteutetaan kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä tukevaa markkinointiviestintää. Kaupunkimarkkinoinnin tavoitteena on parantaa Nokian asemaa kilpailussa asukkaista, yrityksistä, investoinneista ja matkailijoista. Myös kaupungin joukkoliikenteen suunnittelua ja koordinoitua toteutetaan kaupunkikehityspalveluiden palvelualueella.

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Kaikki tulosalueet
	Liikenneturvallisuuden parantaminen	Infrapalvelut
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Maankäyttö
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Alueiden suunnittelu ja rakentaminen, joka tukee kaupunkirakenteen kasvua	Infrapalvelut Maankäyttö
	Liikenneverkon kehittäminen	Infrapalvelut
	Keskustan kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut Maankäyttö
	Kaupungin kasvuun varautuminen	Maankäyttö
Pirkanmaan paras yrityskunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut Infrapalvelut Maankäyttö
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Kaikki tulosalueet
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Infra Maankäyttö Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
	Bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-toiminnan vahvistaminen	Elinkeino- ja työllisyyspalvelut
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Infrapalvelut

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2018 asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Kaupunkikehityspalvelut toteutti vuoden 2018 aikana osaltaan kaupunkistrategiaa kaikilla tulosalueillaan. Toimintaa ohjasivat sekä strategiset tavoitteet että kärkihankkeet.

Tonttien kysyntä oli vuoden 2018 aikana hyvää sekä yritystonttien, rivitalotonttien että omakotitonttien osalta. Kolmenkulman alueella Kyynijärven ECO3-alueen yritystontit luovutettiin käytännössä kaikki. Muun Kolmenkulman yritystonttitarjontaa rajoitti osaltaan luovutettavien tonttien vähäinen määrä, joka paranee kaavoituksen edetessä ja infravalmiiden alueiden valmistuessa.

Keskustan kehittämistä jatkettiin aktiivisesti sekä maankäytön ja kaavoituksen hankkeilla että konkreettisilla lyhyemmän tähtäimen toimenpiteillä. Myös keskustan visiota ja kehittämissuunnitelmaa valmisteltiin. Sen

julkaisu ja hyväksymiskäsittely siirrettiin vuoden 2019 kevääseen, jotta pystyttiin varmistamaan suunnittelu-työn kokonaisvaltaisuus ja laadukkuus.

Matkakeskuksen alueen kaavoitus käynnistettiin ja aseman seudun aluetta kehitettiin yleiskaavan mukaisesti. Väestönkasvun painopistealueet olivat vuonna 2018 Harjuniittyssä ja keskustan alueella. Myös maanhankintaa jatkettiin näillä alueilla. Vuoden 2018 aikana toteutettiin myös Poutuntien kerrostaloalueen suunnittelukilpailu. Keskustan tuntumassa, Tanhuankadulla ja Rounioinkadulla sekä Nansotalon korttelissa, vietiin eteenpäin kaavahankkeita, joiden alueille on mahdollista rakentua monipuolista asumista ja palveluita.

Vuoden 2018 aikana huolehdittiin maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa tarvittavan karttatietokannan ylläpidosta sekä vektorimuotoisesta ajantasa-asemakaavan ajantasaisuudesta. Kaavoitusohjelma julkaistiin ja se painottui kaupungin strategian mukaisesti.

Joukkoliikenteen kehittämisessä vuoden 2018 painopiste oli lähijunaliikenteessä, jonka valtakunnallisen pilotin valmistelussa kaupunkikehityspalvelut oli aktiivisesti mukana osallistumalla hankkeen suunnitteluun ja vaikuttamistyöhön sekä seudullisella että valtakunnallisella tasolla.

Infrapalveluiden toiminnan painopisteitä olivat alueiden kunnossapito sekä alueiden rakentaminen investointiohjelman mukaisesti. Yleisten alueiden kunnossapidon osalta suoriuduttiin hyvin ja toimintaa pystyttiin kehittämään. Kehittämistä tehtiin niin seudullisissa yhteistyöryhmissä kuin oman toiminnan kehittämisessä eri toimintojen osalta.

Yleisten alueiden kunnossapidon osalta tuotteistaminen otettiin käyttöön toiminnanohjauksessa. Kunnossapidossa tehtiin merkittäviä muutoksia oman työn osuuden kasvattamisessa. Näiden muutosten taustalla olivat laiteinvestoinnit, jotka mahdollistivat oman työn tehostamisen. Liikkumisen osalta vuoden aikana kiinnitettiin huomiota liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Investointeja toteutettiin investointiohjelman mukaisesti. Merkittävimpänä investointina vuoden 2018 aikana oli Emäkosken sillan rakennusinvestoinnin aloittaminen. Rakentaminen sillan osalta saatiin hyvin käyntiin ja rakentaminen tulee jatkumaan vuoden 2019 aikana. Saneerausinvestoinneissa onnistuttiin vähentämään korjausvelan määrää.

Elinkeinopalveluissa aktivoitiin yhteistyötä yrittäjien kanssa. Yhteydenpitoa ja vuorovaikutusta lisättiin ja järjestettiin yrityksille sekä yrittäjille suunnattuja tilaisuuksia. Nokian Yrittäjät ry:n kanssa tehtiin myös tiivistä yhteistyötä Nokian messujen järjestelyissä.

Työllisyydenhoidon osalta Nokian kaupunki oli mukana 1.8.2017 alkaneessa ja 31.12.2018 päättyneessä työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisessa kokeilussa. Kokeilussa kokeilualueen kunnat vastasivat kokeilulain mukaisten palvelujen tarjoamisesta sekä henkilö- että yritysasiakkaille. Vuoden 2018 aikana töllisyystilanteessa oli nähtävissä merkittävä muutos parempaan ja työttömien työnhakijoiden määrä väheni kausivaihtelu huomioiden niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti. Nokian osalta vuositasolla työttömien työnhakijoiden määrä väheni 21 % (TEM 12/2018). Nokialla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 7,7 % joulukuussa 2018. Työttömyyden laskusta huolimatta oli rakennetyöttömyys edelleen haaste. Osalla yrityksistä ja työnantajista oli myös rekrytointihaasteita ja vaikeuksia saada osaavaa työvoimaa. Nuorten työllistymisen edistämiseksi vuoden 2018 aikana käynnistettiin nuorten seinättömän työpajamallin valmistelu. Valmistelun pohjalta laadittiin esitys toiminnan käynnistämiseksi vuoden 2019 alusta. Nuorten työllistämisen edistämiseksi otettiin käyttöön myös kesätyöseteli.

Työllisyyspalveluiden keskeisempiä tehtäviä vuonna 2018 oli valmistautua työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisen kokeilun päättymiseen ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin asiakas- ja palveluprosesseissa. Tätä työtä tehtiin yhteistyössä Pirkanmaan ELY keskuksen, TE toimiston ja seutukunnan kuntien kesken.

ECO3-alueen kehittäminen ja konseptointi eteni hyvin vuoden 2018 aikana. ECO3-alueelle sijoittui useita uusia bio- ja kiertotalousalan yrityksiä. Toimijaverkoston toimintaa ja muuta sidosryhmäyhteistyötä edistettiin edelleen. ECO3 palkittiin huhtikuussa myös Sitran valtakunnallisessa Kuntien kiertotalouden kiinnostavimmat

teot –kilpailussa. Lisäksi ECO3:n kansainvälistymistä vietiin vahvasti eteenpäin. ECO3-alue valittiin mukaan World Circular Economy Forum (WCEF) –tapahtumaan, joka järjestettiin lokakuussa Yokohamassa, Japanissa.

Markkinointiviestintä vakiinnutettiin vuonna 2018 osaksi palvelualueen toimintaa ja kaupungin näkyvyyttä lisättiin merkittävästi. Business Nokia -brändi ja -verkkopalvelu julkaistiin helmikuussa 2018. Verkkopalvelu tarjoaa kohdennetusti tietoa nokialaisista yrityksistä, palveluista, yritysalueista, tonteista sekä toimitiloista ja sen tavoitteena on palvella alueen yrityksiä kattavasti, helpottaa sijoittumista Nokialle sekä edistää nokiaisten yritysten tunnettuutta ja liiketoimintaa. Business Nokia -brändi näkyi vuoden 2018 aikana mm. yrityksille suunnatussa mainonnassa, videoissa, uutiskirjeessä sekä erilaisissa yrittäjille ja yrityksille suunnatuissa tapahtumissa. Bio- ja kiertotalouden ECO3-yritysalueen markkinointiviestinnässä korostui aktiivinen tiedottaminen ja mediayhteistyö. Kansainvälisille markkinoille toteutettiin kesällä 2018 markkinointivideo.

Matkailubrändi Visit Nokia sekä uusi matkailusivusto julkaistiin huhtikuussa 2018. Matkailusivusto kokoaa yhteen kaupungin nähtävyydet, elämys-, urheilu- ja liikuntakohteet, ostosmahdollisuudet sekä ravintola-, kahvila- ja majoituspalvelut. Matkailusivusto nostaa uudella tavalla esille nokiaiset kohteet ja tapahtumat sekä mahdollistaa niiden lisäämisen omalle karttapohjaiselle matkareitille. Uuden Visit Nokia -brändi-ilmeen jalkauttamista jatkettiin vuoden 2018 aikana printti- ja digitaalisessa mainonnassa, sosiaalisessa mediassa, messuilla sekä muissa erilaisissa tapahtumissa, kuten Nokian Joulutori Pop up -tapahtumassa.

Vuonna 2018 julkaistiin myös kaupunkikehityspalveluiden koordinoima Nokia-kuosi. Kuosia on hyödynnetty mm. suositussa Nokia-suklaassa ja Nokia-kankaassa, jotka tulivat ensi kerran myyntiin Nokian Joulutori Pop up -tapahtumassa.

Nokian kaupungin omakotitonttien markkinointia jatkettiin aktiivisesti kevään ja syksyn tonttihakujen yhteydessä. Pääpaino markkinoinnissa oli Harjuniityn tarjonnassa. Tontteja markkinointiin Asta Rakentaja 2018 -messuilla sekä Harjuniityn omassa tontti-illassa. Lisäksi tontteja markkinointiin printti- ja digitaalisen mainonnan avulla sekä tonttimarkkinointivideolla.

Nokian kaupungin uusi brändistrategia ja visuaalinen ilme julkaistiin tammikuussa 2019. Kaupunkikehityspalvelut vastasi vuoden 2018 aikana valmistellun brändiuudistuksen koordinoimisesta, jonka taustalla oli syksyllä 2017 vahvistettu Nokian kaupungin uusi strategia sekä kilpailukyvyyn ja kaupunkimarkkinoinnin kehittäminen.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta jatkettiin normaalia lupa- ja valvontatyötä. Ympäristökasvatustyössä järjestettiin toinen ympäristökasvatusviikko ja jatkettiin yhteistyötä koulujen kanssa. Vesiensuojelutyössä keskityttiin virtavesihankkeisiin. Kolmen Helmen Joet -hankkeelle haettiin LIFE-rahoitusta ja VIRTA-hankkeessa suoritettiin mm. sähkökoekalastuksia. Ympäristönsuojeluyksikkö osallistui yhdessä Nokian Vesi Oy:n kanssa myös GTK:n organisoimaan Maatilanharjun rakenneselvitykseen. Luonnonsuojeluohjelman valmistelua laajennettiin ja sitä tehdään nyt laajempaan luonnon monimuotoisuusohjelman. Sen arvioitu valmistumisaika on kesällä 2019.

Palvelualueen talouden toteuman osalta toimintakate oli noin 1,2 milj.€ yli tavoitteen. Merkittävin tekijä tähän oli Tanhuankadun/Rounionkadun kaava-alueen budjetoidun mukaisen maankäyttökorvauksen jääminen toteutumatta vuodelta 2018. Tämän vaikutus budjetin toteumaan oli 2,5 milj.€. Vastaavasti maanmyyntitulojen puolella tilanne oli erittäin hyvä ja tuloja kertyi vuonna 2018 noin 1 milj.€ yli budjetoidun. Työllisyyspalveluissa työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset toteutuivat yli 200 000€ budjetoitua pienempänä.

Investoinneissa merkittävä muutos oli Emäkosken sillan purkukustannusten siirtyminen investointimäärärahoista käyttötalouden puolelle. Tämä muutos aiheutti selkeän menojen lisääntymisen käyttötalouden osalta ja vastaavan vähennyksen investoinneista. Myös poistojen osalta oli talousarviossa käyttötalouteen varattu vähemmän mitä olivat toteutuneet poistot.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2018

Maankäytön tulosalueella toteutettiin vuoden 2018 aikana organisaatiouudistus, jossa maankäytön tulosalueen johtaminen järjestettiin uudella tavalla. Organisaatiouudistuksen tavoitteena oli selkeyttä ja tehostaa maankäytön tulosalueen johtamista ja hallintoa sekä lisätä resurssia kaavoituksen suunnittelu- ja valmistelutyöhön. Organisaatiomuutoksessa kaavoitusjohtajan virka lakkautettiin ja maankäytön tulosaluejohtajana toimii maankäyttöjohtaja. Maankäytön tulosalueella myös henkilöresursseja on lisätty perustamalla kaavoitukseen uusi kaavoittajan toimi.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Asiakastyytyväisyys	-	-	3,6	¹⁾ 4,1
Henkilötyövuodet HTV2	104,42	109,51	103,64	110,11
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	15,27	10,24	7,2	14,79
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	396	394	340	397

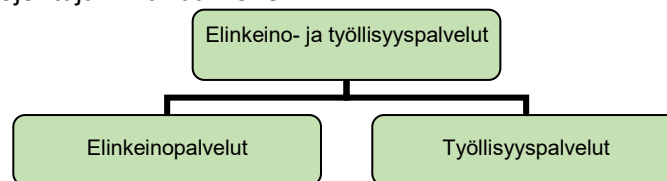
1) Tulosalueiden keskiarvo. Sisältää maankäytön sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tulosalueiden asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset. Infrapalvelut on ollut vuonna 2018 mukana seudullisessa asiakastyytyväisyyskyselyssä, josta Nokian osalta ei saatu riittävästi vastauksia. Jatkossa infrapalvelut toteuttaa oman kohdennetun kuntakohtaisen kyselyn. Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden osalta asiakastyytyväisyyttä on kartoitettu osana seudullista työllisyyskokeilua. Mittausasteikko ei ole vertailukelpoinen talousarviossa asetettuun asteikkoon.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

1500 Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	419 000	0	419 000	616 860	197 860	147,2 %
Toimintakulut ulkoiset	-3 931 548	-11 919	-3 943 467	-3 644 292	299 175	102,4 %
Toimintakulut sisäiset	-191 275	0	-191 275	-195 948	-4 673	92,4 %
Toimintakate yhteensä	-3 703 823	-11 919	-3 715 742	-3 223 380	492 362	86,7 %
Tulos	-3 703 823	-11 919	-3 715 742	-3 223 380	492 362	86,7 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: elinkeinojohtaja Tiina Laakkonen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva paikallinen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisen kokeilun toteuttaminen, kokeilulain mukaiset tehtävät	Työttömien määrä	12/18	Työttömyysaste vuositasona - 2 %
		Työllistymistä edistävät palvelut, erityisesti nuoret- ja pitkäaikaistyöttömät	Aktivointiaste	12/18	Aktivointiaste km. 47,2 %*
		Työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessit	Toteutuneet Melba- ja Imba arvioinnit	12/18	Arviointilisenssejä hankittu työhönvalmentajille. Arviointiprosesseja käynnistetty, joista osa päätetty.
	Nuorten työllisyyden edistäminen	Nuorten kesätyösetelin käyttöönotto	Työllistyneiden nuorten määrä / määrärahan käyttöaste	9/18	Kesätyöseteleitä myönnettiin 100 kpl.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Keskustan kehittäminen	Keskustakehittämisen työpajat	Toteutuneet työpajat	5/18	Toteutettiin työpajat nuorille, yrittäjille, kuntalaisille ja kiinteistönomistajille.

		Keskustavision ja keskustan kehittämissuunnitelman laatiminen	Visio ja suunnitelma laadittu	-	Suunnitelman laatiminen viivästyi. Valmistuu kevään 2019 aikana.
		Keskusta-alueen kiinteistökehittämisen aktiivointi	Yhteistyö kiinteistönomistajien kanssa	6/18	Osalla kiinteistöistä aktiivisia investointisuunnitelmia.
-Pirkanmaan paras yritys-kunta Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kolmenkulman yritysalueen ja ECO3-alueen kehittäminen edelleen	Yritysten ja työpaikkojen määrä	12/18	ECO3-alueen tontit Kyyni-järvellä luovutettu tai varattu. Kolmenkulmas-ta luovutettu n. 10 ha tonttimaata. Rakentaminen alkuvaiheessa.
		Monipuolinen yritystonttitarjonta	Luovutetut tontit	12/18	14 kpl
		Pienhankintaosaamisen lisääminen sekä virkamiehillä että yrittäjillä	Järjestetyt koulutustilaisuudet	12/18	Hankintatilaisuus yrittäjille, noin 20 osallistujaa.
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Laadukas, joustava ja nopea palvelu	Asiakaspalaute	12/18	Asiakaskokemus, NPS km. 44**
	Verkostoyhteistyön ja aktiivisen elinkeinomarkkinoinnin kehittäminen	Business Nokia- ja Visit Nokia -sivustojen luominen	Sivustot julkaistu	4/18	Sivustot julkaistu keväällä 2019
		Yrityksille suunnattu uutiskirje	Vähintään neljä uutiskirjettä/vuosi	12/19	Business Nokia uutiskirjeiden lähetyksien aloitettu. Jakelulistalla n. 1000 kontaktia.
		Kasvuyritysten tunnistaminen ja verkostoyhteistyön kehittäminen	Potentiaalisten kasvuyritysten kartoittaminen ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen	12/19	Kasvuhakuiset ja kansainvälistyvät yritykset ohjataan pääsääntöisesti Business Finlandin ja Business Tampereen palveluihin.

		Yritys- ja työnantajaverkostoyh-teistyön kehittäminen osana alueellista työvoima- ja yritys-palveluiden kokeilua	Yhteistyöverkoston käynnistyminen	12/19	Tredun ja yritys-verkoston yh-teistyö, yritys-koordinaat-tori/yrityskäyn-nit ja tapahtu-mat
Kestävät rat-kaisut / ekolo-giset teknolo-giat	Bio- ja kiertota-louden sekä cleantech-toimin-nan vahvistami-nen	ECO3-alueen kehittämi-nen ja markkinoiminen	Toimialan yritysten ja työpaikkojen luku-määrä Alueen ja konseptin toteutuneet markki-nointitoimenpiteet	12/19	Yrityksiä n. 20 ja työpaikkoja n. 150. Tem-erillisra-hoituksella to-teutettu 3 kon-septointia sekä markkinointi- ja kansainvälisty-mistoimenpi-teitä

* aktivointiaste välillä 42,3 % - 62,7 %

** NPS mittariasteikko -100 - +100

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalvelut, osana kaupunkikehityspalveluiden kokonaisuutta, tuottaa elinkeinoelämän kehityspalveluita, joilla luodaan toimintaedellytyksiä yritystoiminnan kehittymiselle Nokialla. Vuoden 2018 aikana panostettiin tiedottamisen ja markkinoinnin kehittämiseen avaamalla Business Nokia sekä Visit Nokia -verkkosivut sekä aloittamalla yrityksille suunnatun Business Nokia uutiskirjeen lähettäminen.

Elinkeinopalvelut tuottaa neuvontaa ja kehittämisspalveluita sekä alkaville että toimiville yrityksille. Alkavien yritysten neuvontapalvelut tuotetaan yhteistyössä Ensimetrin kanssa. Kuluneena vuonna yritysperustanta oli vilkasta ja yrityskannassa tapahtui nettolisäystä. Toimivien yritysten kehityspalveluita ja sijoittumispalveluita kaupunki tuottaa omana palveluna sekä ostopalveluna Verte Oy:ltä sekä seudullisesti Business Tampere Oy:ltä. Maaseutuhallinnon palvelut tuotetaan yhteistyösopimuksella Lempäälän kunnan kanssa.

Tonttikysyntä oli vireää ja luovutettuja yritystontteja oli 14 kpl. Kyynijärven ECO3-alueen tontit on käytännössä luovutettu ja Kolmenkulmankin alueella tonttivaranto kaavamuutosten ja tiehankkeiden vuoksi on ajoittain kovin rajallinen. Aktiivisen ja ennakoivan kaavoituksen avulla tilannetta voidaan kuitenkin parantaa.

Keskustan kehittämisen visiotyö käynnistyi useilla työpajoilla sekä taustatyöllä. Varsinaisen keskustavision ja toimenpidesuunnitelman julkaisu ja hyväksymiskäsittely siirrettiin vuoden 2019 kevääseen, jotta pystyttiin varmistamaan suunnittelutyön kokonaisvaltaisuus ja laadukkuus. Keskustan kehittämisen konkreettisena toimenpiteenä toteutettiin Pirkkalaistorin tyhjässä liiketilassa Joulutori Pop Up -tapahtuma, joka keräsi mukaan 110 yritystä ja yhdistystä myyntipöydän taakse sekä hyvän määrän asiakkaita.

Nuorten kesätyösetelijärjestelmä osoittautui hyväksi ja sai kaupunkilaisilta hyvää palautta. Kesätyöseteleitä myönnettiin varatun määrärahan arvosta.

Koulutuksen ja osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi tehdään yhteistyötä Tredun kanssa mahdollistamalla puolipäiväisen yrityskoordinaattorin toiminta. Nokian Yrittäjät ry:n kanssa tehtiin sekä aktiivista yhteistyötä ja järjestettiin yhteisiä tapahtumia osallistuen mm. Nokian messujen järjestämiseen. Yhteistyö näihin tärkeisiin sidosryhmiin on sujuvaa ja omiaan lisäämään verkostomaisen toimintavan käytön laajentamista kohti toimialakohtaista kehittämistä mm. matkailun parissa.

Työllisyyspalvelut

Nokian kaupunki oli mukana 1.8.2017 alkaneessa ja 31.12.2018 päättyneessä työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisessa kokeilussa. Kokeilua ohjasi laki julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevasta kokeilusta (505/2017). Kokeilussa kokeilualueen kunnat vastasivat kokeilulain mukaisten palvelujen tarjoamisesta sekä henkilö- että yritysasiakkaille. Henkilöasiakaskohderyhmänä olivat työttömät työnhakijat, jotka saivat Kelan maksamaa työttömyysetuutta (työmarkkinatuki tai peruspäiväraha). Kokeilun tarkoituksena oli työllistymisen edistäminen ja paikallisten, laadukkaiden sekä asiakaslähtöisten lähipalveluiden toteuttaminen. Kokeilun aikana Nokian kaupungin työllisyyspalveluissa työskenteli kuntataustaisten työntekijöiden lisäksi Pirkanmaan työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijoita (4,5 htv), mikä mahdollisti omatyöntekijä - mallin ja henkilökohtaisen asiakaspalvelun sekä ajanvarauksella että ilman ajanvarausta sekä lähipalvelut.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilastojen perusteella vuoden 2018 aikana työllisyystilanteessa oli nähtävissä merkittävä muutos parempaan: työttömien työnhakijoiden määrä väheni kausivaihtelu huomioiden niin valtakunnallisesti, alueellisesti kuin paikallisesti. Vuositasolla nokiaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä väheni 21 % (TEM 12/2018). Nokialla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2018 7,7 %, muutos oli vuositasolla -2 %.

Vaikka työllisyystilanne vuonna 2018 kehittyi positiivisesti ja pitkäaikaistyöttömyys oli nopeassa laskussa, oli rakennetyöttömyys edelleen haaste. Osalla yrityksistä ja työnantajista oli rekrytointihaasteita ja vaikeuksia saada osaavaa työvoimaa. Vuonna 2018 työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuvien asiakkaiden työllistymisedellytyksiä pyrittiin lisäämään osaamista kehittämällä. Työllisyyspalveluiden asiakkailta on ollut palvelun aikana mahdollisuus (kuntouttava työtoiminta) valmistautua ammatillisten osatutkintojen suorittamiseen (näytöt). Työtoiminnassa tapahtuvien työtehtävien opinnollistaminen ja asiakkaiden ammatillisten polkujen suunnittelu ja toteuttaminen mm. Varikon valmennusyksikössä on toteutettu yhteistyössä Tampereen seudun ammattiopiston (TREDU) kanssa.

Vuoden 2018 aikana työllistymistä edistäviin palveluihin osallistuvien asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua työ- ja toimintakyvyn arviointiin lisättiin hankkimalla arviointikoulutus (MELBA/IMBA) kolmelle (3) työhönvalmentajalle, mikä mahdollisti uusien asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arviointiprosessien käynnistämisen.

Vuoden 2018 aikana toteutettiin sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoiminnan ostopalvelukokeilu (3kk) yhteistyönä perusturvapalveluiden sosiaalipalveluiden kanssa. Kokeilu mahdollisti osalle asiakkaista palvelutarpeen mukaisen toiminnan ulkoisen palveluntuottajan toteuttamana samalla, kun se mahdollisti lisäpalveluiden järjestämisen työllisyyspalveluiden kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoiminnassa. Asiakkailta saadun palautteen perusteella kokeilu oli onnistunut.

Nuorten työllistymisen edistämiseksi vuoden 2018 aikana käynnistettiin nuorten seinättömän työpajamallin valmistelu. Asiaa käsiteltiin mm. Nokian kaupungin työllisyyden edistämisen monitoimijaisessa työryhmässä, jossa todettiin palveluvaje nuorten työpajatoiminnan osalta. Valmistelun pohjalta laadittiin esitys toiminnan käynnistämiseksi vuoden 2019 alusta.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Elinkeinopalvelut

Tiedottamiseen ja viestintään panostettiin luomalla alustat Visit ja Business Nokialle sekä aloittamalla ajan-kohtaista tietoa sisältävien uutiskirjeiden lähettäminen yrityksille. Kokeilun kaltaisesti käynnistettiin sekä nuorten kesätyö-setelikäytäntö sekä Joulutori Pop Up -tapahtuma. Molemmat onnistuivat hyvin ja saatu palaute oli positiivista.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluiden keskeisempiä tehtäviä vuonna 2018 oli valmistautua työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisen kokeilun päättymiseen ja sen mukanaan tuomiin muutoksiin asiakas- ja palveluprosesseissa. Syksyllä 2018 käynnistettiin ELY keskuksen, TE toimiston ja seutukuntien yhteistyönä monialaisen palvelun sopimuskellinen yhteistyön valmistelu. Tässä mallissa palvelu nähtiin laajempaan kuin työllistymistä edistävää monialainen yhteispalvelu (TYP) yhteistyö. Selvitysvaiheen pohjalta käynnistettiin kokeilun jälkeisen monitoimijaisen, alustapohjaisen palvelumallin kehittäminen ja toimet toimintamallin toteuttamiseksi.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,5	3,5	3,8	¹⁾ -
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	111	107	114	97
Työttömyysaste	14 %	11,3 %	10 %	²⁾ 7,7 %
Asiakasmäärä (työllisyysenhoidon alueellinen kokeilu)		1324	1200	1378
Aktivointiaste (palvelut)		38,5 %	35 %	³⁾ 59 %
Yritystonttien luovutusmäärä	13	15	25	14
Aloittaneiden yritysten lukumäärä	120	147	140	168
Yritystä / 1000 as		53	54	55
Työllisyysluvun kehitys vrt. kaupunkiseutu		-	km. parempi	⁴⁾ saman-suurinen
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	15,29	21,7	14	25,1
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	1,99	6,36	0,65	⁵⁾ 15.68

¹⁾ Asiakaskokemus NPS mittariasteikko - 100 - +100, asiakaskokemuksen kartoitus osana kaupunkiseudun työllisyyskokeilua. Tulos 44. Ei vertailukelpoinen talousarviossa asetetun tavoitteen kanssa

²⁾ Työttömyysaste, tilanne 31.12.2018 (TEM)

³⁾ Aktivointiaste, tilanne 31.12.2018

⁴⁾ Kaupunkiseutu -20 %, Nokia -21 % (31.12.2018)

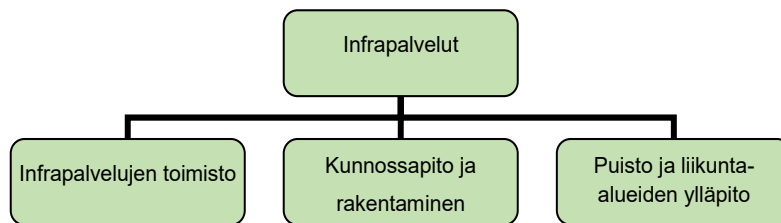
⁵⁾ Sisältää työllisyyspalveluiden (kp 3150) osalta myös velvoitetyöllistettyjen sairauspoissaolot. Aiempien vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia erilaisen laskentatavan vuoksi

INFRAPALVELUT

6300 Infrapalvelut	Alkuperäisen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	1 175 000	0	1 175 000	1 180 185	5 185	100,4 %
Toimintatuotot sisäiset	507 850	0	507 850	606 967	99 117	119,5 %
Valmistus omaan käyttöön	1 537 500	0	1 537 500	1 717 294	179 794	111,7 %
Toimintakulut ulkoiset	-5 491 669	-38 665	-5 530 334	-6 195 374	-665 040	112,0 %
Toimintakulut sisäiset	-1 448 407	0	-1 448 407	-1 385 340	63 067	95,6 %
Toimintakate yhteensä	-3 719 726	-38 665	-3 758 391	-4 076 267	-317 876	108,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-4 833 185	0	-4 833 185	-5 467 787	-634 602	113,1 %
Tulos	-8 552 911	-38 665	-8 591 576	-9 544 054	-952 478	111,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: yhdyskuntatekniikan päällikkö Saranpää Jouni

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Laatumäärityksien mukaiset vaatimukset täyttyvät. Seudullinen tuotteistus otetaan käyttöön myös puisto- ja liikunta-alueiden hoidossa	Kunnossapidon asiakaskysely, jossa selvitetään toiminnan tasoa	12/2018	Infrapalvelut olivat mukana seudullisesti järjestetyissä kyselyissä. Näiden osalta vastaukset jäivät liian vähäisiksi. Kyselyt suoritetaan jatkossa omina kyselyinä.
	Liikenneturvallisuuden parantaminen	Seudulliseen liikenneturvallisuustyöhön osallistuminen. Liikenneturvallisuuskyselyn suorittaminen sekä liikenneturvallisuutta edistävien kohteiden toteutus	Kyselytutkimuksen järjestäminen Liikenneonnettomuuksien raportointi	9/2018 12/2018	Seudullisesti on osallistuttu koululaisten kulkutapa kyselyyn sekä koululaisten liikumistapaa selvittävään kyselyyn. Liikenneonnettomuudet on raportoitu liikenneturvallisuus suunnitelmien pohjaksi.

Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne ja liikenneverkko	Alueiden suunnittelu ja rakentaminen tukien kaupunkirakenteen kasvua	Investointien suorittaminen ohjelman mukaisesti sekä pitkän aikavälin kasvuun tähtäävän investointiohjelman laatiminen	Laaditaan pitkän ajan kasvun mahdollistava ohjelma	12/2018	Investointien osalta on laadittu pitkänajan ohjelma. Investointiohjelmalla on määritelty määräraha tarpeita tulevien vuosien asuin- ja työpaikka-alueiden osalta.
	Liikenneverkon kehittäminen	Jatketaan koululaisten liikkumisen muutosten tarkastelua, liikennemäärien laskenta pääväylillä, kysely liikkumistottumuksista	Raportti liikennemääristä ja liikkumisen muodoista	8/2018	Osallistuttu vuosittain tehtävään jalan- ja pyöräilyn liikennelaskentaan.
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kunnallisteknisesti laadukkaiden yritysalueiden toteuttaminen maankäytön etenemisen mukaisesti	Yritysalueiden toteutus investointiohjelman mukaisesti	12/2012	Investointien suorittaminen hyväksytyn investointiohjelman mukaisesti. Pääpaino yritysalueiden osalta on ollut Kolmenkulman alueella.
		Pitkän aikavälin ohjelma yritysalueiden toteutuksesta yhdessä palvelualueen kanssa	Ohjelman laatiminen	9/2018	Yritysalueiden osalta pitkänajan investointiohjelmalla on määritelty määräraha tarpeita yritysalueille.
	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Laadukas, joustava ja nopea palvelu	Asiakastyytyväisyys	12/2018	Kunnossapidon osalta on oltu mukana seudullisessa kyselyssä. Tämä kyselyn vastaukset jäivät liian vähäisiksi.
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Selvitetään mahdollisuudet kaupunkiympäristön laatutekijöiden (esim. ilmanlaatu, hulevedet, järvivedet, lämpötila) mittaamiseen yhteistyökumppaneiden kanssa	Selvityksen laadinta		Erilaisten tarpeiden osalta on tehty selvitystä. Työtä tulee jatkaa laitteisto mahdollisuuksien sekä tiedon siirron osalta. Selvitystyö tältä osin on keskeneräinen.
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutuotannon uusien toimintamuotojen selvittäminen	Selvitetään erilaiset palveluiden toteuttamisen mallit	Raportointi toimintamalleista ja toimintatavoista	12/2018	Selvitetty toimintamallit ja mahdollisuudet.

		Uusien sähköisten palveluiden käyttöönotto ja nykyisten laajempi hyötykäyttö sekä mahdollinen julkaiseminen	Raportointi uuden teknologian hyötykäytöstä sekä uuden palvelun käyttöönotto	12/2018	Uusia sähköisiä palveluja on otettu käyttöön mm. latujen ja ulkojäiden hoitotiedon julkaiseminen sähköisesti kuntalaisille. Omaisuuuden hallinta järjestelmän osalta on laadittu selvitys nykyjärjestelmän hyötykäytöstä.
--	--	---	--	---------	--

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Infrapalvelut tulosalueen vastuulle kuuluvat yleisten alueiden kunnossapito, rakentaminen, suunnittelu ja rakennuttaminen sekä yleisten alueiden ylläpidosta vastaaminen. Yleisten alueiden kunnossapidon osa-alueita ovat katujen, puistojen, ulkoliikunta-alueiden, puistometsien, leikkipaikkojen sekä metsien hoitaminen. Kunnossapidettävät alueet laajenevat vuosittain kaupungin kehittyessä ja kasvaessa. Infrapalveluiden toiminnan painopisteitä ovat alueiden kunnossapittäminen sekä alueiden rakentaminen investointiohjelman mukaisesti. Näiden toimintojen osalta infrapalvelut on pystynyt toteuttamaan tehtävänsä. Infrapalveluiden toiminta on varsin laaja-alainen ja tehtäviä on monella tasolla.

Yleisten alueiden kunnossapidon osalta on suoriuduttu hyvin ja toimintaa on pystytty kehittämään. Kehittämistä on tehty niin seudullisissa yhteistyöryhmissä kuin oman toiminnan kehittämisessä eri toimintojen osalta. Merkittävää kehittämistä on tehty kunnossapidettävän omaisuuden hallintajärjestelmien kehittämisessä sekä omaisuuden kartoittamisessa paikkatietojärjestelmiin. Näiden tietojen siirtäminen paikkatietojärjestelmiin tulee antamaan mahdollisuuksia tulevana vuosina kehittää omaisuuden hallintaa korjaustarpeen arviointiin nykyistä paremmin.

Investointien toteutusta suoritettiin erikokoisten hankkeiden osalta. Merkittävimpänä investointina vuoden aikana alkoi Emäkosken sillan rakentaminen. Rakentaminen sillan osalta saatiin hyvin käyntiin ja rakentaminen tulee jatkumaan sekä on merkittävä ajankäytön kohde rakennuttamisen osalta. Investoinneilla on pyritty saavuttamaan korjausvelan pienentämistä. Saneerausinvestoinneissa on onnistuttu vähentämään korjausvelan määrää. Saneeraukseen tulisi kuitenkin kiinnittää tulevienkin vuosien taloussuunnittelussa määrärahoja.

Yleisten alueiden kunnossapidon osalta tuotteistaminen on otettu käyttöön toiminnanohjauksessa. Tämä tuo mahdollisuuden vertailla paremmin tulevana vuosina muiden seudun toimijoiden laatu ja kustannustaso keskenään. Kunnossapidon osalta on tehty merkittäviä muutoksia oman työn osuuden kasvattamisessa. Näiden muutosten taustalla on laiteinvestoinnit, jotka ovat mahdollistaneet oman työn tehostamisen.

Liikkumisen osalta vuoden aikana on kiinnitetty huomiota liikenneturvallisuuden parantamiseen. Liikenneturvallisuuden osalta on tehty hyvää työtä joka näkyy vuosittaisten liikenneonnettomuuksien vähenemisenä kaupunki alueella. Liikenneturvallisuuden parantaminen on kuitenkin jatkuva prosessi jota tulee aktiivisesti jatkaa vuosittain.

Asiakastyytyväisyys mittausten osalta oltiin mukana seudullisissa kyselyissä. Näiden kyselyiden vastausosuudet kaupungin alueelta olivat niin vähäisiä, ettei raportointi ole mahdollista. Kyselyjen osalta tulee keskittyä rajatuimpiin sekä kohdennettuihin kyselyihin.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Muutoksia tulosalueella tapahtui henkilöstö osalta. Tulosalueella vaihtui merkittävässä rooleissa useampia henkilöitä vuoden aikana. Nämä henkilöstö muutokset näkyivät toiminnassa, kuitenkin toiminta saatiin vuoden aikana vakiintumaan normaaliksi.

Tulosalueen merkittävä muutos oli Emäkosken sillan purkukustannusten siirtyminen investointimäärärahoista käyttötalouden puolelle. Tämä muutos aiheutti selkeän menojen lisääntymisen käyttötalouden osalta. Myös poistojen osalta oli talousarviossa käyttötalouteen varattu vähemmän mitä oli toteutuneet poistot.

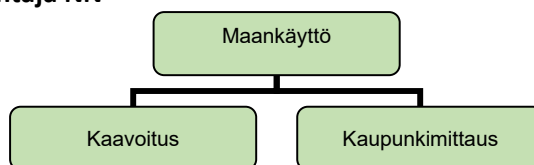
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys **	-		3,6	-
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot, € / as	166	164	163	164
Kunnossapidettävät liikenneväylät, €/km	6341	6335	6330	6332
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	370	371	375	376
Nurmikenttien hoito, €/kenttä	16 257	16838	16 500	16 480
Ulkoilureittien hoitokustannus, € / km	943	945	945	944
Hoidettavat ulkoilureitit, km	92	92	93	93
Luistinratojen hoitokustannus, € / kpl	5 039	5040	5 030	5029
Viheralueiden ja puistojen hoitokustannus, €/ha	2 102	2105	2 104	2101
Hoidettavat viher- ja puistoalueet, ha	120	120	121	121
Ulkovalaisimien määrä	8950	8990	9010	8998
Sähkön kulutus € /valaisin	44,80	44,40	44,10	44,05
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	51,79	53,78	53	54
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	16,2	14,4	12	17,6

MAANKÄYTTÖ

6400 Maankäyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	7 084 000	0	7 084 000	5 427 124	-1 656 876	76,6 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	19 688	19 688	
Valmistus omaan käyttöön	25 000	0	25 000	28 230	3 230	112,9 %
Toimintakulut ulkoiset	-1 428 114	-136 875	-1 564 989	-1 437 962	127 027	91,9 %
Toimintakulut sisäiset	-150 182	0	-150 182	-151 349	-1 167	100,8 %
Toimintakate yhteensä	5 530 704	-136 875	5 393 829	3 885 730	-1 508 099	72,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-7 500	0	-7 500	-7 500	0	100,0 %
Tulos	5 523 204	-136 875	5 386 329	3 878 230	-1 508 099	72,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja NN

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Selvitetään kaavoituksen luvan hakemisen ja valmistelun siirtäminen verkkopohjaiseksi	Selvitys valmis	12/2018	Valmius Lupapisteeseen käyttöön suunnittelutarveratkaisuissa ja poikkeamisluvissa.
		Lisätään vuorovaikutusta ja osallistamista (eri kohderyhmien huomiointi) kaavoituksessa	Yleisötilaisuudet	12/2018	Vuorovaikutusta on lisätty järjestämällä kaavoituksen yleisötilaisuuksia
		Kehitetään verkkopohjaisia palautteenantomahdollisuuksia	Palautejärjestelmää on kokeiltu	12/2018	Järjestelmää on kokeiltu karttakyselynä
		Laadukas, joustava ja nopea palvelu	Asiakaspalaute	Alkuvuosi 2019	Asiakaspalautekysely valmis 2/2019

	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Huomioidaan kaavoituksessa ulkoilu- ja harrastusmahdollisuudet nykyistä paremmin	Lapsivaikutusten arviointi kaavoissa	12/2018	Lausuntoja pyydetty kaavoista sivistyslautakunnasta ja perusturvalautakunnasta
		Seudullista viherverkostoa kehitetään seudullisena yhteistyönä	Seudullinen (Masto-työryhmä) hyväksyntä	Seudullinen työ kesken	Työ on Nokian osalta valmis
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenteen ja liikenneverkko	Alueiden suunnittelu ja rakentaminen tukien kaupunkirakenteen kasvua	Keskustavision ja keskustan kehittämissuunnitelman laatiminen	Visio ja suunnitelma laadittu	Kesken	Visio ja kehittämissuunnitelma valmistuu kevään 2019 aikana
		Asumisen ja virkistysalueiden sekä muiden eri mahdollisuuksien selvitys rantojen osalta -> laaditaan kaupungin rantojen visio	Selvitys tehty ja visio laadittu	Kesken	Rantojen selvitys valmistuu kevään 2019 aikana
	Keskustan kehittäminen	Matkakeskuksen ja asemanseudun kaavoitus yleiskaavan mukaisesti	Kaavoitus käynnistetty ja ohjelmoitu	12/2018	Työ käynnistynyt suunnitellun mukaisesti
	Kaupungin kasvuun varautuminen	Maankäytön suunnittelun ja hallinnan tehostaminen	Maanhankinta kohteiden kartointus	6/2018	Työ käynnissä suunnitellun mukaisesti
			Toteutunut maanhankinta	12/2018	Maanhankintaa toteutettu kaupungin maapolitiikan kannalta keskeisiltä paikoilta
		Kaavoituksen ja maankäytön keinoin otetaan käyttöön monimuotoisia pientaloalueita	Prosessi kuvattu ja toteutus käynnistetty	12/2018	Kaavavalmistelussa monimuotoisia alueita ja olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämishankkeita
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen	Kehitetään monipuolista yritystonttien kaavavarantoa Kolmenkulmassa, keskustaaajamassa ja uusilla kasvusuunnilla	Tonttivaranto erityyppisille toimijoille	12/2018	Kolmenkulman alueella ja Pitkäniemessä kaavoja muutettu tarpeita vastaaviksi

	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Laadukas, joustava ja nopea palvelu	Asiakaspalaute	Kesken	Asiakaspalautekysely valmis 2/2019
Kestävät ratkaisut ja ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Kehitetään ja edistetään edelleen verkkopohjaista tonttihakua	Verkkopalvelun toiminta sujuvaa	12/2018	Toiminta sujuvaa. Kehittäminen jatkuu.
		Mittapalveluiden verkkopohjainen tilausmahdollisuus/-palvelu	Osa palvelusta otettu käyttöön	Kesken	Mittauspalveluiden verkkopohjaista tilauspalvelua ja mahdollista toimivuutta Lupapisteen kautta kehitetään edelleen.
		Selvitetään ja kokeillaan uusia teknologioita pohjakartan ylläpidossa	Selvitys ja sen pohjalta laadittu toimenpidesuositus tehty	12/2018	Selvitys ja toimenpidesuositus tehty

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Kunnassa, jonka asukasluku on yli 6 000, tulee olla kaavoittaja, jolla on kunnan kaavoitustehtävien hoidon edellyttämä pätevyys.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys tai maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen. Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

Kunta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää poikkeamisen maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

Maankäytön tulosalueen tavoitteena on hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet.

Tulosalueen tehtäviin kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, maanhankinta ja -luovutus, maanvuokraus, rakentamista koskevien suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupien valmistelu, kiinteistönmuodostus, kiinteistökirjanpito, karttapalvelut ja maastomittaustoiminta.

Väestönkasvun painopistealueet ovat olleet vuonna 2018 Harjuniitty ja keskusta. Harjuniityssä ei ole ollut asemakaavan laajentamisen tarvetta vuonna 2018. Keskustan visio- ja kehittämissuunnitelmatyössä on valmisteltu esityksiä konkreettisiksi toimenpiteiksi ja kehitysperiaatteiksi, joita sovelletaan keskustan tulevilla hankkeilla. Poutuntien kerrostaloalueen alueen suunnittelukilpailu toteutettiin vuoden 2018 aikana ja alueen kaavasuunnittelua tehdään kevään 2019 aikana.

Kolmenkulman ja Pitkäniemen alueiden tonttitarjontaa on muokattu kysyntää ja tarpeita vastaavaksi kaavamuutoksilla. Keskustan tuntumassa, Tanhuankadulla ja Rounioinkadulla sekä Nansotalon korttelissa, on viety eteenpäin kaavahankkeita, joissa alueille on mahdollista rakentua monipuolista asumista ja palveluita. Olemassa olevaa kaupunkirakennetta on tiivistetty pienillä kaavamuutoksilla. Taajaman ulkopuoliseen rakentamiseen 2017 käyttöön otetuista Maaseutumaisen alueen rakennuspaikkojen mitoitusohjeista on saatu käytännön kokemusta.

Harjuniityn laajennusalueen kolmas vaihe laitettiin myyntiin. Aiempien vaiheiden myynnissä olevia tontteja on markkinoitu samanaikaisesti, kuten myös Sammaliston valmiin kunnallistekniikan piirissä olevia vapaita tontteja. Tonttien markkinoinnissa ja tarjonnan esittelyssä on otettu käyttöön Etuovi-sovellus.

Kaupungin kaavoitus on vuoden 2018 aikana painottunut kaupungin kärkihankkeisiin, eli elinvoimaiseen keskustaan, rantojen kaupunkiin ja uusiin yritysalueisiin. Kolmenkulman yritysalueen asemakaavoituksella on varauduttu tulevien vuosien työpaikkarakentamistarpeisiin siten, että asemakaavoitettua tonttivaranto on riittävästi haluttua tonttitarjontaa varten. Matkakeskuksen alueen kaavoitus on käynnistetty ja aseman seudun aluetta on kehitetty yleiskaavan mukaisesti. Maanhankintaa on jatkettu mm. Harjuniityssä ja keskustan alueella.

Vuoden 2018 aikana on huolehdittu maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa tarvittavan karttatietokannan ylläpidosta sekä vektorimuotoisesta ajantasa-asemakaavan ajantasaisuudesta. Kaavoitusohjelma on julkaistu ja se on painottunut kaupungin strategian mukaisesti.

Toiminnan painopisteinä ovat olleet maankäytön suunnittelun ja hallinnan tehostaminen sekä kaavoitushankkeiden ja prosessien hallinnan kehittäminen. Maankäytön tulosalueen henkilöresursseja on lisätty perustamalla kaavoitukseen uusi kaavoittajan toimi.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Maankäytön tulosalueella on toteutettu vuoden 2018 aikana organisaatiouudistus, jossa maankäytön tulosalueen johtaminen on järjestetty uudella tavalla. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on ollut selkeyttä ja tehostaa maankäytön tulosalueen johtamista ja hallintoa sekä lisätä resurssia kaavoituksen suunnittelu- ja valmistelutyöhön.

Organisaatiomuutoksessa kaavoitusjohtajan virka on lakkautettu ja maankäytön tulosaluejohtajana toimii maankäyttöjohtaja.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	-	-	3,6	4,25
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	32	41	40	42,8
Tonttien rekisteröinti / kpl	162	121	80	114
Tonttien luovutuksia / kpl	74	71	50	127
Valmistellut luvat; suunnittelutarvekatsausut. + poikkeamisluvat / kpl)	17+23	10+44	20+30	13+50

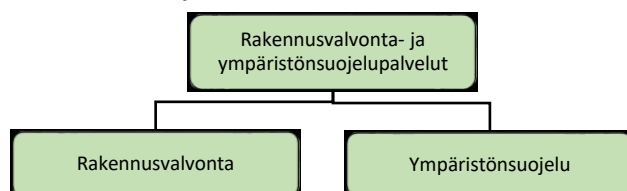
Rakennuspaikkojen merkintöjä	137	154	150	221
Sijaintikatselmuksia (määrä / kpl)	213	225	250	307
Asemakaava-alue (ha) (sisältää ranta-asemakaavat)	3015	3115	3100	3211
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	15,64	17,2	17	17,7
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	14,7	8,7	7	7,89

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU

7200 Rakennusvalvonta ja ympäristö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	528 500	0	528 500	677 298	148 798	128,2 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	13 218	13 218	
Toimintakulut ulkoiset	-695 885	-9 320	-705 205	-659 180	46 025	93,5 %
Toimintakulut sisäiset	-49 779	0	-49 779	-51 934	-2 155	104,3 %
Toimintakate yhteensä	-217 164	-9 320	-226 484	-20 597	205 887	9,1 %
Tulos	-217 164	-9 320	-226 484	-20 597	205 887	9,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: johtava rakennustarkastaja

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Mil-loin val-mis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvin-voiva nokia-lainen	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Usean eri tiedotuskanavan käyttäminen (viralliset/sosiaalinen media)	Tiedotteiden määrä	12/18	Tiedotteita jaettu fb:n kautta 57 kpl.
		Ympäristökasvatusviikko	Osallistujamäärä	9/18	Osallistujia 1519 lasta ja nuorta vuonna 2018
	Kaupunkiympäristö vastaa asukkaiden tarpeisiin	Luonnonsuojeluohjelma	Ohjelma valmis	6/19	Suojeluosuus valmis, monimuotoisuusosuus valmistuu keväällä 2019
Pirkanmaan paras yrityskunta	Asiakaslähtöinen palveluprosessi	Suositaan etukäteisneuvotteluita hakijan ja sidosryhmien kanssa	Käsittelyaika	12/18	Valmis
Kestävät ratkaisut / ekologiset teknologiat	Uusien teknologioiden ja sähköisen palvelutuotannon lisääminen	Rakennusvalvonnan lupahallinto ja arkistointi sähköiseksi	Sähköisen käsittelyn osuus	2/18	Valmis
		Ympäristönsuojelun lupahakemukset ja luvat nähtäville verkkosivuille	Verkkosivu valmis	2/18	Valmis

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Ei merkittäviä poikkeamia toiminnassa tai taloudessa.
Toimintatuottojen ylitys rakennuslupamaksujen tuoton johdosta.

Ympäristönsuojelun osalta strategiasta johdetut tavoitteet toteutuivat luonnonsuojeluohjelmaa lukuun ottamatta. Luonnonsuojeluohjelma tehdään nyt laajempaan luonnon monimuotoisuusohjelmana ja sen arvioitu valmistumisaika on kesällä 2019.

Ympäristönsuojeluyksikkö jatkoi vuonna 2018 normaalia lupa- ja valvontatyötä. Lupa-asiat liittyivät edellisen vuoden tapaan pääasiassa maa-ainesten ottoon ja kiertotalouteen. Ympäristökasvatustyössä järjestettiin toinen ympäristökasvatusviikko ja jatkettiin yhteistyötä koulujen kanssa. Vesiensuojelutyössä keskityttiin virtavesihankkeisiin - Kolmen Helmen Joet -hankkeelle haettiin LIFE-rahoitusta ja VIRTIA-hankkeessa suoritettiin mm. sähkökoekalastuksia. Ympäristönsuojeluyksikkö osallistui yhdessä Nokian Vesi Oy:n kanssa GTK:n organisoimaan Maatilanharjun rakenneselvitykseen.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Henkilöstöresurssit saatu ajan tasalle vuoden 2018 aikana

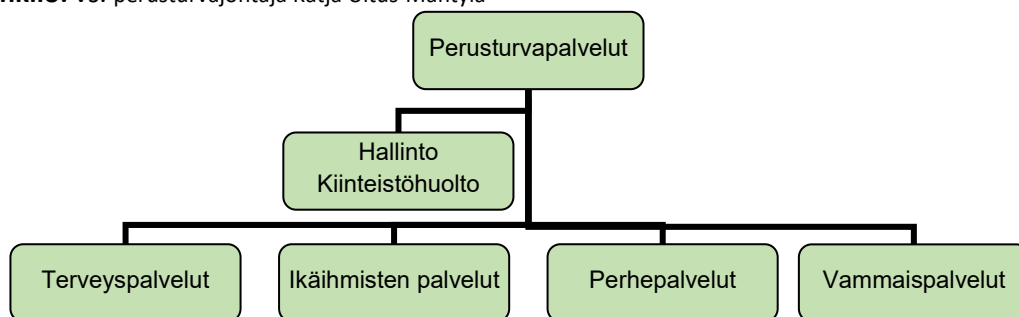
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys			3,5	3,95
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	18	19,5	21	20
Myönnetty MRL:n mukaiset luvat (kpl)	406	447	430	461
MRL:n mukaiset katselmukset (kpl)	770	941	1000	919
MRL:n mukaisten lupien käsittelyaika (vrk)	4	4	3	5
Ympäristönsuojelutoimialan luvat ja rekisteröinnit (kpl)	6	8	8	7
Ympäristönsuojelutoimialan maksulliset tarkastukset (kpl)	12	11	17	16
Ympäristönsuojelutoimialan muut tarkastukset (kpl)	111	96	100	80
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	9	10,39	11	10,52
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	3,22	5,19	1,5	9,6

PERUSTURVAPALVELUT

Perusturvapalvelut	Alkuperäisen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	9 051 104	450 000	9 501 104	9 836 609	335 505	103,5 %
Toimintatuotot sisäiset	1 555 673	0	1 555 673	1 636 199	80 526	105,2 %
Toimintakulut ulkoiset	-92 791 850	-2 691 352	-95 483 202	-96 390 603	-907 401	101,0 %
Henkilöstökulut	-31 085 036	-491 352	-31 576 388	-30 508 058	1 068 330	96,6 %
Palvelujen ostot	-55 328 306	-2 200 000	-57 528 306	-59 763 414	-2 235 108	103,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 471 824	0	-2 471 824	-2 596 997	-125 173	105,1 %
Avustukset	-3 445 336	0	-3 445 336	-3 031 916	413 420	88,0 %
Muut toimintakulut	-461 348	0	-461 348	-490 218	-28 870	106,3 %
Toimintakulut sisäiset	-7 242 649	0	-7 242 649	-7 309 060	-66 411	100,9 %
Toimintakate yhteensä	-89 427 722	-2 241 352	-91 669 074	-92 226 856	-557 782	100,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-62 340	0	-62 340	-52 370	9 970	84,0 %
Tulos	-89 490 062	-2 241 352	-91 731 414	-92 279 226	-547 812	100,6 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: vs. perusturvajohtaja Katja Uitus-Mäntylä

Tehtävä

Perusturvapalvelujen tehtävä on tuottaa omana tai ostopalveluina kaupungin asukkaiden tarpeiden mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toimintaa ohjaavien lakien määrittämällä tasolla. Palveluja toteutetaan valtakunnallisten ja kunnan strategisten tavoitteiden mukaan asiakaslähtöisesti ja oikea aikaisesti sekä kokonaistaloudellisesti niin, että asiakkaan kuuleminen ja hyvä palvelu toteutuvat kaikissa tilanteissa.

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokiaalainen	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset, riittävät ja arjen pärjäämistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa.	kaikki tulosalueet
	Kuntalaisen omaehtoisen toiminnan vahvistaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä.	kaikki tulosalueet
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien asiakaslähtöisten toimintamallien jalkauttaminen kuntalaisten	kaikki tulosalueet

	omaa vastuuta tukien	
	Palvelurakenteen avopalvelupainotteisuuden vahvistaminen	terveyspalvelut, ikäihmisten palvelut
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Palvelutoimintaa hyödyntävien uusien ratkaisujen suunnittelu.	ikäihmisten palvelut
Kestävä ratkaisut/ekologiset teknologiat	Sähköisten palvelujen laajentaminen	kaikki tulosalueet

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2018 aikana sekä Hyvinvointikioski NOSTE että ikäihmisten matalan kynnyksen kohtaamispaikka Setori vakiinnuttivat toimintansa. Kuntalaiset ovat löytäneet uudet palvelumuodot jo melko hyvin, mutta kehittämistyö jatkuu edelleen.

Perusturvapalvelujen perhepalvelut osallistui STM:n rahoittamaan Pirkanmaan laajuiseen LAPE-hankkeeseen. Ikäihmisten palvelut olivat mukana vastaavassa kotihoidon ja omaishoidon tuen kehittämiseen tähtäävässä Ikäneuvo-hankkeeseen.

Perusturvapalvelujen sairauspoissaolot (työpivät) laskivat kokonaisuutena noin 5% vuodesta 2017. Sijaisresurssin saatavuus poissaolotilanteissa oli ajoittain haasteellista. Seutukryn tilausten täyttöaste oli vuoden aikana keskimäärin 82,1%. Sijaisia pyrittiin palkkaamaan myös suoraan kaupungille, mutta tälläkään tavalla ei aina saatu riittävästi sijaisia. Korvaavaa henkilöstöresurssia palveluiden turvaamiseksi jouduttiinkin hankkimaan myös ostopalveluna.

Terveyskeskuksen sisäilmaongelmien aiheuttamaa epävarmuutta pyrittiin helpottamaan järjestämällä henkilöstölle väistötaloja tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) myönsi lokakuussa muutosluban hyvinvointikeskushankkeelle. Hakemus sisälsi muun muassa rakennushankkeen vaiheistuksen. Ensimmäisessä vaiheessa rakennettaisiin pääasiassa nykyisen pääterveysaseman korvaavat tilat. Hyvinvointikeskuksen suunnittelutyötä jatkettiin loppuvuonna muutosluban linjausten mukaisesti.

Perusturvan talousarviossa ulkoiset toimintatuotot ylittyivät (103,5%). Pääasiassa tuottoja tuli arvioitua enemmän mm. kotikuntakorvauksissa ja lääkäreiden koulutuskorvauksissa. Lisäksi tulokertymää nosti LAPE-hankkeen avustusten tuloutus STM:ltä. Ulkoisissa toimintakuluissa säästöä syntyi koko perusturvapalveluissa ICT-menoissa. Kokonaisuutena ulkoiset toimintakulut ylittyivät (101 %). Tähän vaikutti PSHP:n ostoihin varatun määrärahan ylittyminen sekä arvioitua suuremmat henkilöstökulut (100,8%). Perusturvan palvelualueen tulos oli 100,6%.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2018

Effica Lifecaren käyttöön otto siirtyi useaan otteeseen ja uusi ohjelmisto saatiin lopulta käyttöön marraskuussa. Kuntalaisten mahdollisuutta etäasiointiin lisättiin ottamalla käyttöön alkuvuodesta Klinik-sähköinen hoidon tarpeen arviointi sekä syksyllä VideoVisit chat-palvelu.

Perusturvapalvelujen edustajat olivat aktiivisesti mukana sote-uudistukseen liittyvässä valmistelutyössä toimimalla jäsenenä erilaisissa valmisteluryhmissä. (mm. palveluverkkojen suunnittelu, ikäihmisten ja vammaisten palvelut, lapsi- ja perhepalvelut).

Terveyskeskuksen väistötiloja otettiin vuoden aikana käyttöön entisen Viisarin tiloissa. Lisäksi Tesoman hyvinvointikeskuksesta vuokrattiin tiloja kolmen lääkärin ja kolmen sairaanhoitajan vastaanottotoiminnalle. Loppusyksyllä laadittiin väistötilasuunnitelma vuodelle 2019, kun vanha Vihnuskoti vapautuu väistötilakäyttöön.

Ikäihmisten pitkäaikaisen hoivan käyttöön valmistui joulukuussa uudet Vihnuskodin tilat.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Asiakastyytyväisyys	4,55	4,33	> 4,2	¹⁾ 3,8
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	2783	²⁾ 2752	³⁾ 2848	2875
Henkilötyövuodet HTV2	635,9	644	⁴⁾ 654,9	655,1
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	16,5	16,7	14,3	15,4

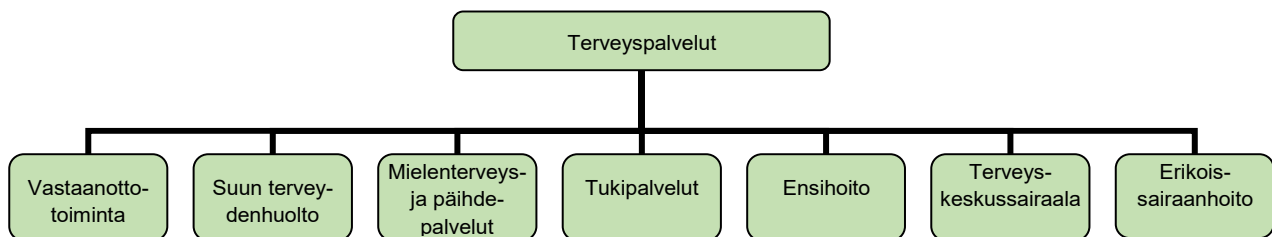
- 1) Perhe- ja vammaispalvelujen osalta tuloksissa mukana joka toinen vuosi tehtävän kuntalaiskyselyn tulokset
- 2) Tarkastettu TP 2017 tieto
- 3) Ulkoisiin menoihin TA:ssa 2018 ovat vaikuttaneet aiemmin kaupungin sisäisenä toimintana olleiden palveluiden siirtyminen ostopalveluihin. Näitä ovat mm. Lempäälän väistötila ja siihen liittyvät kustannukset sekä kehitysvammaisten lasten loma-aikojen hoidon uudelleen järjestelyt. Ulkoisissa menoja ovat lisänneet myös kaupungin omana tuotantona järjestettävän uuden Vihnuskodin lisäpaikat ympärivuorokautisessa hoivassa
- 4) Henkilötyövuosissa on huomioitu kaupungin omana tuotantona järjestettävän uuden Vihnuskodin lisäpaikkojen vaatima henkilöstöresurssi.

TERVEYSPALVELUT

3000 Terveyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 958 980	30 000	2 988 980	3 142 744	153 764	105,1 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	-1 474	-1 474	
Toimintakulut ulkoiset	-54 058 951	-2 393 465	-56 452 416	-57 021 059	-568 643	101,0 %
Toimintakulut sisäiset	-2 822 392	0	-2 822 392	-2 761 294	61 098	97,8 %
Toimintakate yhteensä	-53 922 363	-2 363 465	-56 285 828	-56 641 083	-355 255	100,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-52 340	0	-52 340	-52 340	0	100,0 %
Tulos	-53 974 703	-2 363 465	-56 338 168	-56 693 423	-355 255	100,6 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: vt johtava ylilääkäri Raija Järvenpää

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset, riittävät ja arjen pärjäämistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa	Oikea hoidon porrastus ja riittävät työntekijäresurssit	Hoitojonot ovat lain mukaiset	12/2018	Hoitojonoissa pysyttiin lain mukaisten ylärajojen puitteissa
			Kiireetön lääkärintä 14 vrk sisään	12/2018	Kiireetön lääkärintä pysyi suurimmalle osalle lääkäreistä 14 vuorokaudessa lukuun ottamatta sulku-aikaa kesällä
		Hyvinvointikeskusten aktiivinen suunnittelu käyttäjien tarpeita vastaavaksi	Hyvinvointikeskus hanke etenee	12/2018	Hyvinvointikeskusten tilaohjelma on laadittu ja suunnittelu etenee STM:n hyväksymän muutoslun mukaisesti vaiheistettuna

	Kuntalaisten oman vastuun vahvistaminen poikki-hallinnollisena yhteistyönä	Ennaltaehkäiseviä palveluita lisätään. Ravitsemus-terapeutin vakanssi ja liikuntatoimen yhteistyö	Ravitsemusterapeutti omaksi toiminnaksi.	5/2018	Kaupungille on palkattu oma ravitsemusterapeutti
			Liikuntalähetteiden määrä	12/2018	Liikuntalähetteiden määrä 23 ja liikuntaneuvojan käynnit 363
		Sairastavuuden vähentäminen rokotuskampanjoinnilla	Influenssa- ja pneumokokkirokotuskattavuus on lisääntynyt	12/2018	Terveyskeskuksessa annetut influenssarokotteet 5734, kattavuus väkilukuun suhteutettuna 17,1 %. Terveyskeskuksessa annetut pneumokokkirokotteet 629, rokote annetaan yleensä kerran eli kattavuutta ei voida laskea vuositasona
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien asiakaslähtöisten toimintamallien jalkauttaminen kuntalaisten omaa vastuuta tukien	SoTe -kioskin toiminnan kehittäminen	SoTe- kioskin käyntimäärä	12/2018	273 käyntiä, näistä eri asiakkaita 266.
	Palvelurakenteen avopalvelupainotteisuuden vahvistaminen	Kotisairaalan toiminnan vakainaistaminen	Kotisairaalas- sa hoidettu potilasmäärä	12/2018	363
Kestävät ratkaisut/ ekologiset teknologiat	Sähköisten palvelujen laajentaminen	Sähköisen hoidon tarpeen arviointi ja asiointi -järjestelmän käyttöönotto	Palvelua käyttäneiden kontaktimäärä	12/2018	1560

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kolmanneksi nopein kiireetön lääkärin vastaanottoaika T3 aika oli marraskuussa 11 päivää. Lääkäripulan takia jouduttiin tilanteisiin, että joillain alueilla ei ollut kuukauteen omaa lääkärää. Kiireisen vastaanottoajan turvaamiseksi otettiin tässä tilanteessa käyttöön yleislääkäripalveluseteli

Hyvinvointikeskuksen tilaohjelmalle haettiin syksyllä valtuuston päätöksen mukaisesti muutoslupaa STM:ltä. Myönteinen päätös hakemukseen saatiin lokakuussa ja suunnittelua jatkettiin muutoslupan mukaisesti vaiheistettuna.

Kaupungin oma ravitsemusterapeutti aloitti työnsä toukokuussa. Ravitsemusterapeutin työnkuvaan on asiakastyön lisäksi kuulunut muiden ammattiryhmien tuki- ja konsultointi- sekä koulutustehtävät. Lisäksi ravitsemusterapeutti on osallistunut ravitsemukseen liittyvään kehittämistyöhön laajassa yhteistyöverkostossa sekä toiminut myös monialaisen ravitsemustyöryhmän puheenjohtajana ja osallistunut sitä kautta kaupungin hyvinvointityöhön. Ravitsemusterapeutin työajasta noin 50 % on vastaanottotyötä terveyskeskuksessa ja 50 % ravitsemukseen ja terveydenedistämiseen liittyvää asiantuntijatyötä.

Terveyskeskussairaalassa hoidettavien potilaiden tarvitsemaan aikuisten puheterapiaan lisättiin 0,5 puheterapeutin resurssi. Palvelu on aiemmin hoidettu ostopalveluna. Puheterapeutin tehtävänä on ollut esimerkiksi potilaiden ohjaus ja arviointi. Lisäksi pienelle osalle potilaista on pystytty tarjoamaan avopuheterapiapalveluita. Tätä palvelua ei ole aiemmin lainkaan.

Lasten varhaisvaiheen kuntoutusta jatkettiin yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa osa-aikaisen toimintaterapeutin avulla. Toimintaterapian järjestämisellä omana toimintana on saatu vaikuttavuutta. Esimerkiksi korjaustoimenpiteet ovat olleet kevyempiä, kun lapset ovat saaneet ohjausta ja tukea varhaisessa vaiheessa.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatkettiin päihde- ja mielenterveysongelmallisille suunnattua kotiin annettavaa palvelua. Palvelun toteuttamiseksi on ollut palkattuna määräaikainen sosiaaliohjaaja. Kotiin vietävien palvelujen avulla hoitoon hakeutumisen kynnystä on saatu madallettua sekä hoidon oikea-aikaisuutta lisättyä, jolloin kustannussäästöjä syntyy kalliimmista palveluista..

Sähköisistä palveluista otettiin käyttöön alkuvuonna sähköinen hoidon tarpeen arviointi Klinik. Uudesta palvelusta tiedotettiin vuoden aikana laajasti, mutta palvelun käyttö on tästä huolimatta ollut ensimmäisenä vuotena vielä melko vähäistä.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin (PSHP) erikoissairaanhoidon palvelujen (sis. erikoissairaanhoito ja psykiatria) ostoihin varatun määrärahan ja PSHP:n lopullisen tilauksen (ml. erityisvelvoitemaksu) välinen ero ilman kalliin hoidon tasauksen maksua oli noin -1 M€. PSHP:n käyttö oli vuoden aikana tilauksessa arvioitua suurempaa ja varsinainen tilaus ylittyi 0,4 M€. Lisäksi Nokialle tuli kalliin hoidon tasauksen lisälaskutusta noin 0,8 M€. Vuoden aikana haettiin lisämäärärahaa erikoissairaanhoidon palvelujen ostoon 2,2 M€. Tästä huolimatta sairaanhoitopiirin ostot ylittyivät noin 0,5 M€.

Henkilöstön sairauspoissaoloissa tapahtui myönteistä kehitystä ja poissaolojen määrä laski 10,9 %.

Terveyspalvelujen ulkoiset toimintatuotot ylittyivät (105,1%). Pääasiassa tuottoja tuli arvioitua enemmän lääkäreiden koulutuskorvauksissa ja kotikuntakorvauksissa. Myös ulkoiset toimintakulut ylittyivät (101 %). Ylitykseen vaikutti merkittävimmin PSHP:n ostopalvelujen käytöstä aiheutuneet kulut. Lisäksi hoitotarvikkeiden käyttö oli talousarvioon varattua määrärahaa suurempaa. ICT-kuluihin varattu määräraha alittui, kuten myös terveydenhuollon palvelusetelimenot. Toimintakate terveyspalveluissa oli 100,6%.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Terveyskeskussairaalan palvelut järjestettiin kahdessa eri yksikössä. Terveyskeskussairaalan väistötilana toimi 22 paikkainen osasto Lempäälän terveyskeskuksen tiloissa ja loput 38 paikkaa toimivat pääterveysasemalla entisissä tiloissa. Lempäälän osaston käyttöön tarvittavan lääkärin työpanoksen hankinnassa oli vuoden aikana haasteita.

Terveyskeskuksen sisäilmaongelmien vuoksi jouduttiin tekemään tilapäisratkaisuja ja henkilökuntaa siirrettiin väistötiloihin entisiin työterveys Viisarin tiloihin sekä Tesoman hyvinvointikeskuksesta vuokrattuihin tiloihin. Loppusyksyllä aloitettiin koko aluevastaanoton väistötila- ja valmistelut toimintojen siirtämiseksi Vihuskodin vapautuvaan kiinteistöön.

Henkilökunnan rekrytointiongelmien vuoksi jouduttiin käyttämään vuokratyövoimaa arvioita enemmän Poikkeuksellinen lääkäripula Pirkanmaalla näkyi myös Nokian terveyskeskuksen toiminnassa ja vastaanotolle pääsy toteutui ajoittain aiempaa heikommin.

Johtavan ylilääkärin avoimeksi jäänyttä virkaa ei saatu kolmessa haussa täytettyä. Johtavan ylilääkärin ja terveyskeskusylilääkärin tehtäviä hoidettiin lähes koko vuoden tilapäisjärjestelyin.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	4,47	4,3	4,35	4,25
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	1601	1639	1622	1701
Perusterveydenhuollon vastaanottotointa €/asukas ¹⁾	173,4	159	173	163
Suun terveydenhuolto €/asukas	62,1	55,5	63,6	62,1
Erikoissairaanhoidon €/asukas ²⁾	1087	1103	1101	1162
Terveyskeskussairaalan keskimääräinen hoitopäivä	10,3	9,9	9,5	11,9
Vastaanottotoiminnan peittävyys	54	61,8	54	65
Suun terveydenhuollon peittävyys	35,7	36,9	35	47
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	216	214,6	223,3	218,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	11,8	13,8	13,3	12,4

1) Sisältää kustannuspaikat 3010, 3011, laskettu toimintakatteesta

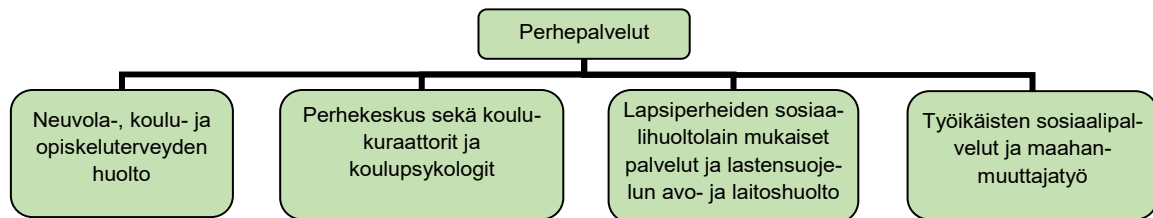
2) Erikoissairaanhoidon sisältää tässä kustannuspaikat 3012,3013,3030,3314

PERHEPALVELUT

3100 Perhepalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	837 300	220 000	1 057 300	1 162 006	104 706	109,9 %
Toimintakulut ulkoiset	-8 756 259	-75 433	-8 831 692	-9 025 466	-193 774	102,2 %
Toimintakulut sisäiset	-748 240	0	-748 240	-764 794	-16 554	102,2 %
Toimintakate yhteensä	-8 667 077	144 689	-8 522 388	-8 628 132	-105 744	101,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 000	0	-10 000	0	10 000	0,0 %
Tulos	-8 677 077	144 689	-8 532 388	-8 628 132	-95 744	101,1 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: sosiaalityön johtaja Erja Kovalainen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset riittävät ja arjen pärjäämistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa	Lakisääteisten palvelujen tuottaminen lain sallimissa aikamääreissä. Käyttäjälähtöisten ja moniammatillisen yhteistyön mahdollistavien tilojen huomioiminen uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelussa.	Lakisääteiset palvelut toteutuvat asetetuissa määräajoissa 100 %. Hyvinvointikeskuksen suunnittelutyössä tilojen tarkoituksenmukainen sijoitus varmistetaan.	12/2018	Palvelusta riippuen lakisääteiset määräajat ovat toteutuneet 99-100 %. Hyvinvointikeskuksen tilaohjelma on laadittu ja suunnittelu etenee STM:n hyväksymän muutosluvan mukaisesti vaiheistettuna.
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten oman vastuun vahvistaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä.	Perhekeskustoimintamallin pilotointiin osallistuminen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) tuella.	Käytännön toteutus suunnitelma on tehty, ja malli viety käytäntöön yhdessä muiden toimijoiden kanssa	11/2018	Siltaamis-/juurruttamis suunnitelma on valmis, ja se on käsitelty kaupungin hyvinvointiryhmässä.
Rohkeat uudet toiminnot	Uusien asiakaslähtöisten toimien	SoTe-kioskin toiminnan järjestäminen	Toiminnan vakiinnuttaminen	10/2018	Perhepalveluiden osalta toiminta on vakiintunut ja

	mintamallien jal- kauttaminen kuntalaisten omaa vastuuta tukien				työntekijät ovat osallistumisensa sisäistäneet.
Kestävät rat- kaisut ja ekologiset teknologiat	Sähköisten pal- velujen laajenta- minen	Klinik (sähköinen palve- lutarpeen arviointi) ja Video Visit (etävastaan- otto) palvelujen käyt- töönotto. Täydentävän ja ehkäisevän toimeen- tulotuen sähköinen ha- keminen.	Sähköisten työmene- telmien käyttäminen	2/2018, 11/2018 ja 1/2018	Tavoitteiden mu- kaiset sähköiset palvelut:Klinik, VideoVisit chat- palvelu ja sähköi- nen toimeentulo- tuen hakupalvelu on otettu käyt- töön.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Perhepalvelujen tulosalueen tehtävä on edistää kuntalaisten terveyttä, omatoimisuutta, toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia ja osallisuutta. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on eriarvoisuuden vähentäminen.

Perhepalvelujen ammattilaiset osallistuivat aktiivisesti Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) mukaiseen työskentelyyn yhdessä sivistyspalveluiden, Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) Nokian osaston ja seurakunnan kanssa. Hankkeen tavoitteena oli painopisteen siirtäminen korjaavista palveluista ehkäiseviin palveluihin lapsi- ja perhelähtöisesti. Kehittämistyön pääkohde oli perhekeskustoimintamallin kehittäminen, mihin kokonaisuuteen on kuulunut muun muassa ehkäisevän väkivaltatyön, vanhemmuuden ja parisuhteen tuen, eroasiakkaan palvelujen, monikulttuurisuuden, nopean avun saamisen polkujen ja asiakasosallisuuden kehittäminen. Hankkeen tuella on vahvistettu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä sivistyspalvelujen yhteistyötä vakiinnuttamalla palvelukeskusrajojen ylittäviä yhteisiä toimintamalleja. Varsinainen hanketyö päättyi vuoden lopussa, mutta työ jatkuu edelleen. Tehdyn tuen juurruttamiseksi ja edelleen kehittämiseksi laadittiin siltaannuttamissuunnitelma, joka on esitetty ja hyväksytty hyvinvointiryhmässä. Hankkeen loppuraporttina laadittiin Asiakas on aina oikealla ovella - Käsikirja lasten ja perheiden palvelujen muutokseen Pirkanmaalla, joka on otettu myös Tampereen ammattikorkeakoulun sosionomi-koulutuksen oppikirjaksi.

Hankkeessa syntyi slogan ”Asiakas on aina oikealla ovella”, jonka avulla haluttiin korostaa jokaisen asiakas-kohtaamisen merkitystä ja jokaisen ammattilaisen velvollisuutta ottaa koppi asiakkaasta ja hänen tilanteestaan. Jokaisen ammattilaisen ei tarvitse olla jokaisen asian erityisasiantuntija, mutta hänen tehtävänsä on ottaa puheeksi ja tunnistaa kohdat, jolloin asiakkaan asian ratkaisemiseksi on kutsuttava muita ammattilaisia avuksi. Tätä tavoitetta tukee myös työntekijöiden osallistuminen hyvinvointikioski NOSTE:lla työskentelyyn.

Perhepalveluissa otettiin käyttöön vaihtoehtoisia asioimistapoja perinteisten asioimistapojen rinnalla. Jo loppuvuodesta 2017 kuntalaisilla avautui mahdollisuus hakea täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea Lifecare Omapalvelun kautta. Lisäksi ehkäisy- ja aikuisneuvolassa otettiin käyttöön Klinik-sähköinen palvelutarpeen arviointi ja ajanvaraus. VideoVisit-chatpalvelu otettiin käyttöön perhepalveluissa niin aikuisten, lasten ja nuorten palveluissa. Tulkkipalveluiden käytön helpottamiseksi otettiin käyttöön myös mobiilitulkkaus. Asiakkaan on mahdollista saada tulkkauspalvelua mobiilisovelluksen kautta ja tulkkaus tapahtuu videon välityksellä. Palvelu on nopeaa ja myös taloudellista.

Jatkuvaan, yleiseen perusturvapalvelujen asiakastyytyväisyyskyselyyn (palvelukokemusmittari) ei ole antaa vuoden 2018 osalta luotettavaa arvoa, koska vastaajia oli liian vähän. Tuloksena on käytetty Nokian kaupungin kuntalaiskyselyssä saatua tulosta. Hyvinvointikioski NOSTE:n loppuvuonna toteutetussa asiakaskyselyssä 283 kävijää arvioi, että käynti korvasi käynnin jossain muualla esimerkiksi terveyskeskuksessa.

Lapsiperheiden kotipalvelun käyttö lisääntyi 28 %:lla vuodesta 2017. Perheillä on mahdollisuus saada kotipalvelua hyvin matalalla kynnyksellä ja sitä tarjotaan kaupungin omana tuotantona ja palvelusetelillä asiakkaan itse valitsemaltaan palveluntuottajalta. Varhaisen tuen palvelun vahvistamiseksi lukukauden alussa aloitti uusi koulupsykologi, millä vahvistettiin erityisesti yläkoululaisten tarvitsemia koulupsykologipalveluita. Lasten puheterapiaresurssit lisääntyivät noin 50 %:lla, kun aikuisasiakkaat saivat oman puheterapeutin (50 %).

Perhekeskuksen lasten- ja nuorisopsykiatriin osa-aikaisia (ma) vakansseja ei saatu täytettyä, joten palvelut on ostettu ulkoiselta palveluntuottajalta. Lasten- ja nuorisopsykiatrien saatavuus on huonoa koko Pirkanmaan alueella.

Aikuistyössä painopiste on ollut työikäisten palveluissa ja heikoimmassa asemassa, koulutus- ja työelämän ulkopuolella olevien nuorten aikuisten ja pitkäaikaistyöttömien asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitämisessä ja vahvistamisessa. Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2017 alusta Kansaneläkelaitoksen (Kela) hoidettavaksi, mutta siirto on työllistänyt edelleen aikuissosiaalityön työntekijöitä vaikkakin yhteistyö Kelan kanssa on sujunut hyvin. Yhteistyönä työllisyyspalvelujen kanssa toteutettiin yhteinen sosiaalisen kuntoutuksen ryhmä, minkä toteutti ulkopuolinen palveluntuottaja. Nuorten aikuisten AAPO-toiminnassa lisättiin starttipajan resursointia yhdellä määräaikaisella ohjaajalla. AAPO-työhön saatiin edelleen 90 000 € valtionavustusta.

Lakisääteiset käsittelyajat toteutuivat täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ja lastensuojeluilmoitusten käsittelyssä 100 %:sti. Palvelutarpeen arvioinnissa toteutuminen jäi 99 %:n. Lastensuojelun sosiaalityöntekijän asiakasmäärien kasvaessa elokuussa palkattiin lisätyövoimana yksi määräaikainen sosiaalityöntekijä.

Ulkoisten toimintatuottojen toteuma oli 109,9%. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät, toteuma oli 102,2 %. Si- jaishuollon ostopalveluiden toteuma oli 118,3 %, menojen kasvu oli edellisvuoteen verrattuna noin 300 000 €. Perhepalvelujen toimintakate oli 101,2 %.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Syntyvyyden lasku jatkui edelleen. Nokialla neuvolan kirjoilla oli viime vuonna 51 odottajaa vähemmän kuin edellisvuonna (244 v.2018 ja 295 v.2017). Perheiden tukemiseksi äitiysneuvolassa aloitettiin moniammatillinen perhevalmennus ja julkaistiin myös Nokian vauvamyönteisyysohjelma.

Lastensuojelun tarve lisääntyi. Lastensuojeluilmoitusten määrä kasvoi noin 35 %. Ilmoituksia tehtiin 870 (644 v. 2017). Palvelutarpeen arviointeja tehtiin 634 (551 v. 2017). Kiireellisten sijoitusten määrä (40) lähes kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna.

Matalan kynnyksen työmuotoja vahvistettiin muun muassa päivystyspalveluja ja sähköisiä palveluja lisäämällä sekä tehostamalla perhetyö Nopean markkinointia.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	> 4	4,4	> 4	1) 3,6
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	340	246	259	270
Asetuksen mukaiset terveystarkastukset toteutuvat	100 %	100 %	100 %	100 %
Pikkulasten rokotuskattavuus	>95 %	>95,3	> 95 %	95,3 %
Lapsiperheiden kotipalvelun asiakkaat	86	111	150	142
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17v. lapset/ % vastaavasta ikäryhmästä	0,9	0,9	0,8	0,9
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopv:t/perhehoito	14340	12543	14400	13137
Lastensuojelun sijaishuollon hoitopv:t/laitoshoidon ostopalvelut	5271	4368	5100	5923
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	94,1	89,89	95,5	91,9
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	8	7,8	7	8,1

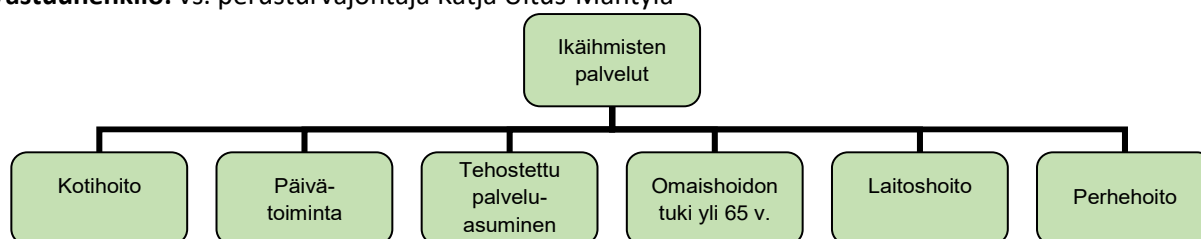
1) Nokian kaupungin kuntalaiskyselyssä saatu tulos

IKÄIHMISTEN PALVELUT

3200 Ikäihmisten palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	4 547 850	200 000	4 747 850	4 733 543	-14 307	99,7 %
Toimintatuotot sisäiset	138 000	0	138 000	201 602	63 602	146,1 %
Toimintakulut ulkoiset	-18 452 378	-151 286	-18 603 664	-18 994 738	-391 073	102,1 %
Toimintakulut sisäiset	-2 800 786	0	-2 800 786	-2 861 318	-60 532	102,2 %
Toimintakate yhteensä	-16 567 314	48 714	-16 518 600	-16 920 911	-402 311	102,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-30	-30	
Tulos	-16 567 314	48 714	-16 518 600	-16 920 941	-402 341	102,4 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: vs. perusturvajohtaja Katja Uitus-Mäntylä

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset, riittävät ja arjen pärjäämistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa	Käyttäjälähtöisten ja moniammatillisen yhteistyön mahdollistavien tilojen huomioiminen uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelussa.	Hyvinvointikeskuksen suunnittelutyössä tilojen tarkoituksenmukainen sijoitus varmistetaan	12/2018	Hyvinvointikeskuksen tilaohjelma on laadittu ja suunnittelu etenee STM:n hyväksymän muutosluvan mukaisesti vaiheistettuna
	Kuntalaisten oman vastuun vahvistaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä	Matalan kynnyksen palveluiden järjestäminen ikääntyville kuntalaisille (lähitori).	Lähtötoimen toiminta on alkanut	1/2018	Lähtötori Setori on ollut toiminnassa 1/2018 alkaen.
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien asiakaslähtöisten toimintamallien jalkauttaminen kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Asiakkaiden kotona tapahtuvan kuntoutuksen tehostaminen ja henkilöstön kuntoutusosaamisen varmistaminen	Kotihoidon säännöllisistä asiakkaista 50%:lle on laadittu kuntoutus-suunnitelma Koko henkilöstön kuntoutuskoulutus on toteutettu	12/2018	Tavoite ei ole toteutunut. Asiakkaista 32,3 %:lle on kirjattuna kuntoutus suunnitelma (RAI). Kotihoidon henkilöstöstä 65% käynyt Kunnan hoitaja-koulutuksen.

	Palvelurakenteen avopalvelu-painotteisuuden vahvistaminen	Kotihoitoa ja omaishoitoa tukevan kuntouttavan lyhytaikaishoidon kehittäminen Kevyempien palveluasumisen muotojen suunnittelu	Lyhytaikainen laitoshoido on muutettu kuntouttavaksi asumispalveluksi Palvelun sisältö, kohderyhmä ja palveluprosessi on kuvattu	1/2018 12/2018	Muutos kuntouttavaksi asumispalveluksi tehtiin vuoden 2018 alusta Tavoite on toteutunut osittain. Kohderyhmä palveluille on kartoitettu, palveluprosessin kuvaus vielä kesken
Pirkanmaan paras yritys-kunta	Palvelutoimintaa hyödyntävien uusien ratkaisujen suunnittelu.	Ikäihmisten palveluprosessien toimivuuden parantaminen	Prosessityökalu on otettu käyttöön keskeisissä palveluissa	-	Tavoite ei ole toteutunut. Prosessityökalun hyöty suhteessa järjestelmän kustannuksiin on arvioitu uudelleen ja käyttöön otosta luovuttiin
Kestävä ratkaisut/ekologiset teknologiat	Sähköisten palvelujen laajentaminen	Omaishoidon tuen etätukimallin kokeilu Ikäneuvo-hankkeessa	Testaus on toteutettu	10/2018	Kokeilu on toteutettu Ikäneuvo-hankkeessa alkuperäisen hankesuunnitelman mukaisesti.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Ikäihmisten palveluja on toteutettu ja kehitetty ikääntyneen väestön hyvinvointiohjelman Kotoisa ehto mukaisesti sopeutettuna taloudellisiin vaatimuksiin. Kotoisa ehto- ohjelman visiona on, että ”nokialaiset asuvat viihtyisästi ja turvallisesti kaupungissa, jossa jokaiselle ikääntyneelle tarjotaan juuri hänelle sopivia palveluita sekä mahdollisuus kodinomaiseen elämään”. Painopisteenä palveluissa on kotihoidon ensisijaisuus sekä hoidon tarkoituksenmukaisuus ja oi-kea-aikaisuus.

Kotihoidossa erityisenä painopisteenä oli kotihoidon asiakkaiden kotona tapahtuvan kuntoutuksen kehittäminen. Toiminnan kehittämisessä huomiota kiinnitettiin ensinnäkin asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien laadintaan. Ajantasaisilla ja arjen hoidossa toteutettavilla suunnitelmilla voidaan ylläpitää asiakkaiden toimintakykyä kotona asumisen edellytysten turvaamiseksi. Asiakkaiden kuntoutussuunnitelmien laadinta on tehostunut merkittävästi, mutta yhä edelleen tulisi asiaan kiinnittää erityistä huomiota. Myös henkilöstön kuntoutusosaamiseen on panostettu ja noin 1/3 henkilöstöstä sai vuonna 2018 ”kunnon hoitaja”-koulutuksen. Koulutukset jatkuvat vielä keväällä 2019.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan käyttöön valmistui joulukuussa uusi Vihnuskoti. Vuoden aikana laadittiin suunnitelma omana toimintana järjestettävän ympärivuorokautisen hoivan toiminnallisista uudistuksista. Suunnitelman mukaisesti esimerkiksi henkilöstörakennetta muutetaan jonkin verran uuteen Vihnuskotiin siirryttäessä. Perusturvan hallinnon kiinteistöhuolto vastaa jatkossa siivoustehtävistä ja yksiköissä huolehditaan asukkaiden ruokahuolto. Uudistuksen toteuttamiseksi siirretään perusturvan sisällä henkilöstä Vihnuskodille kodinhuoltajan tehtäviin. Henkilöstörakenteen suunnittelussa mietittiin lisäksi sairaanhoitajien ja lähihoitajien jakautuminen suhteessa asiakkaiden tarpeisiin, sekä eri ammattiryhmien tarkoituksenmukainen sijoittuminen eri yksiköissä. Osana ympärivuorokautisen hoivan rakennemuutosta siirryttiin vuoden alusta lyhytaikaisessa hoidossa laitoshoidosta kuntouttavaan lyhytaikaiseen asumispalveluun.

Ympäri vuorokautisessa hoivassa keskimääräinen odotusaika (41 vrk) laski vuodesta 2017. Odotusajassa ei kuitenkaan tästä huolimatta päästy talousarvioon kirjattuun tavoitteeseen. Ajoittaista haasteellisuutta hoitopaikkojen järjestymisessä pyrittiin helpottamaan käyttämättä lyhytaikaisen hoidon paikkoja ympärivuorokautisen hoivan odotukseen. Järjestelyllä pyrittiin parantamaan terveystieteiden sairaalan edellytyksiä kohdentaa sairaalahoitoa nimenomaan potilaiden akuuttihoitoon.

Vuoden aikana selvitettiin erilaisia mahdollisuuksia ottaa käyttöön kevyemmän palveluasumisen muotoja. Toimintaan mahdollisesti soveltuvia tiloja ei kuitenkaan ollut tarjolla Nokian kaupungin alueella. Palvelukonseptin kehittämistyötä jatkettiin siten, että mahdollinen toiminnan aloitus voisi tapahtua uuden Vihnus-kodin tukiasuntojen valmistuessa.

Omaishoidon tuen myöntämisessä 65 vuotta täyttäneille pysyttiin laaditussa talousarviossa, vaikka tuen määrärahasidonnaisuus on poistunut. Tukihakemusten käsittelyajoissa päästiin lähes talousarvon tavoitteeseen (20 vrk) käsittelyajan ollessa keskimäärin 21 vuorokautta. Omaishoitajan vapaan aikaisten palvelusetelien käyttö lisääntyi merkittävästi vuodesta 2017.

Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun mahdollisia myöntämisperusteita ja matkojen kustannusvaikutuksia selvitettiin. Viimeisenä käyttövuotena 2014 sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja myönnettiin pääasiassa 75 vuotta täyttäneille, joten esimerkiksi ikärajan nostolla ei olisi merkittävää vaikutusta syntyviin kustannuksiin. Sosiaalipalveluissa ei myöskään lähtökohtaisesti voisi käyttää myöntämisperusteissa tulositonnaisuutta, vaan myöntäminen tulisi perustua asiakaskohtaiseen harkintaan. Arvioidut kustannukset matkoista olisivat aiemman käytön (2014) perusteella noin 120 -130 000€/vuosi.

Henkilöstön sairauspoissaoloissa tapahtui myönteistä kehitystä ja poissaolojen määrä laski 7,3 %

Ikäihmisten talousarviossa ulkoiset toimintatuotot hieman alittuivat (99,7 %). Ikäihmisten palvelujen asiakasmaksut määräytyvät pääasiassa tuloperusteisesti, joten asiakasmaksujen toteutumisessa on vuosittaista vaihtelua. Ulkoiset toimintakulut ylittyivät (102,1 %). Pääasiallisesti ylitykseen vaikutti palvelujen ostojen määrärahan ylittyminen. Tästä merkittävän osan muodosti henkilöstökulujen ylittyminen, joka on kirjautunut menoksi työvoimavuokraukseen. Myös tehostetun palveluasumisen ostopalveluihin varattu määräraha ylittyi. Ikäneuvo-hankkeessa edellytettiin kuntien omaa rahoitusosuutta, joka Nokialla katettiin suurelta osin henkilöstötyöpanoksella. Sekä hanketyöhön käytetty työpanos että myös kotihoidon henkilöstön käytön lisääntyminen nostivat ikäihmisten henkilöstötyövuosien määrää. Hankkeen kuluista saatiin 80% takaisin valtionavustuksena. Toimintakate ikäihmisten palveluissa oli 102,4 %.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Alkuvuonna aloitti toimintansa ikääntyvien kuntalaisten matalan kynnyksen kohtaamispaikka Setori. Kuntalaiset ovat löytäneet uuden palvelumuodon hyvin ja kävijöitä oli keskimäärin 25/toimintapäivä. Kiinnostusta herättivät erityisesti erilaiset teemapäivät ja luennot. Toiminnan organisoinnista ja koordinoinnista vastaa kotihoito.

Kotihoidossa aloitettiin osana Pirkanmaan laajuista Ikäneuvo-hanketta yhdistetyn asiakasohjauksen kokeilu 2017. Vuoden 2018 aikana asiakasohjauksen toimintamalli vakiinnutettiin käytäntöön. Nokialla työskentelee osana kotihoidon toimintaa neljä asiakasohjaajaa, jotka vastaavat oman alueensa ikääntyneiden kuntalaisten asiakas- ja palveluohjauksesta.

Uutena palvelumuotona aloitettiin kotihoidossa kotiutustiimin toiminta. Kotiutustiimin palvelujen avulla mahdollistetaan potilaan nopea kotiutuminen muun muassa erikoissairaanhoidosta, Nokian terveystieteiden sairaalan vuodeosastolta sekä ensiavusta. Lisäksi kotiutustiimi tukee erilaisten asiakasryhmien aktiivista kuntoutumista kotiympäristössä sairaalajakson jälkeen

Sosiaalialan asiakirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu hanke eteni valtakunnan tasolla. Kehyskunnissa on tehty päätös, että kaikki kunnat liittyvät valtakunnalliseen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) vasta hankkeen viimeisessä vaiheessa.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	4,1	3,95	4,05	4,0
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	537	543	550	566
€ / kotihoidon käynti	27	26,5	27	28
€/ teh.palv.asuminen (oma)	113,9	120,2	¹⁾ 118	¹⁾ 123,6
€/ teh.palv.asuminen (osto)	82,2	82,3	83	83,8
Kotihoidon henkilöstön välitön asiakastyö-aika (lähihoitajat %)	-	53,6	54	51,2
Odotusaika omaishoidon tukeen/ ka. vrk	36	43	20	21
Odotusaika pitkäaik.hoiva/ ka. vrk	36	50	20	41
Palveluiden kattavuus 75 v. täyttäneistä (%)				
- säännöllisen kotihoidon piirissä	13,7	13,8	13	11,1
- omaishoidon tuen piirissä	3,0	3,0	3,5	2,5
- tehostettu palveluasuminen	7,1	7,4	7,9	7,6
- laitoshoido	1,2	1,2	0,1	1,1
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	233,1	233,4	232,6	241,1
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	21	22,5	16	20,1

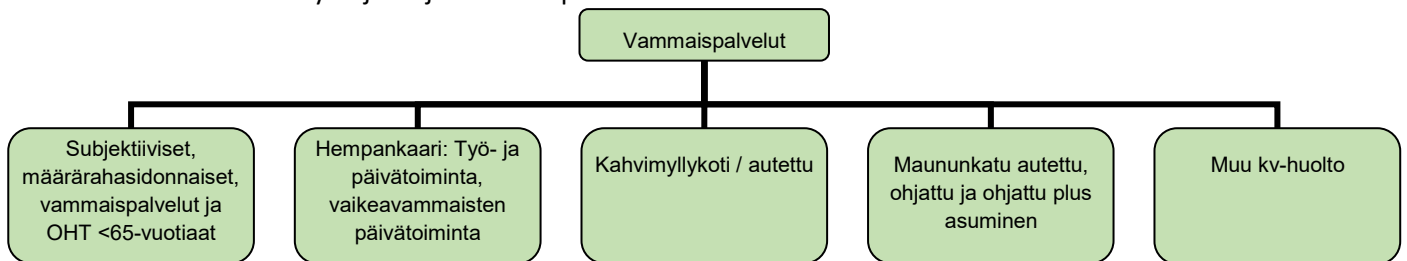
- 1) TA:ssa sisäisten siivousten jako perusturvan kustannuspaikoille virheellinen. Kustannusvaikutus 2,30 €/vrk. Jako oikein TP:ssä.

VAMMAISPALVELUT

3400 Vammaispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	684 754	0	684 754	763 692	78 938	111,5 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	16 229	16 229	
Toimintakulut ulkoiset	-9 265 848	-39 742	-9 305 590	-9 175 389	130 202	98,6 %
Toimintakulut sisäiset	-743 281	0	-743 281	-783 389	-40 108	105,4 %
Toimintakate yhteensä	-9 324 375	-39 742	-9 364 117	-9 178 857	185 260	98,0 %
Tulos	-9 324 375	-39 742	-9 364 117	-9 178 857	185 260	98,0 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: vammaistyön johtaja Kirsi Lempiäinen-Pellinen

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten palvelutarpeen mukaiset, riittävät ja arjen selviytymistä tukevat palvelut asianmukaisissa tiloissa.	Käyttäjälähtöisten ja moniammatillisen yhteistyön mahdollistavien tilojen huomioiminen uuden hyvinvointikeskukseen suunnittelussa.	Hyvinvointikeskuksen suunnittelutyössä tilojen tarkoituksenmukainen sijoitus varmistetaan	12/2018	Hyvinvointikeskuksen tilaohjelma on laadittu ja suunnittelu etenee STM:n hyväksymän muutoslavan mukaisesti vaiheistettuna.
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Kuntalaisten oman vastuun vahvistaminen poikkihallinnollisena yhteistyönä.	Vammaispalvelu- ja kehitysvammahuollon sekä omaishoidontuen palveluiden oikea kohdentaminen ja kehittäminen tarvetta vastaavaksi	Palvelutarpeen oikea-aikainen arvioiminen ja palvelusuunnitelmien laatiminen asiakkaille	12/2018	Palvelutarpeen arvioiminen ja palvelusuunnitelmien laatiminen jatkuu
Rohkeat uudet toimintamallit	Uusien asiakaslähtöisten toimintamallien jalkauttaminen kuntalaisten omaa vastuuta tukien	Sote-kioskin toiminnan järjestämiseen osallistuminen	Toiminnan vakiinnuttaminen	12/2018	Vammaispalvelut osallistuneet toimintaan, yhteistyö jatkuu

Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Sähköisten palvelujen laajentaminen	Vammaispalvelujen sähköisten palveluiden laajentuminen	Sähköisten hakemusten määrän lisäys	-	Sähköisten hakemusten määrän kasvu on ollut odotettua hitaampaa
---	-------------------------------------	--	-------------------------------------	---	---

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Nokian kaupunginvaltuuston 12.2.2018 § 4 hyväksymän vammaispalveluohjelman tavoitteena vuosille 2017 - 2020 on Nokian kaupunkistrategian mukaiset painopisteet aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen sekä rohkeat uudet toimintamallit. Vammaispalveluohjelman tavoitteet ovat itsenäisen elämän mahdollistaminen, esteettömyyden ja yhteiskunnallisen osallistumisen edistäminen, asenteisiin vaikuttaminen sekä palveluiden oikea kohdentaminen. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vuosittain perusturvalautakunnalle.

Vammaispalvelujen tulosalueen toimintakäytäntöjä on kehitetty asiakkaiden tarpeita vastaavaksi, erityisesti on kiinnitetty huomiota asiakasprosessin kehittämiseen. Vammaispalvelutoimiston työnjakoa on kehitetty asiakaslähtöisemmäksi ja palvelusuunnitelmaprosessia on uudistettu. Yhteistyötä on tehty mm. vammaisneuvoston kanssa ja Kehitysvammaisten Tukiyhdistyksen kanssa.

Henkilökohtaisen avun asiakasmäärä kasvoi ja tämän myötä myös kustannukset nousivat edelleen. Kustannusten nousun on todettu jatkuvan myös valtakunnallisesti. Subjektiiivinen vammaispalvelu kuuluu erityisen järjestämisvelvollisuuden piiriin, joten kunnan on järjestettävä tarvittavat palvelut henkilölle, joka täyttää vaikeavammaisuuden kriteerit.

Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen asiakasmäärä pysyi vuoden 2017 tasolla. Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen tarvetta on vaikea ennustaa etukäteen. Tavoitteena on jatkossakin asiakkaan tarkoituksenmukaisen hoidon porrastuksen varmistaminen, jolloin voidaan ehkäistä tarpeettomien lisä kustannusten syntyminen esimerkiksi terveyskeskussairaalaissa.

Kehitysvammahuollon asiakasmäärä kasvoi hieman vuoden aikana sekä asumispalveluissa että työ- ja päivätoiminnan piirissä. Nuoria koulunsa päättäneitä kehitysvammaisia asiakkaita on muuttanut itsenäistymisen myötä asumispalveluiden sekä työ- ja päivätoiminnan piiriin. Kehitysvammaiset asiakkaat tarvitsevat erilaisia vaihtoehtoja asumisen tueksi. Erityisesti haastavasti käyttäytyville asiakkaille tarvitaan yksilöllisiä ratkaisuja asumiseen ja työ- ja päivätoimintaan. Ikääntyvien kehitysvammaisten palvelutarve tulee jatkossa kasvamaan palvelutarpeen kasvamisen myötä.

Kehitysvammaisten palveluohjausta omana tuotantona kehitettiin vuoden aikana mm. tarjoamalla asiakkailla ryhmämuotoista toimintaa. Tämä on otettu asiakkaiden keskuudessa hyvin vastaa ja ryhmämuotoista toimintaa jatketaan myöskin vuoden 2019 aikana. Kehitysvammaisten palveluohjausta kehitetään jatkuvasti, jotta se vastaa tulevaisuudessakin asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin.

Kehitysvammahuollon tavoitteena kaupungin omissa yksiköissä on sekä työ- ja päivätoimintakeskuksessa että asumisyksiköissä asiakaslähtöinen mielekäs tekeminen ja asiakkaiden hyvinvoinnin lisääminen. Sekä toimintakeskuksessa että asumisyksiköissä toimintaa on kehitetty ja tehostettu palvelemaan asiakkaiden tarpeita. Työ- ja päivätoimintakeskuksen menot pysyivät talousarvion määrärahojen puitteissa, sen sijaan asumisyksiköiden menot ylittyivät johtuen lähinnä kasvavasta sijaistarpeesta.

Omaishoidontukea voitiin myöntää kaikille alle 65-vuotiaille, joiden kriteerit omaishoidontukeen täyttyivät. Asiakasmäärä pysyi vuoden 2017 tasolla. Omaishoidontuen vapaiden osalta sijaishoito ja ostopalveluiden käyttö oli yleisintä. Palvelusetelien käyttöaste oli edelleen vähäistä.

Vammaispalveluiden tuotot olivat 113,9 %. Kotikuntakorvauksia aiemmilta kotikunnilta tuli vuoden aikana arvoitua enemmän. Toimintakulut 99,1 % toteutuvat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintakate vammaispalveluissa oli 98 %.

Sairauspoissaolojen määrä nousi vammaispalveluissa 15% vuoteen 2017 verrattuna. Vammaispalvelujen tulosalue on henkilöstömäärältään perusturvapalvelujen pienin ja yksittäiset pitkät sairauspoissaolot nostavat prosenttisuutta.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Sosiaalialan asiakaskirjalain toimeenpanohanke Kansa-koulu eteni: vammaispalveluiden työntekijät osallistuivat kahteen koulutusiltaanpäivää. Tavoitteena oli määrämuotoisen kirjaamisen osaamisen vahvistaminen. Kehyskunnissa on tehty päätös, että kaikki kunnat liittyvät valtakunnalliseen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) vasta hankkeen viimeisessä vaiheessa.

Vammaislainsäädännön uudistus toteutuu näillä näkymin vuoden 2021 aikana. Vammaislain uudistukseen on valmistauduttu osallistumalla valtakunnallisiin koulutuksiin. Vammaispalvelujen seutukunnallisia lainsäädännöllisiä linjauksia on pyritty vahvistamaan seutukunnallisena yhteistyönä. Sote - ja maakuntauudistuksen valmisteluun on osallistuttu mm. asiantuntijatyöryhmään ja omaishoidontuen työryhmän työskentelyyn osallistumalla.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	-	3,45	3,5	1)3,05
Vammaispalvelulain mukaisten päätösten tekeminen määräajan puitteissa (3 kk)	100 %	100 %	100 %	100 %
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / asukas	206	231	242	250
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta (oma tuotanto) €/ asiakas	44	44	44	49
Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta (ostopalvelu) €/ asiakas	45	127	127	102
Omaishoidontuen asiakasmäärä	72	80	85	86
€/suorite henkilökohtainen apu kustannukset asukasta kohden	19	22	22	28
Henkilökohtaisen avun asiakasmäärät	73	103	112	122
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	53,32	51,25	53,87	56,47
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	19,5	12,4	16,5	13,4

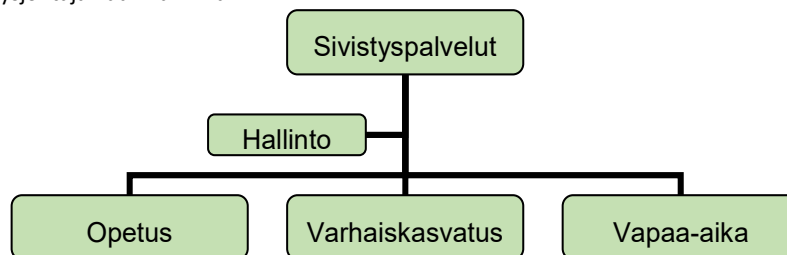
1) Nokian kaupungin kuntalaiskyselyssä saatu tulos

SIVISTYSPALVELUT

Sivistyspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	6 507 634	0	6 507 634	6 885 347	377 713	105,8 %
Toimintatuotot sisäiset	300 600	0	300 600	303 291	2 691	100,9 %
Toimintakulut ulkoiset	-51 499 938	-660 487	-52 160 425	-51 899 762	260 663	99,5 %
Henkilöstökulut	-39 946 246	-660 487	-40 606 733	-40 694 858	-88 124	100,2 %
Palvelujen ostot	-4 545 152	0	-4 545 152	-4 211 767	333 385	92,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 340 598	0	-1 340 598	-1 401 706	-61 108	104,6 %
Avustukset	-4 878 727	0	-4 878 727	-4 755 774	122 953	97,5 %
Muut toimintakulut	-789 215	0	-789 215	-835 657	-46 442	105,9 %
Toimintakulut sisäiset	-19 029 705	0	-19 029 705	-18 817 634	212 071	98,9 %
Toimintakate yhteensä	-63 721 409	-660 487	-64 381 896	-63 528 757	853 139	98,7 %
Poistot ja arvonalentumiset	-371 697	0	-371 697	-383 534	-11 837	103,2 %
Tulos	-64 093 106	-660 487	-64 753 593	-63 912 292	841 302	98,7 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja Pauliina Pikka

Tehtävä

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa monipuolisia sivistyspalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille. Sivistyspalveluihin kuuluvat varhaiskasvatuksen, opetuksen ja vapaa-ajan tulosalueet. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa kaupungissa järjestettävistä varhaiskasvatuksen palveluista alle oppivelvollisuusikäisille lapsille. Opetuksen tulosalueeseen kuuluvat perusopetus, lukiokoulutus sekä Pirkan opiston toiminta. Vapaa-ajan palvelut pitävät sisällään kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Sivistyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia toteuttamalla palveluita kuntalaisten tarpeet huomioiden palvelualueelle osoitettujen määrärahojen puitteissa. Palveluiden järjestämisessä korostetaan ennaltaehkäisevää ja ennakoivaa työtettä.

Sivistyspalvelualue toimii kiinteässä yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden sekä lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet		
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Vastuullinen tulosalue
Aktiivinen ja hyvinvoiva nokialainen	Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat hyvinvointipalvelut yhteistyössä kuntalaisten kanssa Kaupungin sivistyspalvelut ovat laadukkaita ja vetovoimaisia	Opetuksen tulosalue Varhaiskasvatuksen tulosalue Vapaa-ajan tulosalue
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Palvelutoiminta järjestetään terveissä ja toimivissa kiinteistöissä	Opetuksen tulosalue Varhaiskasvatuksen tulosalue Vapaa-ajan tulosalue
Pirkanmaan paras yrityskunta	Lapsia ja nuoria kannustetaan rohkeaan ja luovaan yrittäjyyteen	Opetuksen tulosalue
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutoiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti	Opetuksen tulosalue Varhaiskasvatuksen tulosalue Vapaa-ajan tulosalue

Palvelualueen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Sivistyspalveluissa toiminta ja talous toteutuivat suurimmalta osin suunnitellun mukaisesti vuonna 2018. Vuoden aikana tulosalueet toteuttivat toimintaa tehokkaasti ja tuloksellisesti. Nokian kaupunki pääsi mukaan tavoittelemaan Unicef:n Lapsiystävällinen kunta -sertifikaattia, mikä olisi hieno tunnustus kaupungissa tehtävästä ja koko ajan kehitettävästä lapsien osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia lisäävästä työstä. Nokian palkittiin valtionhallinnon taholta Suomen perheliikuntamyönteisimpänä kuntana. Tämän tunnustuksen eteen tehdään monialaista hyvinvointityötä ennen kaikkea liikuntapalveluissa sekä kouluissa ja päiväkodeissa.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tulosalueilla asetetut tavoitteet saavutettiin lähes kokonaan. Varhaiskasvatuksen tulosalueella keskimääräinen käyttöaste oli päiväkodeissa hieman alle tavoitellun 90. Vapaa-aikapalveluissa toteutumatta jäi Harjuniityn liikuntahallin käyttöasteen nostaminen 90 %:iin. Käyttöaste nousi kuitenkin selvästi ja sitä myöten myös tulot lisääntyivät 20 000 eurolla. Uuden kirjasto- ja kulttuuritalon henkilöstösuunnitelma valmistui vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta toimintasuunnitelma on vielä valmistelussa. Uuden sähköisen asiointikanavan käyttöönotto on sidoksissa kaupungin verkkokauppaprojektiin, joka jatkuu edelleen vuonna 2019.

Palvelualueen talous toteutui ulkoisten toimintatuottojen ja toimintamenojen osalta kokonaisuudessaan 638 000 euroa ylijäämäisenä. Toimintatuotot ylittyivät 378 000 eurolla ja toimintamenot alittuivat 261 000 eurolla. Toimintatuottojen osalta suurimmat ylitykset olivat kotikuntakorvauksissa 118 000 euroa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa 151 000 euroa. Toimintakuluissa talousarvionsa ylitti ainoastaan opetuksen tulosalue. Henkilöstökulut ylittyivät 184 000 eurolla, rakennusten vuokrat 71 000 eurolla ja kalusto 119 000 eurolla. Henkilöstökulujen ylitys oli suurinta Harjuniityn koulun osalta. Rakennusten vuokrien ylitys tapahtui Pirkan opiston osalta Lempäälän kunnan tilavuokrissa, joita vastaamaan on tuloja toimintatuotoissa. Kaluston määrärahaylitykset johtuvat budjetoimattomista väistötilaratkaisuksista, joihin jouduttiin hankkimaan kalustoa ja välineistöä toiminnan toteuttamiseksi. Säästöä toimintakuluissa tuli ennen kaikkea lasten kotihoidon tukeen varatuista määrärahoista 175 000 euroa sekä vapaa-ajan ostopalveluista 137 000 euroa.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2018

Syntyvyys Nokialla jatkoi laskuaan vuonna 2018 ja varhaiskasvatuksen tulosalueella toiminta supistui edelleen vuonna 2018 ja palvelurakennetta tiivistettiin. Koskenmäen päiväkodin toiminta loppui kesään 2018 ja lapset sekä henkilöstö sijoitettiin toisiin yksiköihin. Lapsimäärä varhaiskasvatuspalveluiden piirissä laski edelleen ja sitä myöten myös henkilöstön määrä. Varhaiskasvatuksessa henkilötövuodet ovat kahden vuoden aikana vähentyneet 39:llä.

Perusopetuksessa oppilasmäärä sen sijaan jatkoi kasvuaan ja lisäresursointia tarvittiin etenkin Harjuniityn kouluun uusien opetusryhmien perustamiseksi. Myös Nokian lukion suosio kasvoi ja yli 20 nokialaista nuorta jäi ilman oman lukion opiskelupaikkaa keskiarvorajan noustua 7,75. Talousarvion 2019 hyväksymisen yhteydessä saatiin päätös sisäänottorajan nostamisesta 140 opiskelijaan, jotta kasvavien ikäluokkien tarpeeseen pystytään vastaamaan.

Perusopetuksessa haasteet kiinteistöjen kanssa jatkuivat vuonna 2018. Tottijärven koulun osalta tiivistyskorjaukset saatettiin loppuun. Nokian lukiolta siirtyi kuvataiteen, musiikin ja oppilashuollon tiloja väistötiloihin. Nokianvirran koululle uusittiin ilmastointikone kesän aikana parantamaan koulun sisäilmaolosuhteita.

Pirkan opistossa käynnistettiin mediataiteessa taiteen perusopetuksen oppimäärä syksyllä 2018 ja luovutettiin käsityön taiteen perusopetuksesta vähentyneiden opiskelijamäärien vuoksi. Opetus siirtyi käsityön taiteen perusopetuksen osalta Taito Pirkanmaa ry:n käsityökoulu Näpsälle, johon siirtyneiden opiskelijoiden opiskelua tuetaan siirtymävaiheessa.

Vapaa-ajan palveluissa tuotettiin monipuolista palvelua nokialaisten hyvinvoinnin tukemiseksi. Kirjastopalvelut pärjäsivät jälleen hienosti kuntalaiskyselyssä, ollen yksi kunnan parhaiten onnistuneista palvelumuodoista kuntalaisten mielestä. Uuden kirjastorakennuksen rakennustyöt päästiin aloittamaan ja työ on sujunut ennakoidun aikataulun puitteissa. Liikuntapalveluissa kävijämäärät ohjatuissa ryhmissä lisääntyivät ja suosiotaan kasvatti merkittävästi myös liikunta- ja elintapaneuvonta, johon saatiin lisäresursointia hankerahoituksen myötä.

KESKEISET PALVELUALUEEN TOIMINTAA KUVAAVAT MITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Asiakastyytyväisyys	*7,96	**_	3,9	***3,55
Henkilötövuodet HTV2	913	901	901,5	905,3
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	14,4	17,5	8,5	15,9
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	1 544	1 522	1 556	1 548

*Sivistyspalveluiden toimialueiden keskiarvo kuntalaiskyselyssä 2016 asteikolla 4-10.

**Sivistyspalveluissa ei toteutettu yhtä yhteistä asiakaskyselyä vuoden 2017 aikana, vaan tulosalueilla on tehty useita asiakaskyselyjä, jotka eivät ole keskenään yhteismitallisia.

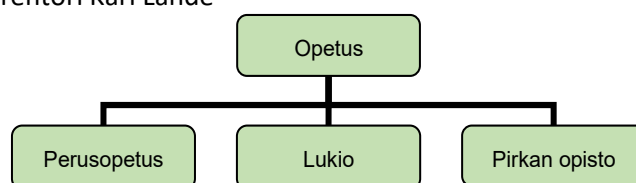
**Sivistyspalveluiden toimialueiden keskiarvo kuntalaiskyselyssä 2018 asteikolla 1-5.

OPETUSPALVELUT

4100 Opetuspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	3 094 808	0	3 094 808	3 351 916	257 108	108,3 %
Toimintatuotot sisäiset	240 000	0	240 000	210 124	-29 876	87,6 %
Toimintakulut ulkoiset	-28 567 845	-402 247	-28 970 092	-29 201 734	-231 641	100,8 %
Toimintakulut sisäiset	-10 710 925	0	-10 710 925	-10 792 589	-81 664	100,8 %
Toimintakate yhteensä	-35 943 962	-402 247	-36 346 209	-36 432 283	-86 073	100,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-369 736	0	-369 736	-369 737	-1	100,0 %
Tulos	-36 313 698	-402 247	-36 715 945	-36 802 019	-86 074	100,2 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö johtava rehtori Kari Lähde

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva ja aktiivinen nokialainen	Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat hyvinvointipalvelut yhteistyössä kuntalaisten kanssa	Yhteisöllinen ja ennaltaehkäisevä oppimisen tuen tarjoaminen lapsille ja nuorille	Tehostetun ja erityisen tuen oppilaat (%) vuosiluokilla 1 - 4 ja 5 - 9	12/2018	Nyt ensimmäisenä vertailuvuotena oppimisen tuki painottuu vanhempiin oppilaisiin. (335 tuettua oppilasta (48,4 %) / 357 tuettua oppilasta (51,6 %)).
		Perusopetuksensa päättävien oppilaiden jatko-opintoihin sijoittuminen	Yhteishaun tulosten arviointi	9/2018	Syyskuussa tarkastetun tilanteen mukaan kaikki edellisen vuoden 9. luokkalaiset olivat löytäneet jatko-opintopaikan.
		Asiakkaiden tyytyväisyys opetuspalveluihin	Arviointikysely	4/2018	Perusopetuksen huoltajakyselyn kokonaisarvosanaksi arvoasteikolla 1 - 5 muodostui 4,1.
		Otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa	Lapsivaikutusten arviointi on käytössä 100 %:a	12/2018	Lapsivaikutusten arviointi on otettu opetuspalveluissa käyttöön

	Kaupungin sivistyspalvelut ovat laadukkaita ja vetovoimaisia	Lukion vetovoiman kasvattaminen	Vertailuarvointi	5/2018	Lukioon hakeutui vuonna 2017 yhteensä 96 ensisijaista hakijaa. Vuonna 2018 hakijoita oli 123.
Pirkanmaan paras yrityskunta	Lapsia ja nuoria kannustetaan rohkeaan ja luovaan yrittäjyyteen Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	Yrityskylätoiminnan laajentaminen	Kyllä / ei	1/2018	Yrityskylätoiminta laajeni koskemaan alakoulujen lisäksi yläkouluja
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Palvelutoiminta järjestetään terveissä ja toimivissa kiinteistöissä	Uusien yksiköiden suunnittelun aloittaminen	Kyllä / ei	6/2018	Kyllä
Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutoiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti	Tehokkaasti tuotetut perusopetuksen palvelut	Keskimääräinen opetusryhmäkoko	12/2018	Keskimääräinen ryhmäkoko perusopetuksessa on 20,5. (yläkoulussa 20,2 / alakoulussa 20,9)

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Perusopetuksessa lukuvuoden 2018 - 2019 painopisteenä oli tunne- ja vuorovaikutustaidot. Aihealueesta järjestettiin koulutusta syksyllä 2018. Opetukseen ja arkeen tunne- ja vuorovaikutustaitoja sovellettiin esimerkiksi teemoittamalla kuukausia ja sisällyttämällä teemaan liittyviä aiheita eri oppiaineiden sisältöihin. Kouluterveyskyselyn tuloksia käytiin läpi keväällä 2018 opetustoimessa laajasti. Koulut valitsivat kyselyn tulosten perusteella itselle koulukohtaisia kehittämiskohteita. Yhteiseksi kehityskohteeksi tulosalueella valittiin oppilaiden kuulluksi tulemisen kokemisen kehittäminen. Muita teemoja, joihin koulut kiinnittivät erityistä huomiota, olivat mm. yläkouluikäisten tyttöjen kokemukset riittämättömyyden tunteesta ja toisaalta poikien koulutyön tekemisen kulttuuriin lisääminen. Terveyskyselyn tuloksia käytiin läpi myös huoltajien kanssa vanhempainilloissa.

Lukiossa toiminnan painosteita ovat olleet tiimiopiskelu, arvioinnin kehittäminen, opiskelijan kohtaaminen ja opiskelijoiden stressinhallinta, joista kaksi viimeksi mainittua nousivat kouluterveyskyselystä. Toisessa jaksossa toteutettiin tiimiopiskelujakso kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Arvioinnin kehittämisestä järjestettiin VESO-päivä seudullisena yhteistyönä. Opiskelijan kohtaamista on kehitetty muuttamalla ryhmänohjauskäytänteitä. Stressinhallintaan käynnistettiin Rentola-toiminta opiskeluhuollon toimijoiden toimesta ja abeille tarjottiin neljä tapaamiskertaa stressin lievittämiseen.

Pirkan opisto

Pirkan opiston opetustunti- ja opiskelijamäärät pysyivät vuoden 2017 tasolla. Hankerahoituksen avulla päästiin kehittämään mediataidetta, taiteen perusopetuksen saavutettavuutta ja henkilöstön kansainvälistä ver-

kostoitumista. Talouden osalta vuosi oli haasteellinen kaupungin sisäisten palvelujen kallistumisen ja palkkojen sopimuskorotusten vuoksi. Lisääntyneiden tulojen ja aikaan saatujen säästöjen ansiosta kuntien nettomaksuosuudet nousivat kuitenkin vain maltillisesti.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Perusopetuksen oppilasmäärä syksyllä 2018 oli 4126, joka on 51 oppilasta enemmän kuin edellisenä toimintavuonna. Harjuniityn koulun rehtori vaihtui vuodenvaihteessa 2018 - 2019. Koulukiinteistöjen osalta sekä lukion, Nokianvirran että Tottijärven koulujen tiivistys korjattiin siten, että tiloissa voitiin jatkaa opetustoimintaa todetuista sisäilmaongelmista huolimatta. Lähivuosina nokialainen koulukiinteistökanta uudistuu merkittävästi. Myllyhaan, Emäkosken, Nokianvirran ja Kankaantaan koulut sekä lukio saavat uudisrakennukset vuosien 2020 -2023 välillä. Kaikkien näiden yksikköjen suunnittelu on aloitettu. Opetussuunnitelman sisäinajoa jatkettiin ja uudet arviointikäytännöt otettiin käyttöön. Oppimateriaali on yhä enemmän siirtymässä digitaaliseen muotoon.

Lukion tiloista päätettiin luopua ja uusi lukio toteutetaan uudelleen rakennettavan Tredun Kankaantaankadun toimipisteen yhteyteen. Ylioppilaskirjoitukset digitalisoitiin vuoden 2018 aikana loppuun lukuun ottamatta matematiikan koetta, joka toteutetaan digitaalisena ensimmäisen kerran kevään 2019 tutkinnossa. Ylioppilastutkinnon digitalisoitumisen myötä myös opetus on digitalisoitunut.

Pirkan opisto

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat uudistettiin ja otettiin käyttöön syksyllä. Opisto luopui samalla lasten käsityön taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja käynnisti vastavuoroisesti mediataiteen opetuksen.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys / Lukio	4,0	3,98	4,1	3,74
Asiakastyytyväisyys / Perusopetus		1,47*	4,0	4,1
Asiakastyytyväisyys / Pirkan opisto	4	4	4	4
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	841	846	864	871
Perusopetus € / oppilas	7 512	7 462	7 698	7 801
Lukio € / opiskelija	7 406	7 358	7 598	7 507
Pirkan opisto € / opetustunti	44	43	43	44
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	455	462,5	477	484
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	11,4	13,6	8	12,66

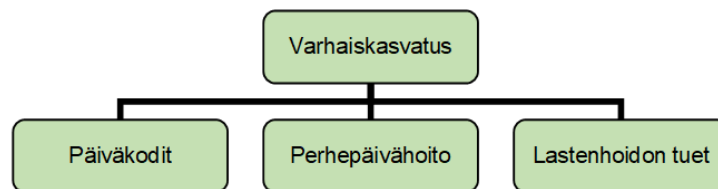
*Käänteinen arvoasteikko 1 -4

VARHAISKASVATUS

4400 Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	2 491 500	0	2 491 500	2 609 963	118 463	104,8 %
Toimintatuotot sisäiset	0	0	0	1 091	1 091	
Toimintakulut ulkoiset	-18 976 509	-220 648	-19 197 157	-18 894 443	302 714	98,4 %
Toimintakulut sisäiset	-5 551 314	0	-5 551 314	-5 266 829	284 485	94,9 %
Toimintakate yhteensä	-22 036 323	-220 648	-22 256 971	-21 550 218	706 754	96,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-628	0	-628	-628	0	100,0 %
Tulos	-22 036 951	-220 648	-22 257 599	-21 550 846	706 754	96,8 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja Minna Sillanpää

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet

Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva ja aktiivinen nokialainen	Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat hyvinvointipalvelut yhteistyössä kunta-laisten kanssa	Huoltajien toiveet ja lapsen tarpeet huomioiva palveluratkaisu	Palvelulupaus, jonka mukaan uusista lapsista 90 % saa perheen toivoman palvelumuodon, 80 % toivotussa paikassa.	12/2018	Selvityksen mukaan 96,7 % asiakkaita sai toivomansa palvelumuodon ja 94,5 % toivotusta paikasta.
		Otetaan käyttöön lapsivaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa	Lapsivaikutusten arviointi on käytössä 100 %:a	12/2018	Lapsivaikutusten arviointia on käytetty kun on arvioitu mm. henkilöstörakenteen ja suhdetuvun muutosten vaikutuksia.
	Kaupungin sivistyspalvelut ovat laadukkaita ja vetovoimaisia	Toiminnan painopisteenä leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustava yhteisö	Lapsille ja huoltajille suunnattu asiakaskysely, jossa selvitetään toiminnan toteutumista	12/2018	Asiakaskyselyt tehtiin keväällä kaikille asiakkaille ja syksyllä uusille asiakkaille.
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Palvelutoiminta järjestetään terveissä ja toimivissa kiinteistöissä	Yhteistyö tilapalveluiden, työsuojelun ja työterveyshuollon kanssa	Yksikön työsuojelun toimenpideohjelma ja riskiarviointi	12/2018	Vuosien 2018-19 aikana tehdään työsuojelutarkastuksia päiväkodeissa

Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutoiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti	Käyttöasteen seuraminen päivätasolla (Päikky- järjestelmä) ja sen perusteella henkilöstön sijoittaminen ja sijaistarpeen arvioiminen	Asetetun käyttöasteen 90 % seuraminen	12/2018	Käyttöastetta on seurattu. Vuoden 2018 käyttöasteen keskiarvo oli 89,4 %
------------------------------	---	--	---------------------------------------	---------	--

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Varhaiskasvatuksessa toiminnan yhtenä painopistealueena oli vuorovaikutukseen ja leikkiin kannustava yhteisö. Leikkiä mahdollistavia ja kehittäviä toimintatapoja on kehitetty mm. muokkaamalla oppimisympäristöjä lasten mielenkiinnon mukaisiksi ja paremmin leikkiä mahdollistaviksi sekä rikastaviksi. Kasvattajien asennetta leikkiä kohtaan on koulutuksen myötä saatu muuttumaan ymmärtävämmäksi ja joustavammaksi. Lasten välisissä suhteissa kunnioittavaa ja sensitiivistä kohtaamista on vahvistettu luovilla menetelmillä mm. Miniversoa (vertaissovittelu) hyödyntämällä. Edelleen leikin havainnointiin ja ulkoleikkien kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota.

Varhaiskasvatuksen toisena painopistealueena toimintavuoden 2017–18 aikana oli pedagogisen sisällön lisääminen tiedottamiseen ja vuorovaikutukseen. Huoltajille suunnatun kyselyn tulosten perusteella viestintään koettiin parantuneen Päikky- järjestelmän käytön laajentumisen sekä kaupungin nettisivujen uudistamisen myötä. Henkilöstön pedagogiseen dokumentointiin liittyvää osaamista tulee edelleen vahvistaa ja viestintään liittyviä välineitä hankkia tieto- ja viestintä -suunnitelman mukaisesti.

Huoltajien toiveet ja lapsen tarpeet huomioiva palveluratkaisu onnistuttiin huoltajakyselyn perusteella saavuttamaan lähes 97 % päätöksistä. Pääosin (95 %) palvelu pystyttiin tarjoamaan kodin lähialueelta huoltajan niin toivoessa. Myös palvelun laajuus vastasi pääosin tarvetta (98 %).

Lapsivaikutusten arviointi otettiin varhaiskasvatuksessa käyttöön vuoden 2018 aikana. Sitä käytettiin arvioitaessa henkilöstörakenteen ja suhdeluvun muutoksien vaikutuksia.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

Koskenmäen päiväkodin toiminta Pinsiöntie 26:n tiloissa päättyi kesällä 2018. Koskenmäen päiväkodissa, vakituksessa työsuhteessa työskennelleet henkilöt siirrettiin muissa yksiköissä olleille avoimille vakansseille.

Varhaiskasvatus on mukana hankkeessa, jossa Nokian kaupunki hakee Unicefin Lapsiystävällinen kunta -sertifikaattia. Hakemukseen liittyvä lapsen edun ja osallisuuden huomioiva kehittämistyö alkaa keväällä 2019.

Kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten määrä laski edelleen vuoden 2018 aikana vuoden 2017 tilanteesta 69 lapsella ollen (20.9) 1553 lasta. Palvelusetelin piirissä olevien lasten määrä kasvoi edelleen 21 lapsella ollen (20.9.) 269 lasta. Yksityisen hoidon tuen ja kuntalaisen piirissä olevien lasten määrä yksityisessä perhepäivähoidossa laski vuoden 2017 tilanteesta 15 lapsella kuluneena vuotena 119 lapseen.

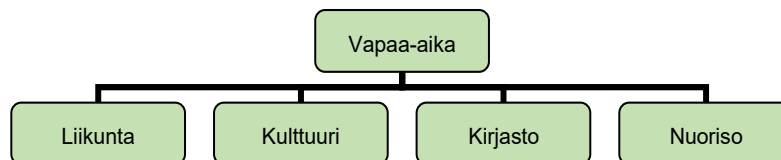
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys vuoden 2018 aikana tehtyjen kyselyjen perusteella (1-5)	4,4	4	4,5	4,4
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	582	558	561	564
Kunnallisten palveluiden piirissä olevien lasten määrä (20.9.)	1 730	1 622	1 585	1 553
Yksityisten palveluiden piirissä olevien lasten osuus % varhaiskasvatuspalveluita käyttävistä lapsista (20.9)	14,8	23,8	19	25,44
Käyttöaste %	89	93,8	90	89,4
Lapsia esiopetuksen piirissä ikäluokasta %	99	97,4	100	98,9
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	403	381,8	366	364
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	17,5	22,92	14	21,18

VAPAA-AIKAPALVELUT

5000 Vapaa-aika	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Toteuma-%
Toimintatuotot ulkoiset	917 964	0	917 964	916 178	-1 786	99,8 %
Toimintatuotot sisäiset	60 600	0	60 600	92 076	31 476	151,9 %
Toimintakulut ulkoiset	-3 344 138	-28 239	-3 372 377	-3 209 203	163 174	95,2 %
Toimintakulut sisäiset	-2 693 543	0	-2 693 543	-2 697 557	-4 014	100,1 %
Toimintakate yhteensä	-5 059 117	-28 239	-5 087 356	-4 898 506	188 850	96,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 333	0	-1 333	-13 170	-11 837	988,0 %
Tulos	-5 060 450	-28 239	-5 088 689	-4 911 676	177 013	96,5 %

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö vapaa-aikajohtaja Marko Ojala

Strategiasta 'Nokia 2027' johdetut tavoitteet					
Strategian tavoite	Palvelualueen toiminnallinen tavoite 2018	Tulosalueen käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva ja aktiivinen nokialainen	Asiakkaiden tarpeisiin vastaavat hyvinvointipalvelut yhteistyössä kuntalaisten kanssa	Seuraparlamenttien toiminta alkaa	Kyllä / Ei	3/2018	Liikuntaseura- sekä kulttuuri-, kansalais- ja nuorisotoiminnan parlamentit perustettiin tammikuussa ja toiminta alkoi maaliskuussa.
		Liikunta- ja elintapaneuvonnan käyntien määrä kasvaa	Käyntien määrä	12/2018	Käyntien määrä nousi 143:lla ja oli yhteensä 363.
		Uintiopetus on tehokasta	Uimataitotesti 100 %	Ei toteutunut	6-luokkaisten uimataitotestiin osallistui yhteensä 301 lasta ja 88,4% prosenttia suoritti testin hyväksytysti.
	Kaupungin sivistyspalvelut ovat laadukkaita ja vetovoimaisia	Uusien sähköisten asiointikanavien käyttöönotto	Vähintään yksi uusi asiointikanava / tulosalue	3/2018	Kirjastopalveluissa otettiin käyttöön kirjastoauton pysäkki-sovellus. Verkkokauden käyttöönotto siirtyi vuodelle 2019

Rohkeat uudet toimintamallit	Palvelutoiminta järjestetään taloudellisesti ja tehokkaasti	Harjuniityn uuden liikuntahallin käyttöaste nousee	Käyttöaste vuonna 2018 90 %	Ei toteutunut	Käyttöaste nousi syksyllä jo 90 %:iin liikuntasalin osalta arkena, mutta kokonaisuutena käyttöaste on noin 70 prosenttia
Kestävät ratkaisut/ ekologiset teknologiat	Toiminta järjestetään terveissä ja toimivissa kiinteistöissä	Uuden kirjasto- ja kulttuuritalon käytännön toiminnan suunnittelu	Kirjasto- ja kulttuuritalon toiminta- ja henkilöstösuunnitelma	Toteutit osittain	Henkilöstösuunnitelma on valmis, toimintasuunnitelman tarkempi työstäminen jatkuu vuonna 2019.

Tehtävän ja toiminnan painopisteiden toteutuminen

Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tehtävänä on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tarjoamalla aktiviteetteja, elämyksiä, osallisuutta ja sivistystä sekä luomalla turvallisia ja laadukkaita elinympäristöjä kaikenikäisille. Laadukkailla kunnallisilla vapaa-aikapalveluilla on merkitystä kuntalaisen hyvän toimintakyvyn, henkisen kasvun, elämänhallinnan ja elinikäisen oppimisen edistäjänä ja ylläpitäjänä. Tärkeässä osassa ne ovat myös kavennettaessa terveyseroja, ehkäistäessä syrjäytymistä sekä rakennettaessa elinvoimaista ja vetovoimaista kuntaa. Vapaa-aikapalvelut toteuttavat tehtävänsä ja kehittävät toimintaansa yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden, yhdistysten, yritysten, yksittäisten kuntalaisten ja muiden sidosryhmien kanssa. Vapaa-aikapalvelujen perustehtävässä onnistuttiin jälleen hyvin erittäin hyvin, mistä kiitos koko henkilökunnalle ja yhteistyökumppaneille.

Strategiasta johdetuista toiminnallisista tavoitteista toteutuivat suunnitelman mukaan seuraparlamenttien perustaminen ja liikunta- ja elintapaneuvonnon käyntien määrän kasvattaminen. Liikuntaseuraparlamentti ja kulttuuri-, kansalais- ja nuorisotoiminnan parlamentti perustettiin tammikuussa ja toiminta alkoi maaliskuussa. Mukaan saatiin kattava edustus erilaisista ja erikokoisista yhdistyksistä. Kokemukset yhteistyön tiivistämisestä ovat olleet hyviä. Liikunta- ja elintapaneuvonnon käyntien määrä nousi odotetusti. Kysyntää palvelulle on paljon.

Uutena sähköisenä asiointikanavana otettiin käyttöön kirjastoauton pysäkkisovellus, jossa auton reittiä ja sijaintia voi seurata reaaliaikaisesti. Tavoitteena ollut ilmoittautumis- ja maksujärjestelmän tai verkkokaupan käyttöönotto siirtyi vuodelle 2019. Uuden kirjasto- ja kulttuuritalon toimintaan suunniteltiin vuoden mittaan. Henkilöstösuunnitelma valmistui vuoden loppuun mennessä, mutta toimintasuunnitelma vaatii vielä työstämistä. Tänä vuonna keskitytään yksityiskohtaisemmin esimerkiksi tapahtumien, näyttelytoiminnan ja lasten- ja nuorten palveluiden suunnitteluun.

6-luokkaisten uimataitotestiin osallistui yhteensä 301 lasta ja 88,4% prosenttia suoritti testin hyväksytysti. Kuudesluokkalaisia oli yhteensä 449 vuonna 2018, joten 50 lasta ei ole osallistunut testiuinnin suorittamiseen.

Jokaisella alakoulun oppilaalla on mahdollista saada 4 uinninopetuskertaa / lukuvuosi, joka ei vielä takaa kaikille uimataittoa ellei lapsilla ole mahdollisuutta lisäksi myös omatoimiseen harjoitteluun. On myös muistettava, että kaikki lapset eivät aina pääse erilaisten syiden takia osallistumaan uinninopetukseen, jolloin opetuskertoja jää väliin. Lapset tulevat opetukseen myös hyvin erilaisista lähtökohdista ja valmiudet uinnin oppimiseen ovat kaikilla oppilailla hyvin erilaiset. Vuoden 2017 tilastojen mukaan Suomen kuudeluokkalaisista 78 % on uimataitoisia. Tähän suhteutettuna Nokian tulos on hyvä, vaikka täydellisyyttä ei olekaan saavutettu.

Harjuniityn liikuntahallin käyttöaste ei koko käyttöajalta noussut tavoiteltuun 90 %. Käyttöaste nousi kuitenkin merkittävästi ja sitä myötä myös tilavuokratuotot kasvoivat noin 20 000 €. Isossa salissa käyttöaste oli syksyllä jo 90 %, mitä voidaan pitää hyvänä tuloksena.

Avainmittareissa asiakastyytyväisyys jäi tavoitteesta. Kuntalaiskyselyssä kirjaston tulos parani ja muilla hieman laski. Palvelukäynnit nousivat mukavasti, mutta laskentaa on myös tarkennettu hieman. Uimahallin kaikkia käyntejä ei ollut vuoden 2017 tilinpäätöksessä huomioitu. Uimahallin kokonaiskävijämäärä laski hieman edellisestä vuodesta, koska halli oli kesällä pidempään kiinni laajempien huoltotöiden takia. Tapahtumien osallistujien määrä laski hieman, mutta ohjattuun toimintaan osallistui selvästi edellistä vuotta enemmän kuntalaisia. Suurin muutos oli ohjatuissa liikuntaryhmissä, joissa oli noin 10 000 käyntiä enemmän kuin edellisenä vuonna. Tarjontaa oli aikasempaa hieman enemmän ja toisaalta painopistettä siirrettiin avoimiin ryhmiin, joiden täyttöaste pysyi koko vuoden erittäin hyvänä.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2018

- Kulttuuripalvelut järjesti vuoden 1918 muisto -tapahtuman yhteistyössä seurakunnan ja Tampereen yliopiston kanssa. Tapahtumassa oli yhteensä 250 kävijää. Syksyllä tehtiin uusi kulttuurireitti Koskenmäkeen yhteistyössä Nokia-seura ry:n kanssa. Opastetuilla kierroksilla oli noin 220 osallistujaa. Seutumuseohankkeessa järjestettiin yhdessä Pirkan Opiston ja Nokia-seura ry:n kanssa neljä tarinakahvilaa erilaisissa kiinnostavissa nokialaisissa kohteissa, esimerkiksi Kehon siirtolapuutarhalla ja Alastalon kartanolla eli River Golfin pääraken-
nuksella. Osallistujia näissä oli yhteensä 260.

- Kirjastossa käynnistyi hankerahoituksella kuntalaisten digitaitojen opastus ns. digitalkkari-toiminnalla. Hanke jatkuu vuonna 2019. Uuden kirjasto- ja kulttuuritalon viestintää käynnistettiin vuoden loppupuolella avaamalla uudet somekanavat, joissa voi seurata hankkeen etenemistä.

- Etsivässä nuorisotyössä järjestettiin uutena avauksena kesätyöpaja 10 nuorelle, jotka eivät olleet saaneet kesätöitä. Kokemukset ja palaute olivat erittäin hyviä, joten toimintaa jatketaan myös vuonna 2019. Koskenmäen nuorisotilan toiminta päätettiin vuoden loppuun, koska kävijöitä oli hyvin vähän ja kiinteistö on kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti myytävien listalla.

- Liikunnassa jatkettiin hienosti alkanutta lapsille ja perheille suunnattua matalan kynnyksen toimintaa. Nokia saikin vuoden alussa komean tunnustuksen, kun kaupunki palkittiin Suomen perheliikuntamyönteisimpänä kuntana. Nuorille ja nuorille aikuisille aloitettiin myös saman tyyppistä toimintaa hankerahoituksella. Tämä kohderyhmä on kuitenkin huomattavasti haastavampaa tavoittaa. Hanke jatkuu vuonna 2019 uusilla toimintamuodoilla.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	3,5	3,8	3,9	3,62
Tulosalueen ulkoiset toimintamenot € / as	94	101,24	99	95,68
Palvelukäynnit* (määrä)	478 506	441 222	480 000	527 197
Tapahtumien kävijämäärä (määrä)	37 435	50 612	55 000	48 853

Ohjatun toiminnan käyttäjät*** (määrä)	36 781	45 753	36000	56 877
Kolmannen sektorin ohjatun toiminnan käyttäjät	-	-	-	Luku saadaan vasta toiminta-avustusten haun yhteydessä 4/2019
Henkilöstö				
Henkilötyövuosi (HTV2)	46,2	44,2	44	45,5
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	16,28	13	10	9

* Palvelukäynnit: uimahallikäynnit, näyttelytoiminta, fyysiset käynnit (kirjasto), verkko- ja mobiilikäynnit (kirjasto), klubitointa (nuoriso), nuorten tilailat, koulunuorisotyöhön osallistuneet

** Vapaa-aikapalvelujen järjestämät tapahtumat, Tapsan tahdit ja Nokia-viikko

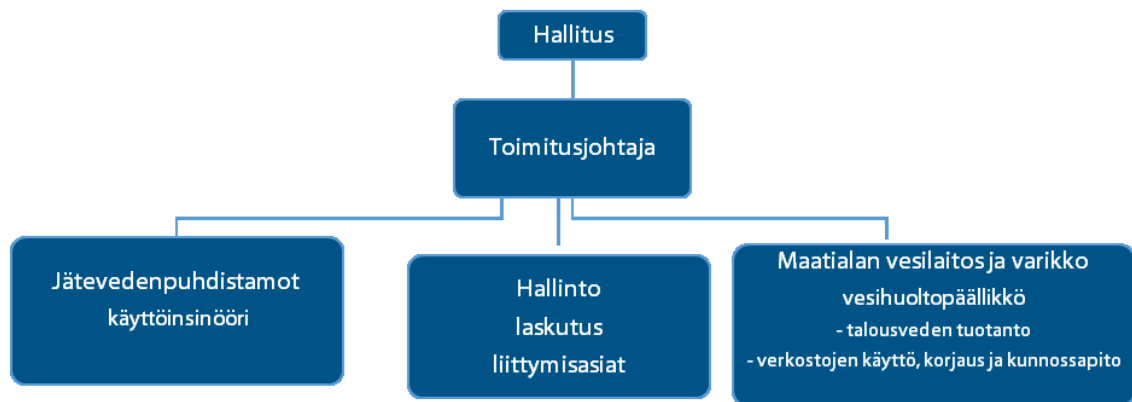
*** Ohjattu toiminta: käyttäjäkoulutukset (kirjasto), kulttuurikasvatus, liikuntaneuvonta, liikunnan ohjaus, ryhmätykset (nuoriso), etsivään nuorisotyöhön osallistuneet, erityisnuorisotyössä tavoitetut, vaikuttamistoimintaan osallistuneet

NOKIAN VESI OY

	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018	POIKKEAMA
Tuotot	7 628 474	8 430 600	8 262 000	8 655 314	393 314
Kulut	- 4 293 743	- 4 732 999	- 4 569 000	- 4 976 083	-407 083
Henkilöstökulut	- 1 941 149	- 1 861 301	- 1 995 000	- 2 007 440	-12 440
Muut	- 2 352 594	- 2 871 698	- 2 574 000	- 2 968 643	-394 643
Toimintakate	3 334 731	3 697 601	3 693 000	3 679 231	-13 769
Poistot	- 2 435 446	- 2 636 836	- 2 756 000	- 2 571 295	184 705
Rahoituskulut	- 218 632	- 182 213	- 262 000	- 140 917	121 083
Tulos (ennen veroja)	680 653	878 757	675 000	1 081 802	406 802

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Ilkka Laukkanen

Tehtävä

Nokian Vesi Oy huolehtii Nokian kaupungin alueella talousveden tuottamisesta ja jakelusta, jätevesien käsittelystä sekä huleveden viemäroinnistä.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet				
Strategian tavoite	Käytännön teko 2018	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Asiakaskokemuksen määrittäminen syvähaastatteluilla.	Syvähaastatteluiden järjestäminen sekä tulosten purkaminen.	12/2018	Haastattelut tehtiin suurelta osin vuoden 2018 aikana.
Vastuullinen ja laadukas vesihuolto	Reaaliaikainen talousveden laadun mittauksen kehittäminen.	Verkon eri toimialueiden vedenlaadun mittaus.	12/2018	Jatkuu myös vuonna 2019. Yhtiö oli mukana useassa eri hankkeessa

Pirkanmaan paras yrityskunta	Jatkamme kiertotalouden edellytysten luomista.	Uusien pilottien lukumäärä.	12/2018	Yhtiö toteutti kaksi pilottia vuoden 2018 aikana.
Kestävät ratkaisut/ekologiset teknologiat	Uuden jätevedenpuhdistamon suunnittelu nykyaikaisella teknologialla.	Nykyisten ja tulevien lupaehtojen täyttäminen.	12/2018	Yhtiö jatkoi uuden jätevedenpuhdistamon hankintaa vuoden 2018.
Uudet toimintamallit	Yhteistyö muiden kuntien kanssa vedenhankinnassa.	Raakaveden riittävyyden turvaaminen kaupungin kasvu huomioiden.	12/2018	Maatilan vesilaitoksen prosessin tehostamisen suunnittelun aloittaminen.

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön toiminta jatkui vakaana vuonna 2018. Vilkas rakentaminen näkyi asiakkaille tehtävissä töissä ja se nosti liikevaihtoa odotettua enemmän.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa 2018

Yhtiön toiminnassa ei tapahtunut keskeisiä muutoksia 2018.

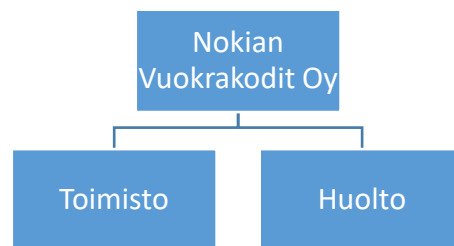
AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyyden syvähaastattelut (kpl).			20	19
Etäluettavien vesimittareiden osuus	21%	32%	50%	41%
Henkilöstö				
Henkilötyövuodet HTV2	34	34	31,75	35

NOKIAN VUOKRAKODIT OY

	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018	POIKKEAMA
Tuotot	7 041 758	7 289 899	7 600 000	7 088 293	-511 706
Kulut					
Henkilöstökulut	736 700	632 014	805 000	555 354	-249 646
Muut	4 073 772	4 907 408	4 325 000	5 012 992	687 992
Toimintakate	2 231 286	1 750 477	2 470 000	1 519 947	-950 052
Poistot	1 167 402	1 110 158	1 200 000	1 128 280	-71 719
Tulos ennen tp siirtoja	1 063 883	640 319	1 270 000	391 667	-878 333
Tilinpäätös siirrot	-1 061 265	637 865	-1 271 000	380 130	890 870
Tulos	2 618	2 454	- 1 000	11 537	10 537

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Timo Jokinen

Tehtävä

Nokian Vuokratodit Oy:n toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeita, ostaa ja vuokrata alueita rakennuksia ja huoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä harjoittaa isännöintiä ja kiinteistöhuoltopalveluita. Yhtiö on yleishyödyllinen ja siten voittoa tavoittelematon. Yhtiö toimii omakustannusperiaatteella.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet				
Strategian tavoite 2018	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Aktiivinen ja hyvinvoiva Nokialainen Palvelut	Asukastyytyväisyys kysely huollon lyhyet vasteajat Asuntojen laadukkaampi kunnostaminen vaihtojen yhteydessä Asukkaiden kannustaminen energian säästöön (kilpailu)	Vaihtuvuuden väheneminen ja käyttöaste	3/2018	Vastaus-% 27
		Vastaus-prosentti	12/2018	Määrällisesti asuntojen kunnostamisessa ei päästy tavoitteeseen
		Asukkailta kyselyssä saatu palaute	12/2018	Veden kulutus nousi
		Vedenkulutuksen aleneminen		
Talous	Realistinen budjetointi	Tarkka noudattaminen	12/2018	Käyttöaste laski 3,36 %

	Maksuvalmiuden varmistaminen.	käyttöaste ja saatavien tehokas perintä		ollen 92,25 %
Rohkea	Vaihtoehtoisten lämmitysmuotojen otto nykyisten rinnalle tai sijaan Maalämpö, PILP, IVLP	Panos-tuotos suhde	12/2018	Energiakartoitus teetetty Kalkuntielle ja Vallenkujalle / toimenpiteet harkinnassa

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Yhtiön toiminta jatkui lähes entisenlaisena, lukuun ottamatta rahallisesti työn osuudelta (ostopalvelu) merkittäviä huoneistokorjauksia, vesi- ja kosteusvahinkoja sekä käyttöasteen 3,55 % alenemista. Tavoitteeseen päästiin Kaarikatu 6-8 ja Vihnuskatu 36 linjasaneerauksen aloituksilla yht. 91 asunnon osalta.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa 2018

Poutuntien talojen ns. alasajo alkoi ja kunnostustoimet talossa lopetettiin, purkua valmistelemina toimina, tyhjiä asuntoja sikäli kun ne olivat asuttavassa kunnossa käytettiin/käytetään em. linjasaneerauskohteiden evakkoasuntoina.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys	-	-	3,7	
Toimitilat tsto m2	477	477	477	477
Toimitilat varasto/tekninen tila m2	187	187	187	187
Toimitilat huolto m2	614	614	614	614
Vuokra-asunnot sis. tytäryhtiön	1100	1100	1100	1100
uudet v-asunnot aloitus	0	0	30	0
peruskorj. v-asunnot aloitus	0	0	91	91
Käyttöaste	96,5	95,61	95,8	92,25
QR 1	5	5	4,9	5,3
Vaihtuvuus	19	19,5	19,5	18,1
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	17	17	17	17
Henkilötyövuosi (HTV2)	18,5	18,5	18,5	20,74
Sairauspoissaolot pv	226	799	220	1064

NOKIAN JÄÄHALLI OY

	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018	POIKKEAMA
Tuotot	422 959	531 951	688 800	657 309	-31 491
Kulut	309 133	496 522	491 500	620 863	129 336
Henkilöstökulut	151 819	231 237	207 500	227 959	20 459
Muut	157 314	265 285	284 000	392 904	108 905
Toimintakate	113 826	35 429	197 300	36 446	-160 854
Poistot	151 234	185 227	266 431	255 640	-10 791
Rahoituserät	-32 868	-30 729	-38 038	-40 360	2 322
Tulos	-70 277	-198 058	-107 170	-285 032	-177 862

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja Roope Lehto 30.6.2018 Saakka
toimitusjohtaja Sami Pursiainen 1.7.2018 ->
hallituksen puheenjohtaja Kari Vellonen

Nokian
Jäähalli Oy

Tehtävä

Nokian Jäähalli Oy:n toimialana on jäähallikiinteistöjen ja niihin välittömästi liittyvien tilojen hallinta, omistaminen ja vuokraaminen. Erityisesti yhtiön tehtävänä on jäähallien jääajan vuokraaminen.

Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tavoittelu, vaan yleishyödyllinen toiminta, eikä yhtiö jaa voittoa omistajilleen. Yhtiön pääasiallinen tarkoitus on edistää jääurheilun harrastamista Nokialla.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet				
Strategian tavoite 2018	Käytännön teko	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
Hyvinvoiva nokialainen	Jääajan täysimääräinen hyödyntäminen jääurheilun harrastajille ja harrastelijoille	Hallien käyttäjämäärä vuodessa	12/2018	Arki-iltaisin sekä vilkkaimpaan sarjakauden aikaan viikonloppuisin kapasiteetti täysin käytössä.
Ekologiset teknologiat	Uuden tila- ja kylmäteknikan optimointi käyttöön	Energian kulutus	2019	Energia tehokkuuden optimointia tehdään koko vuosi 2019. Aiempi tavoitetaso perustuu erillaiseen laitteistoon. 1. selvitys tehty jatko 2019 aikaan.

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Laajennetun jäähallin ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Varsinainen toiminta ja käyttö tavoitteiden mukainen. Halli mahdollistaa nokialaisten jääurheiluseurojen laadukkaan toiminnan Nokialla sekä tarjoaa harrastajille erinomaiset puitteet harrastamiseen. Näin ollen jäähalli on lunastanut toiminnalliset tavoitteet niin laadullisesti kuin numeroiden valossa (vuoro määrät).

Talouden saralla sekä taloudensuunnittelussa että toteutuksessa on epäonnistuttu. Talouden tervehdyttäminen on aloitettu vuoden 2018 viimeisen neljänneksen aikana.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa 2018

1.7.2018. uusi toimitusjohtaja sekä taloudentervehdyttämis ohjelma 2019-20 aloitettu Q4.

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Asiakastyytyväisyys (1-5)			4	
Toimitilat, bruttoala			6896 m2	6896m2
Vuokratut jäävuorot	1 548 t	4120 t	4 610 t	4992,5 t
Jäävuoron (60 min) hinta, prime time, nokialaiset seurat	79€	79€	100€	100€
Kävijät/luistimilla vuodessa	56 000		120 000	87 900
Kulut/vuokrattu jäävuoro 1 t	200 €	173€	106 €	183,60€
Käyttöaste, primetime	100 %	100%	100 %	100%
Käyttöaste, secondtime	98 %		96 %	
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	3,5	4	3,5	3,5
Henkilötyövuodet HTV	3,7	4	3,7	3,7
josta HTV sijaiset	0,2		0,2	0,0

Ilman Nokian kaupungin jäävuoroja 4127h ja kulut ilman Nokian kaupungin vuoroja 222€/h

VERTE OY

	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018	POIKKEAMA
Tuotot	224 823	165600	120 000	122990	2990
Kulut	180 892	213 775	-165 000	-170806	5806
Henkilöstökulut	145 387	114 200	-85 000	-85281	281
Muut	35 505	99566	-80 000	-85525	5525
Toimintakate	-17 169	-48 175	-45 000	-47 816	2816
Poistot	0	0	0	0	0
Rahoituserät	0	0	0	0	0
Tulos	17 176	-48 175	-45 000	-47816	2816

Organisaatiokaavio 1.1.2018

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja Sakari Ermala

Verte Oy

Tehtävä

Yhtiön tehtävänä on ECO3 bio- ja kiertotalousalueen kokonaisvaltainen kehittäminen yhteistyössä Nokian kaupungin kanssa. Kehittämistehtäviin kuuluvat bio-kiertotalouteen liittyvien konseptien ja uusien liiketoimintamallien kehittäminen ja laadinta, uusien yritysten ja investointien houkuttelu ja juurruttaminen alueelle, kansainvälistymiseen liittyvät toimenpiteet ja tutkimusyhteistyön kehittäminen yritysten ja tutkimuslaitosten välillä. Yhtiön tavoitteiden toteutumista arvioidaan kaksi kertaa vuodessa.

Strategiasta 'Elinvoimainen ekologinen Nokia 2027' johdetut tavoitteet				
Strategian tavoite	Käytännön teko 2018	Mittari	Milloin valmis	Kuvaus tavoitteen toteutumisesta
<i>Pirkanmaan paras yrityskunta</i>	ECO3 alueen kehittäminen, uusien bio- ja kiertotalous yritysten ja työpaikkojen saaminen Nokialle.	Uudet yritykset		Asetettujen tavoitteiden mukaisesti
	Olemassa olevan bio- ja kiertotalousyritystoiminnan kehittäminen	Uudet työpaikat		Asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Yrityksen toiminnan ja tavoitteiden toteutuminen

Verte Oy:n kehitystyö ECO3 alueen osalta jatkui Nokian kaupungin laaditun kiinteistökehittämissopimuksen mukaisesti. Yhtiön liiketoiminta keskittyi vuoden 2018 aikana bio-kiertotalouteen liittyvien konseptien, uusien yritysten ja investointien houkutteluun ja juurruttamiseen alueelle. ECO3 alueen osalta asetetut tavoitteet saavutettiin.

Keskeiset muutokset yrityksen toiminnassa 2018

Yrityksen toiminnassa ei ollut merkittäviä muutoksia 2018

AVAINMITTARIT				
	TP2016	TP2017	TA2018	TP2018
Vaikuttavuus ja tehokkuus				
Uudet yritykset			5	5
Työpaikat			50	50
Henkilöstö				
Henkilöstömäärä	3	1	1	1
Henkilötyövuosi HTV	3	1	1	1
Sairauspoissaolot pv		0	0	0

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisista

	Sito- vuus 1)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkup. talousarvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS											
Demokratia	B	4 870 853	6 420	4 877 273	4 599 766	-277 507	155 000	0	155 000	56 955	-98 045
Demokratia		1 081 953	6 420	1 088 373	802 139	-286 234	155 000	0	155 000	56 955	-98 045
Yhteistoiminta		3 788 900	0	3 788 900	3 797 627	8 727	0	0	0	0	0
Konsernipalvelut	B	26 525 839	221 489	26 747 328	26 840 161	92 833	2 172 296	0	2 172 296	2 542 431	370 135
(sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot sekä niiden toteutumat)											
Tukipalvelut		4 055 028	61 711	4 116 739	4 088 070	-28 669	160 100	0	160 100	293 361	133 261
Tilapalvelut		22 470 811	159 778	22 630 589	22 752 091	121 502	2 012 196	0	2 012 196	2 249 071	236 875
Kaupunkikehityspalvelut yhteensä	B	11 250 855	201 769	11 452 624	11 556 346	103 722	9 208 150	0	9 208 150	7 913 007	-1 295 143
(sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot sekä niiden toteutumat)											
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut		3 931 548	11 919	3 943 467	3 644 292	-299 175	419 000	0	419 000	616 860	197 860
Infrapalvelut		3 954 169	38 665	3 992 834	4 478 079	485 246	1 175 000	0	1 175 000	1 180 185	5 185
Maankäyttö		1 403 114	136 875	1 539 989	1 409 732	-130 257	7 084 000	0	7 084 000	5 427 124	-1 656 876
Rakennus- ja ympäristö		695 885	9 320	705 205	659 180	-46 025	528 500	0	528 500	677 298	148 798
Perusturvapalvelut yhteensä	B	92 791 850	2 691 352	95 483 202	96 390 603	907 401	9 051 104	450 000	9 501 104	9 836 609	335 505
(sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot sekä niiden toteutumat)											
Terveyspalvelut		54 058 951	2 393 465	56 452 416	57 021 059	568 643	2 958 980	30 000	2 988 980	3 142 744	153 764
Perhepalvelut		8 756 259	75 433	8 831 692	9 025 466	193 774	837 300	220 000	1 057 300	1 162 006	104 706
Ikäihmisten palvelut		18 452 378	151 286	18 603 664	18 994 738	391 073	4 547 850	200 000	4 747 850	4 733 543	-14 307
Vammaispalvelut		9 265 848	39 742	9 305 590	9 175 389	-130 202	684 754	0	684 754	763 692	78 938
Sivistyspalvelut yhteensä	B	51 499 938	660 487	52 160 425	51 899 762	-260 663	6 507 634	0	6 507 634	6 885 347	377 713
(sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot sekä niiden toteutumat)											
Opetuspalvelut		28 567 845	402 247	28 970 092	29 201 734	231 641	3 094 808	0	3 094 808	3 351 916	257 108
Varhaiskasvatus		18 976 509	220 648	19 197 157	18 894 443	-302 714	2 491 500	0	2 491 500	2 609 963	118 463
Vapaa-aikapalvelut		3 344 138	28 239	3 372 377	3 209 203	-163 174	917 964	0	917 964	916 178	-1 786
TULOSLASKELMAOSA											0
Verotulot	B						134 043 000	0	134 043 000	135 888 459	1 845 459
Valtionosuudet	B						39 560 459	0	39 560 459	39 828 678	268 219
Rahoitustuotot ja -kulut	B	232 200	0	232 200	-653 136	-885 336					0
INVESTOINTIOSA											0
Kaupunginhallitus	B	8 074 500	0	8 074 500	4 312 181	-3 762 319	1 600 000	0	1 600 000	1 644 000	44 000
Tilapalvelut		0	0	0	-399 281	-399 281	0	90 000	90 000	130 092	40 092
Osakkeet ja osuudet											0
Perustuvallautakunta	B	40 000	0	40 000	13 329	-26 671					0
Koneet ja kalusto											0
Kaupunkikehityslautakunta	B	535 000	395 000	930 000	1 040 523	110 523	0	0	0	136 872	136 872
Maa- ja vesialueet											0
Infrapalvelut	B	8 670 000	-45 000	8 625 000	6 678 943	-1 946 057	0	0	0	49 000	49 000
RAHOITUSOSA											0
Antolainauksen muutokset	B	0	0	0	2 840	2 840					0
Antolainojen lisäys	B						855 000	0	855 000	847 307	-7 693
Antolainojen vähennys	N						3 894 000	0	3 894 000	3 940 163	46 163
Lainakannan muutokset											0
Vaikutus maksuvalmiuteen		2 555 608	-3 771 518	-1 215 910	6 887 510	8 103 420					0
YHTEENSÄ		207 046 643	360 000	207 406 643	209 169 547	1 762 904	207 046 643	540 000	207 586 643	209 698 920	2 112 277

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

	2018		2017	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	5 564 239,38		5 200 414,55	
Maksutuotot	11 653 380,27		12 277 716,39	
Tuet ja avustukset	2 010 758,91		1 679 967,24	
Muut toimintatuotot	8 005 970,41	27 234 348,97	6 798 940,21	25 957 038,39
Valmistus omaan käyttöön		2 076 299,67		1 922 621,25
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-68 702 569,97		-66 630 020,56	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-15 295 114,04		-15 022 730,90	
Muut henkilösivukulut	-2 403 652,01		-3 023 902,97	
Palvelujen ostot	-79 551 570,46		-76 668 099,27	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 978 686,97		-11 048 469,86	
Avustukset	-9 636 158,53		-9 820 730,15	
Muut toimintakulut	-6 795 185,95	-193 362 937,93	-6 192 206,22	-188 406 159,93
Toimintakate		-164 052 289,29		-160 526 500,29
Verotulot		135 888 458,80		130 076 133,38
Valtionosuudet		39 828 678,00		38 939 384,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	169 939,69		202 076,89	
Muut rahoitustuotot	1 596 648,86		1 763 807,82	
Korkokulut	-945 366,57		-942 422,39	
Muut rahoituskulut	-168 085,49	653 136,49	-11 274,91	1 012 187,41
Vuosikate		12 317 984,00		9 501 204,50
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 866 171,64		-13 993 213,94	
Arvonalentumiset	-14 476,28	-13 880 647,92	0,00	-13 993 213,94
Tilikauden tulos		-1 562 663,92		-4 492 009,44
Poistoeron muutos		67 207,96		67 207,96
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-1 495 455,96		-4 424 801,48

Rahoituslaskelma

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	12 317 984		9 501 205	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 107 802	9 210 182	-2 098 162	7 403 042
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-12 175 068		-14 155 784	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 693 000		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 643 956	-6 838 113	2 853 890	-11 301 894
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 372 069		-3 898 851
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-2 840		0	
Antolainasaamisten vähennys	847 307	844 467	811 903	811 903
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 800 000		17 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 859 837	3 940 163	-10 825 363	6 174 637
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-22 709		90 379	
Vaihto-omaisuuden muutos	154 052		-50 336	
Saamisten muutos	-849 769		-562 655	
Korottomien velkojen muutos	3 809 552	3 091 127	-2 374 228	-2 896 840
Rahoituksen rahavirta		7 875 757		4 089 700
Rahavarojen muutos		10 247 826		190 848
Rahavarat	31. 12.	34 369 924	24 122 099	
	1. 1.	24 122 099	10 247 826	23 931 250
				190 848

Tase

	2018	2017
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	36 709,04	71 069,75
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset menot	36 709,04	71 069,75
Aineelliset hyödykkeet	122 592 112,11	126 223 295,36
Maa- ja vesialueet	22 105 667,30	21 160 135,66
Rakennukset	62 894 269,42	69 830 618,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 672 118,22	31 683 635,12
Koneet ja kalusto	460 933,70	1 126 111,58
Muut aineelliset hyödykkeet	50 984,55	50 984,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 408 138,92	2 371 810,35
Sijoitukset	49 932 265,65	51 045 921,49
Osakkeet ja osuudet	37 080 016,65	37 349 205,36
Muut lainasaamiset	12 612 750,05	13 460 057,18
Muut saamiset	239 498,95	236 658,95
Pysyvät vastaavat yhteensä	172 561 086,80	177 340 286,60
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	0,00	4 467,44
Lahjoitusrahastojen varat	6 193,74	6 193,74
Muut toimeksiantojen varat	242 361,63	235 945,06
Toimeksiantojen varat yhteensä	248 555,37	246 606,24
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus	1 055 403,41	1 209 455,80
Aineet ja tarvikkeet	1 055 403,41	1 209 455,80
Saamiset	8 667 371,70	7 817 602,85
Pitkäaikaiset saamiset	320 835,36	353 485,88
Lainasaamiset	320 835,36	353 485,88
Lyhytaikaiset saamiset	8 346 536,34	7 464 116,97
Myyntisaamiset	2 956 965,84	3 110 396,09
Muut saamiset	2 770 329,89	2 163 123,99
Siirtosaamiset	2 619 240,61	2 190 596,89
Rahoitusarvopaperit	7 364 408,47	7 271 726,83
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Muut arvopaperit	7 335 210,61	7 242 528,97
Rahat ja pankkisaamiset	27 005 515,86	16 850 371,73
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	44 092 699,44	33 149 157,21
Vastaavaa yhteensä	216 902 341,61	210 736 050,05

	2018	2017
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	7 121 663,09	11 546 464,57
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 495 455,96	-4 424 801,48
Oma pääoma yhteensä	89 479 805,59	90 975 261,55
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	936 985,39	1 004 193,35
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yhteensä	936 985,39	1 004 193,35
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	41 911,65	78 248,08
Lahjoitusrahastojen pääomat	6 212,84	6 212,84
Muut toimeksiantojen pääomat	494 585,20	479 008,25
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	542 709,69	563 469,17
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen	81 599 985,23	77 535 073,74
Lainat rahoitus- ja vakuutusl	81 570 000,00	77 250 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	29 985,23	285 073,74
Lyhytaikainen	44 342 855,71	40 658 052,24
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	10 480 000,00	9 954 617,50
Lainat julkisyhteisöiltä	255 474,28	905 605,12
Saadut ennakot	594 174,36	352 657,13
Lyhytaikaiset ostovelat	6 427 183,01	7 221 451,05
Muut velat	10 793 296,87	9 384 277,45
Siirtovelat	15 792 727,19	12 839 443,99
Vieras pääoma yhteensä	125 942 840,94	118 193 125,98
Vastattavaa yhteensä	216 902 341,61	210 736 050,05

Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2018	2017
Toimintatuotot	96 109 194,01	89 654 766,13
Toimintakulut	-251 424 784,86	-241 547 383,07
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	16 319,63	147 372,91
Toimintakate	-155 299 271,22	-151 745 244,03
Verotulot	135 598 393,82	130 073 755,87
Valtionosuudet	39 828 678,00	39 434 892,81
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	71 533,75	58 554,86
Muut rahoitustuotot	1 421 575,10	1 621 725,19
Korkokulut	-1 229 155,23	-1 383 255,60
Muut rahoituskulut	-515 184,79	-220 549,09
Vuosikate	19 876 569,43	17 839 879,99
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-20 515 327,87	-20 450 033,91
Omistuksen eliminointierot	-182 176,95	-3 618,90
Arvonalentumiset	0,00	-1 968,05
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-820 935,39	-2 615 740,87
Tilinpäätössiirrot	1 381,46	1 566,01
Tilikauden verot	-351 525,61	-293 009,64
Laskennalliset verot	-73 081,92	-140 280,92
Vähemmistöosuudet	-178 649,10	-162 758,82
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 422 810,56	-3 210 224,24

Konsernirahoituslaskelma

	2018 (1000 €)	2017 (1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 877	17 840
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-352	-293
Tulorahoituksen korjauserä	-2 709	-1 963
Toiminnan rahavirta yhteensä	16 816	15 584
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 548	-27 802
Rahoitusosuudet investointi menoihin	1 693	585
Pysyvien vastaavien luovutustulot	3 504	3 315
Investointien rahavirta yhteensä	-18 351	-23 902
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 535	-8 318
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-3	-8
Antolainojen vähennykset	7	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	23 009	18 643
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 699	-12 524
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-80	-11
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	-935	-966
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	32	92
Vaihtomaisuuden muutos	98	-59
Saamisten muutos	-3 288	2 127
Korottomien velkojen muutos	5 152	-6 582
Rahoituksen rahavirta yhteensä	11 294	721
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 759	-7 597
Rahavarat 31.12	40 926	31 167
Rahavarat 1.1.	31 167	38 763
RAHAVAROJEN MUUTOS	9 759	-7 597

Konsernitase

VASTAAVAA	2018	2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet:		
Aineettomat oikeudet	157 243,40	106 271,71
Muut pitkävaikutteiset menot	1 340 067,26	780 361,86
Ennakkomaksut	15 887,47	1 562,20
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	1 513 198,13	888 195,77
Aineelliset hyödykkeet:		
Maa- ja vesialueet	24 944 690,57	23 991 052,81
Rakennukset	108 282 862,98	112 706 041,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	56 817 835,11	58 270 460,30
Koneet ja kalusto	4 057 230,70	4 306 678,04
Muut aineelliset hyödykkeet	77 564,95	80 155,49
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	17 374 391,02	12 594 088,53
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	211 554 575,33	211 948 476,75
Sijoitukset:		
Osakkuusyhtiöosuudet	764 760,22	772 894,23
Muut osakkeet ja osuudet	7 902 390,88	7 758 390,00
Muut lainasaamiset	66 137,93	73 039,82
Muut saamiset	340 977,81	338 137,81
Sijoitukset yhteensä	9 074 266,84	8 942 461,86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	599 074,20	4 467,44
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	5 896,99	6 932,79
Muut toimeksiantojen varat	242 361,63	596 053,84
Toimeksiantojen varat yhteensä	847 332,82	607 454,07
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus:		
Aineet ja tarvikkeet	2 008 433,70	2 106 370,48
Keskeneräiset tuotteet	0,00	6 723,87
Muu vaihto-omaisuus	0,00	655,41
Vaihto-omaisuus yhteensä	2 008 433,70	2 113 749,76
SAAMISET		
Pitkäaikaiset saamiset:		
Lainasaamiset	320 835,36	353 485,88
Laskennalliset verosaamiset	23 942,75	11 951,90
Muut saamiset	22 441,05	19 562,36
Siirtosaamiset	89 124,02	59 644,27
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	9 505 320,36	7 828 856,27
Lainasaamiset	2 796,51	1 327,56
Laskennalliset verosaamiset	71,49	0,00
Muut saamiset	3 449 385,85	2 445 766,66
Siirtosaamiset	3 249 148,19	2 665 277,56
Saamiset yhteensä	16 663 065,58	13 385 872,46
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	29 197,86	29 197,86
Joukkovelkakirjalainasaamiset	188 975,97	205 048,83
Muut arvopaperit	7 335 210,61	7 311 921,06
Rahoitusarvopaperit yhteensä	7 553 384,44	7 546 167,75
Rahat ja pankkisaamiset	33 372 329,16	23 620 497,37
VASTAAVAA YHTEENSÄ	282 586 586,00	269 052 875,79

VASTATTAVAA	2018	2017
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	12 992,67	12 992,67
Arvonkorotusrahasto	19 096,50	19 096,50
Muut omat rahastot	20 599,34	79 914,31
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	9 201 034,68	13 386 810,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 422 810,56	-3 210 224,25
Oma pääoma yhteensä	91 684 511,09	94 142 188,03
VÄHEMMISTÖOSUUDET	947 580,36	876 491,52
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	2 349 014,92	2 025 193,31
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	41 911,65	78 248,08
Lahjoitusrahastojen pääomat	286 368,02	232 626,86
Muut toimeksiantojen pääomat	1 093 659,40	841 327,67
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 421 939,07	1 152 202,61
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	119 701 864,01	115 087 119,05
Lainat julkisyhteisöiltä	51 814,40	310 899,80
Lainat muilta luotonantajilta	11 432 491,87	5 876 101,25
Liittymismaksut ja muut velat	677 420,24	756 633,27
Laskennalliset verovelat	21 563,29	24 037,24
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	131 885 153,81	122 054 790,61
Lyhytaikainen:		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 526 620,44	11 869 158,35
Lainat julkisyhteisöiltä	259 471,17	908 987,10
Lainat muilta luotonantajilta	281 315,16	37 473,59
Saadut ennakot	721 701,61	568 553,56
Ostovelat	10 980 417,21	11 498 050,79
Liittymismaksut ja muut velat	4 631 900,73	3 113 923,96
Siirtovelat	23 133 022,59	19 129 542,71
Laskennalliset verovelat	1 763 937,84	1 676 319,65
Lyhyt aikainen vieras pääoma yhteensä	54 298 386,75	48 802 009,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	282 586 586,00	269 052 875,79

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt, osakkuus- ja yhteisyhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyviin vastaaviin sisältyvä Nokian Jäähalli Oy:n ja kaupungin sisäinen kate on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt

Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Nokian Vuokrakodit Oy:n rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden ylijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että kaupunki on eronnut Sastamalan koulutuskuntayhtymästä ja on hankkinut omistukseensa koko Siuron Liiketalo Oy:n osakekannan.

Nokian Vesi Oy on muuttanut omaa tilinpäätöstään vuodelta 2017 sen jälkeen, kun yhtiö on yhdistelty Nokian kaupungin konsernitilinpäätökseen. Lisäksi on korjattu tilinpäätöksessä 2017 tehdyt virheet vertailuvuodelle. Muutokset on korjattu vertailuvuoden 2017 tulos-, tase- ja rahoituslaskelmiin. Nämä muutokset aiheuttivat oman pääoman korjausta vuodelle 2017 yhteensä 996 718,12 euron lisäyksen ja taseen loppusummaan 935 900,43 euron lisäyksen. Tuloslaskelmassa vuoden 2017 tilikauden alijäämä pieneni 789 253,38 euroa.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Demokratia	56 954,81	401,12	780 462,32	502 753,74
Konsernipalvelut	2 542 431,06	2 322 813,99	9 540 824,59	9 614 903,62
Kaupunkikehityspalvelut	7 913 007,01	7 241 585,62	7 410 940,34	6 274 364,16
Perusturvapalvelut	9 836 608,61	9 389 483,18	63 278 291,84	57 218 733,47
Sivistyspalvelut	6 885 347,48	7 002 754,48	7 197 417,11	7 247 881,46
Vesihuolto			7 901 257,81	7 953 920,73
Yhteensä	27 234 348,97	25 957 038,39	96 109 194,01	88 812 557,19

7) Verotulojen erittely		
	2018	2017
Kunnan tulovero	118 109 735,34	114 222 082,99
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 836 686,46	7 239 769,91
Kiinteistövero	8 942 037,00	8 614 280,48
Verotulot yhteensä	135 888 458,80	130 076 133,38

8) Valtionosuuksien erittely		
	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	38 815 905,00	39 138 857,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 357 852,00	2 088 264,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 345 079,00	-2 287 737,00
Valtionosuudet yhteensä	39 828 678,00	38 939 384,00

9) Palvelujen ostojen erittely		
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	53 698 975,23	50 203 845,59
Muiden palvelujen ostot	25 852 595,23	26 464 253,68
Palvelujen ostot yhteensä	79 551 570,46	76 668 099,27

10) Valtuustoryhmille annetut tuet			
		2018	2017
Valtuustoryhmien toiminnan tuki kaudelle 1.6.2018-31.5.2019			
SKP		150,00	0,00
Vihreät		1 650,00	0,00
Kokoomus		1 800,00	0,00
SDP		1 500,00	0,00
Vasemmistoliitto		0,00	0,00
* Kaupunginhallitus päätti (oikaisuvaatimukseen perustuen) 14.1.2019, että Vasemmistoliitolle myönnetään valtuustoryhmän toiminnan tuki 1350 euroa. Vasemmistoliitolle maksettu tuki kirjattiin vuodelle 2019.			
Valtuustoryhmien takautuvasti maksetut koulutuskorvaukset vuosilta 2011-2018			
SKP		569,20	0,00
Vihreät		530,80	0,00
Kokoomus		0,00	0,00
SDP		568,00	0,00
Vasemmistoliitto		657,90	0,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä		7 425,90	0,00

11) Selvitys suunnitelman mukaisista poistoista

Nokian kaupungin poistosuunnitelma
Kv 29.10.2012 § 116

OMAISUUSLAJI

Aineettomat hyödykkeet

- 1000 Aineettomat oikeudet
- 1005 Tietokoneohjelmistot
- 1010 Muut pitkävaikutteiset menot
 - Tutkimus- ja kehittämismenot
 - Liikearvo
 - Muut

Rakennukset

- 1110 Asuinrakennukset
- 1115 Hallinto- ja laitusrakennukset
- 1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset
- 1123 Muut rakennukset/taloussrakennukset
- Rakennusten perusparannukset/
vanhana ostetut rakennukset

Hyödykkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenoon ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

- 1130 Maa- ja vesirakenteet
 - Kadut, tiet, torit, puistot
 - Sillat, laiturit, uimalat
 - Muut maa- ja vesirakenteet
- 1140 Johtoverkostot ja laitteet
 - Vedenjakelu verkosto
 - Viemäriverkosto
 - Kaukolämpöverkko
 - Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitt.
 - Puhelin- ja tietoliikenneverkko, keskusasema ja alakeskukset
 - Maakaasuverkko
 - Muut putki- ja kaapeliverkot
- 1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
 - Sähkö-, vesi- yms. laitojen koneet ja laitteet
 - Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet
 - Liikenteen ohjauslaitteet
 - Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet

Koneet ja kalusto

- 1160 Kuljetusvälineet
 - Rautaiset alukset
 - Puiset alukset ja uivat työkoneet
 - Muut kuljetusvälineet
- 1170 Muut koneet ja kalusto
 - Muut liikkuvat työkoneet
 - Muut raskaat koneet/Kuorma-autot
 - Muut kevyet koneet
 - Laitoskoneet ja laitteet
 - Atk-laitteet
 - Muut laitteet ja kalusteet
 - Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet
 - Mittauslaitteet ja optiset instrumentit

Muut aineelliset hyödykkeet

- 1180 Luonnonvarat
- 1184 Arvo- ja taidesineet

POISTO- MENE- TELMÄ	POISTO- AIKA VUOSINA	POISTO %
välyksestä käytetään lyhintä poistoaikaa, jos kv ei muuta päättä		
tasa	5	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	2	
tasa	30	
tasa	20-30	
tasa	20	
tasa	10	
menoj.		15-20
menoj.		15-25
menoj.		20
menoj.		8-10
menoj.		8-10
menoj.		15
menoj.		20
menoj.		22
menoj.		15
menoj.		20
tasa	10-20	
tasa	15	
tasa	10	
tasa	10	
tasa	15	
tasa	8	
tasa	4	
tasa	5	
tasa	10	
tasa	5	
tasa	5	
tasa	3	
tasa	3-5	
tasa	5	
tasa	5	
käytön mukainen poisto ei poistoaikaa		

Investointiraja on 10.000 euroa. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudata rakennusten poistoaikaa vaan kaluston.

12) Pakollisten varausten muutokset				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.			2 000 080,96	2 061 774,81
Lisäykset tilikaudella			306 966,87	69 410,28
Vähennykset tilikaudella				-131 104,14
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	0,00	0,00	2 307 047,82	2 000 080,96
Muut pakolliset varaukset 1.1.			25 112,36	97 500,43
Lisäykset tilikaudella			19 432,88	0,00
Vähennykset tilikaudella			-2 578,14	-72 388,07
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	0,00	41 967,10	25 112,36

13) Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja tappiot				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitto	3 096 324,95	2 081 401,91	3 096 324,95	2 277 034,27
Muu pysyv.vastaavien myyntivoitot	11 477,52	75 155,68	15 823,39	75 155,68
Myyntivoitot yhteensä	3 107 802,47	2 156 557,59	3 112 148,34	2 352 189,95
Muut toimintakulut				
Maa-alueiden myyntitappiot	0,00	58 395,57		58 395,57
Muiden pysyvien vastaavien myyntitappiot	0	0	195 624,53	579 554,96
Myyntitappiot yhteensä	0,00	58 395,57	195 624,53	637 950,53

15) Osinkotuotot ja osuuspääomat		
	2018	2017
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Pirkanmaan sair.hoitopiiri	220 837,45	220 837,45
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Kuntarahoitus Oyj	22 688,80	0,00
Muut	193 740,20	193 805,89
Yhteensä	437 266,45	414 643,34

16) Erittely poistoeron muutoksista		
	2018	2017
Kertynyt poistoero 1.1.	1 004 193,35	1 071 401,31
Kauden poistoero		
Rakennukset/Paloasema	-67 207,96	-67 207,96
Kertynyt poistoero 31.12.	936 985,39	1 004 193,35

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet				
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	0,00	71 069,75	0,00	71 069,75
Lisäykset tilikauden aikana				0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00
Siirrot erien välillä				0,00
Tilikauden poisto	0,00	34 360,71		34 360,71
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2018	0,00	36 709,04	0,00	36 709,04
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	0,00	36 709,04	0,00	36 709,04
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00		0,00

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesi- alueet, Liittymis- maksut	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyk- keet	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä €
Poistamaton hankintameno 1.1.2018	21 160 135,66	69 830 618,10	31 683 635,12	1 126 111,58	50 984,55	2 371 810,35	126 223 295,36
Lisäykset tilikauden aikana	1 082 403,81	1 302 735,98	3 537 309,31	13 329,35	0,00	6 109 197,68	12 044 976,13
Rahoitusosuudet tilikaudella		530 000,00	49 000,00			1 114 000,00	1 693 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	136 872,17		0,00	0,00	0,00	0,00	136 872,17
Siirrot erien välillä		0,00	958 869,11			-958 869,11	0,00
Tilikauden poisto		7 694 608,38	5 458 695,32	678 507,23			13 831 810,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset		14 476,28					14 476,28
Poistamaton hankintameno 31.12.2018	22 105 667,30	62 894 269,42	30 672 118,22	460 933,70	50 984,55	6 408 138,92	122 592 112,11
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	22 105 667,30	62 894 269,42	30 672 118,22	460 933,70	50 984,55	6 408 138,92	122 592 112,11
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							0,00

Maa- ja vesialueet	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	605 013,89	603 063,08	1 311 260,52	1 258 256,57
Muut maa- ja vesialueet	21 460 723,41	20 557 072,58	23 633 430,05	22 638 148,92
Maa- ja vesialueet yhteensä	22 065 737,30	21 160 135,66	24 944 690,57	23 896 405,49

Pysyvien vaastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet						Muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisö osakk. ja -osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä €	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset muilta	Yhteensä €
Hankintameno 1.1.2017	20 724 752,23	9 292 554,75	22 100,00	204 550,85	7 105 247,53	37 349 205,36	13 460 057,18	0,00	236 658,95	13 696 716,13
Lisäykset	82 110,00	0,00		46 008,40	1 973,87	130 092,27			2 840,00	2 840,00
Vähennykset		399 280,98				399 280,98	847 307,13			847 307,13
Korjaukset ed.kaus.ylijääm.						0,00				
Siirrot erien välillä						0,00				0,00
Hankintameno 31.12.2017	20 806 862,23	8 893 273,77	22 100,00	250 559,25	7 107 221,40	37 080 016,65	12 612 750,05	0,00	239 498,95	12 852 249,00
Arvonlennukset						0,00				
Arvonkorotukset						0,00				
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	20 806 862,23	8 893 273,77	22 100,00	250 559,25	7 107 221,40	37 080 016,65	12 612 750,05	0,00	239 498,95	12 852 249,00

20 - 22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuus- ja yhteisyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Nokian Vesi Oy	Nokia	100 %	100 %	16 258	15 301	767
Nokian Vuokrakodit Oy	Nokia	100 %	100 %	3 343	26 229	12
As Oy Nokian Myllymatti	Nokia	0 %	100 %	3	6 050	0
Siuron Liiketalo Oy	Nokia	100 %	100 %	70	19	29
Verte Oy	Nokia	100 %	100 %	143	19	-48
Nokian Jäähalli Oy	Nokia	95,9 %	95,9 %	1 818	2 616	-273
Kuntayhtymät						
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	Tampere	5,84 %	5,84 %	11 321	28 740	-145
Pirkanmaan liitto	Tampere	6,10 %	6,10 %	89	513	3
Tampereen kaupunkiseudun ky	Tampere	8,80 %	8,80 %	48	36	-2
Osakkuusyhteisöt						
Kuntien Hankintapalvelut Oy	Pirkkala	22,1 %	22,1 %	173	23	7
Yhteisyhteisöt						
Kiint. Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy	Nokia	50 %	50 %	220	342	-3

23) Saamisten erittely	2018		2017	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		291 226,67		411 144,82
Muut saamiset		264 912,72		441 137,16
Siirtosaamiset		47 611,10		13 503,44
Saamiset yhteisyhteisöiltä				
Lainasaamiset	320 835,36		352 918,88	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset		300,00		5 150,52
Siirtosaamiset		228 786,95		917 019,55
Saamiset yhteensä	320 835,36	832 837,44	352 918,88	1 787 955,49

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	232 950,95	234 152,81	232 950,95	221 265,40
Kelan korvaus työterveyshuollosta	466 421,00	461 617,50	614 322,32	583 793,17
Sasky kuntayhtymän erokorvaus	387 614,31		387 614,31	
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	1 237 690,47	473 629,61	1 443 447,94	570 180,96
Lääkäreiden koulutuskorvaukset			17 911,10	15 982,52
Muut tulojäämät	294 563,88	1 021 196,97	552 901,58	1 274 055,51
Tulojäämät yhteensä	2 619 240,61	2 190 596,89	3 249 148,19	2 665 277,56
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 619 240,61	2 190 596,89	3 249 148,19	2 665 277,56

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Peruspääoma 31.12.	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46	83 853 598,46
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.			12 992,67	12 992,67
Siirrot pääomaan tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot pääomasta tilikaudella			0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.			12 992,67	12 992,67
Arvonkorotusrahasito 1.1.			19 096,50	19 096,50
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella			0,00	0,00
Arvonkorotusrahasito 31.12.			19 096,50	19 096,50
Muut rahastot				
Lainanlyhennysrahastot 1.1.			0,00	10 107,05
Siirrot rahastoon tilikaudella			0,00	0,00
Vähennykset			0,00	0,00
Lainanlyhennysrahasto 31.12.			0,00	10 107,05
Rakennusrahasito 1.1.			0,00	47 826,46
Vähennykset			0,00	0,00
Rakennusrahasito 31.12.			0,00	47 826,46
Rahastopääomat 1.1.			21 980,80	23 544,16
Lisäykset			0,00	0,00
Vähennykset			-1 381,46	-1 563,36
Rahastopääomat 31.12.			20 599,34	21 980,80
Muut rahastot yhteensä			20 599,34	79 914,31
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	11 546 464,57	12 845 983,82	13 386 810,34	15 909 446,26
Siirto edelliseltä tilikaudelta	-4 424 801,48	-1 299 519,25	-3 210 224,25	-1 808 171,82
Vähennykset			-986 545,05	-875 654,46
Kirjausmuutokset			10 993,64	161 190,36
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	7 121 663,09	11 546 464,57	9 201 034,68	13 386 810,34
Tilikauden yli-/aliäämä	-1 495 455,96	-4 424 801,48	-1 422 810,56	-3 210 224,25
Oma pääoma yhteensä	89 479 805,59	90 975 261,55	91 684 511,09	94 142 188,03

26) Erittely poistoerosta		
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	936 985,39	1 004 193,35

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai pitemmän ajan kuluttua		
	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	56 270 000,00	53 600 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	13 987,91	19 076,42
	56 283 987,91	53 619 076,42

29) Pakolliset varaukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovastuuvaraus (ky)			2 307 047,82	2 000 080,96
Muut pakolliset varaukset			41 967,10	25 112,36
Muut pakolliset varaukset yhteensä	0,00	0,00	2 349 014,92	2 025 193,31

30) Vieras pääoma		
	2018	2017
Velat tytäryhteisöille	Lyhytaik.	Lyhytaik.
Ostovelat	115 226,80	32 012,60
Muut velat	7 826 771,84	7 638 015,87
Siirtovelat	44,00	2 044,87
Velat osakkuusyhtiöille		
Ostovelat	448,38	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa jäsenenä		
Ostovelat	141 218,85	143 313,19
Siirtovelat	1 757 398,25	0,00

31) Sekkitililimiitti		
	2018	2017
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	10 000 000,00	10 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	10 000 000,00	10 000 000,00

32) Muiden velkojen erittely				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset Muut velat			677 420,24	756 633,27
Lyhytaikaiset Muut velat				
Muut velat	10 793 296,27	9 384 277,45	4 631 900,73	3 113 923,96
Muut velat yhteensä	10 793 296,27	9 384 277,45	5 309 320,97	3 870 557,23

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Jaksotetut tuet ja avustukset	0,00	88 188,00	473 472,81	493 849,16
Menojäämät				
Jaksotetut palkat	1 400 050,10	703 499,13	2 121 705,04	1 140 248,97
Lomapalkkavelka	10 349 057,01	10 202 954,76	15 027 057,02	14 404 121,80
Sosiaalikulut	1 296 593,70	1 289 297,76	1 299 551,97	1 318 062,28
Nokian Vesi Oy	44,00	2 044,87	0,00	542,45
Korkojaksotukset	110 595,03	101 491,60	349 537,53	369 722,49
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	1 757 398,25		1 654 841,76	0,00
Potilasvahinkovak. seur.vuoden lyh.			230 094,65	208 614,60
Muut menojäämät	878 989,10	451 967,87	1 976 761,81	1 253 865,80
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	15 792 727,19	12 839 443,99	23 133 022,59	19 189 027,54

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

37) Vakuudet				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset			87 535,50	87 535,50
Pantatut arvopaperit			7 455 591,60	7 391 033,83
Yhteensä	0,00	0,00	7 543 127,10	7 478 569,33

38) Vuokravastuut				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Vuokravastuut				
<i>Seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	2 599 219,08	1 085 082,72	3 939 727,21	2 272 219,18
<i>Myöhemmin maksettavat</i>	55 230 769,24	20 452 389,76	58 243 152,36	23 648 530,54
<i>Vuokravastuut yhteensä</i>	57 829 988,32	21 537 472,48	62 182 879,57	25 920 749,72
Leasingvastuut				
<i>Seuraavalla tilikaudella maksettavat</i>	2 668 354,87	1 096 702,51	2 949 860,56	
<i>Myöhemmin maksettavat</i>	4 119 431,06	1 972 806,73	4 945 030,57	
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	6 787 785,93	3 069 509,24	7 894 891,13	3 992 301,43
<i>- Siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingit</i>			312 743,30	418 920,38
Yhteensä	64 617 774,25	24 606 981,72	70 077 770,70	29 913 051,15

40) Vastuusitoumukset				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma	44 010 892,48	44 560 892,48		
Jäljellä oleva pääoma	27 742 054,74	28 702 235,49		
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	7 037 352,83	7 037 352,83	7 071 136,05	7 071 136,05
Jäljellä oleva pääoma	2 089 313,23	2 292 529,49	2 089 928,06	2 493 282,72
Vastatakaus Tampereen kaupungilla (SASKY)			0,00	19 006,09
Hankintasopimusvastuu (PSHP)			14 589,25	29 178,50
Vuokratakaussitoumus (PSHP)			2 345,66	2 008,32
Lainasitoumus (Nokian Vuokrakodit Oy)			1 882 000,00	

40) Muut vastuusitoumukset		
	2018	2017
Kuntien takauskeskus		
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	190 232 852,00	185 914 890,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	122 215,83	122 873,85

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Kaupunki		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Oikeudenkäyntien korvausriski	242 000,00	338 945,36	242 000,00	338 945,36
Muut korvausriskit	69 297,75		69 297,75	
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti aiheutuvat velvoitteet				
SRV Rakennus Oy	425 375,00	425 375,00	425 375,00	425 375,00
Keho-Pappila	350 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00
Sahanranta	0,00	800 000,00		800 000,00
Nanson Kiinteistöt Oy	1 067 000,00	0,00	1 067 000,00	
Kirjaston uudisrakennuksen taidehankinta	35 000,00	35 000,00	35 000,00	35 000,00
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet (PSHP)			845 142,53	913 734,27
Potilasvakuutusvastuu (PSHP)			469 829,99	472 244,51
Arvonlisäveron palautusvastuu (PSHP ja Jäähalli)			696 882,75	10 566,18

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin korkosuojauksiin liittyvät johdannaisopimukset

Nokian kaupungin konsernin osuus arvoista

Rahalaitos	Nimellisarvo 31.12.2018	Käypäarvo	Sopimuksen luonne	Päätymis päivä	Sopimuksen tarkoitus suojaava/ei-suojaava
Johdannaisopimukset					
OP Yrityspankki Oyj	60 369,31	-4 071,91	koronvaihtosopimus	20.12.2021	suojaava
Nordea Bank AB	120 738,65	-7 550,23	koronvaihtosopimus	23.8.2021	suojaava
Nordea Bank AB	346 532,27	-77 768,11	koronvaihtosopimus	3.11.2036	suojaava
Nordea Bank AB	2 100 852,00	-26 430,00	koronvaihtosopimus	9.12.2026	suojaava
Nordea Bank AB	534 939,19	-24 857,22	koronvaihtosopimus	20.9.2032	suojaava
Kuntarahoitus Oyj	320 061,01	-59 761,70	koronvaihtosopimus	1.11.2037	suojaava
Kuntarahoitus Oyj	408 499,00	-49 312,33	koronvaihtosopimus	2.5.2022	suojaava
Yhteensä	3 891 991,42	-249 751,51			
Myöhemmin alkavat					
Kuntarahoitus Oyj	1 141 203,56	31 782,83	koronvaihtosopimus	25.4.2041	suojaava
OP Yrityspankki Oyj	1 953 690,94	-30 123,35	koronvaihtosopimus	29.7.2029	suojaava
Yhteensä	3 094 894,49	1 659,47			

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä		
	2018	2017
Demokratia	1	1
Konsernipalvelut	248	247
Kaupunkikehityspalvelut	102	100
Perusturvapalvelut	736	717
Sivistyspalvelut	971	955
Yhteensä	2 058	2 020

43) Henkilöstökulut		
	2018	2017
Palkat ja palkkiot	68 702 569,97	66 630 020,56
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	15 295 114,04	15 022 730,90
Muut henkilösivukulut	2 403 652,01	3 023 902,97
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	86 401 336,02	84 676 654,43
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	183 915,18	197 231,38

Palkat ja sivukulut sisältävät jaksotukset

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Kokoomus	4 878,63	6 514,67
Kokoomus, Pirkkala	24,00	56,00
Kokoomus, Lempäälä	40,00	48,00
Suomen Kristillinen Liitto, Nokia	437,00	476,50
Keskustapuolue	1 319,84	1 700,93
Keskustapuolue, Vesilahti	0,00	12,00
SDP	4 646,80	7 701,75
SDP, Lempäälä	36,00	84,00
Vasemmistoliitto	5 223,00	6 781,62
Perussuomalaiset	938,88	1 355,68
Nokian Vihreät	6 615,00	7 642,02
SKP:n Nokian aluejärjestö	703,00	1 491,75
Palkkiot yhteensä	24 862,15	33 864,92

45) Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	21 139,45	35 872,02
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	6 526,65	14 121,00
Muut palkkiot	42 865,49	7 662,68
Palkkiot yhteensä	70 531,59	57 655,70

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

- * Kaupunki on antanut tilikaudella tytäryhteisö Nokian Jäähalli Oy:lle avustusta 330 000 eurolla.
- * Kaupunki on vuokrannut huoneiston tytäryhteisö Nokian Vuokrakodit Oy:ltä päiväkodin käyttöön. Vuokrasopimus on voimassa 1.8.2030 asti.
- * Kaupunginjohtajan kanssa on 2.12.2013 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk:n palkkaa vastaava erokorvaus.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

NOKIAN KAUPUNKI

Tilinpäätös tilikaudella 1.1. - 31.12.2018
Nokialla, ²⁵päivänä maaliskuuta 2019

NOKIAN KAUPUNGIN HALLITUS

Esa Alanne

Arja Laitinen

Anneli Lehtonen

Johanna Peurala

Antti Tomminen

Jari Haapaniemi

Nea Lehmussaari

Anne Nyman

Janne Siuvo

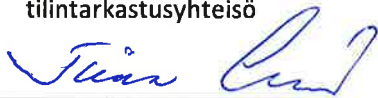

Eero Väätäinen
kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastanne tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

²⁸
Nokialla 7.5.2019
BDO Oy
tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind
JHT, KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitolajeista ja tosittelajeista

Pääkirja	Laskutusjärjestelmien tulosteet
Päiväkirja	Palkkalaskennan tulosteet
Tasekirja	Saatava- ja viitereskonttien tulosteet
	Käyttöomaisuuslaskennan tulosteet
	Konsernitilinpäätöksen yhdistely- ja eliminointitulosteet

Tositelajit	Alkunro	Viimeinen	Selite
ALKUSA Alkusaldot	1001	1004	
ZBF Budjetointitositteet	96000	96182	
EFFSOS Effican sosiaalitoimi	113001	113559	
YMRHYV MR hyvityslasku	5310001	5311576	
KOMMUI Käyttöön muistiot	48000	48055	
KOMTOS Käyttöomaisuusto:	34001	34311	
BUDL Lisätalousarvio	3001	3037	
YMRMAN MR Manuaalisuori	5110001	5113785	
YMR10 MR Laskulaji 10	10000001	10002542	Vuokrat
YMR12 MR Laskulaji 12	12000001	12000146	Yleislaskutus talouspalvelut
YMR13 MR Laskulaji 13	13000001	13000870	Venepaikat
YMR15 MR Laskulaji 15	15000001	15001610	Hempankaari
YMR16 MR Laskulaji 16	16000001	16000522	Varasto
YMR17 MR Laskulaji 17	17000001	17006347	Hulevesi
YMR18 MR Laskulaji 18	18000001	18000099	Yleislaskutus kaupunkikehitys
YMR19 MR Laskulaji 19	19000001	19001196	Yleislaskutus perusturva
YMR21 MR Laskulaji 21	21000001	21003357	Sairaalalaskutus
YMR23 MR Laskulaji 23	23000001	23000016	Kuntalaskutus
YMR24 MR Laskulaji 24	24000001	24000314	Vuokrat perusturva
YMR25 MR Laskulaji 25	25000001	25024482	Terveyskeskusmaksut
YMR35 MR Laskulaji 35	35000001	35018327	Hammashuollon maksut
YMR40 MR Laskulaji 40	40000001	40000090	Vapaa-aikapalvelut
YMR41 MR Laskulaji 41	41000001	41000038	Nuorisopalvelut
YMR42 MR Laskulaji 42	42000001	42000141	Kulttuuripalvelut
YMR43 MR Laskulaji 43	43000001	43000088	Kuntalaskutus varhaiskasvatus
YMR44 MR Laskulaji 44	44000001	44000137	Kuntalaskutus opetuspalvelut
YMR45 MR Laskulaji 45	45000001	45000160	Ruokahuolto
YMR49 MR Laskulaji 49	49000001	49000323	Timmi-tilavuokrat koulu
YMR50 MR Laskulaji 50	50000001	50001299	Timmi-tilavuokrat liikunta
YMR51 MR Laskulaji 51	51000001	51000066	Timmi-tilavuokrat nuorisio
YMR52 MR Laskulaji 52	52000001	52000343	Timmi-tilavuokrat kulttuuri
YMR53 MR Laskulaji 53	53000001	53011901	Päivähoitolaskutus
YMR54 MR Laskulaji 54	54000001	54001318	Vanhainkotilaskutus
YMR58 MR Laskulaji 58	58000001	58009609	Kotihoitolaskutus
YMR68 MR Laskulaji 68	68000001	68000045	Tilapalvelut
YMR69 MR Laskulaji 69	69000001	69000308	Varasto
YMR70 MR Laskulaji 70	70000001	70000011	Kuljetukset
YMR72 MR Laskulaji 72	72000001	72001727	Tontinvuokrat
YMR73 MR Laskulaji 73	73000001	73000605	Rakennusvalvonta
YMR78 MR Laskulaji 78	78000001	78000026	Varasto Sonet
YMR79 MR Laskulaji 79	79000001	79000001	
YMR80 MR Laskulaji 80	80000001	80014018	Pirkan-opisto
XOSTOT XOstolaskut	81000001	81000049	Kuntalaskutus Pirkan-opisto
YMR82 MR Laskulaji 82	82000001	82001351	Musiikkilaskutus Pirkan-opisto
MUISIS Muistio sisäinen	20001	20171	
MUIRO2 Muistiotos2 Rondo	15001	15091	
MUIST1 Muistiotositteet 1	10001	10183	
MUIST2 Muistiotositteet 2	14001	14739	
MUISRS Muistiotos Rondo s	25001	25003	
OSTOT Ostolaskut	8000001	8040772	
OMAKSU Ostoreskontra mal	8990001	8990312	
PALKAT Palkkatositteet	100001	100071	
SISROP Sislaskut2 Rondo	40001	44274	
BUD Talousarvio	2001	2069	
YMRK MR Tileistä poisto	5410001	5410012	
YMRVII MR Viitesuoritukset	5210001	5210544	
Tileistä poisto	5410001	5410061	
Viitesuoritukset	5210001	5210543	